

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 91 (13.921)

Trst, petek, 24. maja 1991

Dvajset vojaških oklepnih vozil včeraj obkolilo učni center teritorialne obrambe

Provokacija JLA v Mariboru

Mariborčani preprečili dostop nadaljnjih 5 tankov do učnega centra - Tankovska brigada v Vrhniki v stanju največje bojne pripravljenosti - V Vukovarju umrl mlad slovenski vojak

Barbarski umor šoferja pri Obrovcu

SPLIT — Včeraj popoldne so pri Obrovcu za zdaj neznani zločinci z rafalom iz avtomatskega orožja ubili 40-letnega šoferja splitske Dalme, ki je s tovornjakom vozil iz Zagreba proti Splitu. Hrvaška TV trdi, da naj bi zločin zagrešili tako imenovani pripadniki Martičeve milice, ki nadzoruje kninsko področje. Barbarski umor šoferja Dalme je povzročil velikansko ogorčenje v Splitu, kjer bo danes popoldne na Rivi protestni miting, na katerem bodo med drugimi sodelovali tudi vsi splitski vozniki, ki bodo tja prišli s tovornjaki in prikolicami.

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — V Učnem centru slovenske teritorialne obrambe v Pekrah pri Mariboru si stojijo nasproti v polni bojni opremi slovenski fantje, teritorialci, in vojaki JLA. Center je obkolila JLA z več kot dvanajstimi oklepnimi transporterji in sedmimi tanki. Tako stanje je trajalo od 12.20 pa do poznih večernih ur. Pričela so se pogajanja, ki jih je vojska prekinila, češ da se mora posvetovati s poveljstvom petega armadnega območja. Vse se je pričelo ob 7.45, ko so trije civilisti obvestili stražarja učnega centra, da okrog vojaškega objekta hodijo sumljivi oboroženi ljudje. Prijeli so jih in izkazalo se je, da so vojaki JLA, specialci s posebno nalogo. Ob 8.15 so jih izpustili. O tem zelo podrobno govori uradno sporočilo slovenskega ministrstva za obrambo, ki ga objavljamo na drugem mestu. Ob 12.20 je prihrumela oklepna enota in obkolila učni center, kmalu so se ji pridružili še tanki, sedem jih je bilo, vrste T-55, ki so bili menda v bližini na vajah. Iz mariborske vojašnice so skušali za okrepitev poslati še eno tankovsko enoto, sestavljeno iz petih tankov T-55, toda Mariborčani so se postavili v živi zid, prehod preprečili in tanki so se morali obrniti in vrniti v kasarno. Nekaj okrepitev so pripeljali v vojaških rešilcih Rdečega križa, skratka uporabili so nedostojno ukano. Nekaj po 15. uri se je ozračje razgrela in postalo do skrajnosti napeto. Vse topovske in strojnične cevi transporterjev, tankov in oklepnih bojnih vozil so se uperile proti NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Uradno poročilo mariborske TO

Dne 23. 5., ob 7.30 sta dva občana, ki sta bila na jutranjem sprehodu v gozdu vzhodno od 710. učnega centra, prijavila stražarju, da sta v gozdu cca. 30 do 40 m od ograde UC opazila dva uniformirana vojaka. Stražar je o tem obvestil komandirja enote za zavarovanje, uslužbenca OŠTO Maribor, ki je po opisu vojakov zaključil, da je prišlo do pobege v/o iz enote. O tem je obvestil operativnega dežurnega PŠTO, ki je dovolil preiskavo omenjenega kraja. Preiskavo je izvedel oddelek vojakov iz se-stave enote za zavarovanje objekta. Ob 7.45 je oddelek pričel s preiskavo terena in po nekaj minutah v omenjenem rajonu odkril 2 vojaka v maskiranih uniformah, ki so jih v skladu z odredbami pravila službe v OŠ razorožili in privedli v objekt UC. Pogovor z njimi je vodil poveljnik enote za zavarovanje in ugotovil naslednje: — privedena vojaka sta bila ppor. Bogo Željko in vojak Niki Goran iz vojašnice Slava Klavara v Mariboru, — po navedbah ppor. Bogo Željka je bila njuna naloga izvedba orientacijskega pohoda,

— začasno jim je bilo s strani patrulje odvzeto naslednje: 2 AP M. 70A, z 2 b/k streliva in nabojem v cevi, 1 Pi 7,65 Zastava s polnim okvirjem in nabojem v cevi, 2 noža za AP, 1 daljnogled in radijska postaja RUP-12 ter torbica s hrano za več dni. Pred objektom UC jih je nato prevzel OV UC ter jih odvedel v sprejemne prostore. Pogostil jih je s kavo in povprašal po kakšni nalogi prihajata, pri čemer je imenovani podporočnik potrdil prejšnjo izjavo. Na vprašanje o korektnosti postopka je isti izjavil, da je bil sam postopek korektno izveden, vendar je imel pripombo, da ga je eden od vojakov v času privajanja s puškino cevjo sunil v predel prsi. Po naših poizvedbah zadnja trditev ne drži, kar so potrdili vojaki in komandir oddelka, ki je izvajal nalogo. Ob 8.15 uri jih je OV UC pospremil do glavnega izhoda in jih odslovil. Imenovana civila, ki sta prijavila gibanje sumljivih oseb, sta se okoli 8.20 ure zopet pojavila na stražarskem mestu št. 3 in povedala, da sta videla 3 vojake kako so bežali po gozdu navzdol proti Pohorski vzpenjači.

Črnogleda podoba stanja v Italiji v letnem poročilu Sergia Pininfarine

RIM — Polno pesimizma je bilo dobrih trideset strani dolgo letno poročilo predsednika Confindustrie Sergia Pininfarine na včerajšnji skupščini italijanskih industrijcev. Pininfarina je podal jasno sliko Italije, »ki jo ovija spirala težav, ki pa ne zadevajo le gospodarstva, temveč prepletajo najširše plasti prebivalstva.« Vse to pa po mnenju predsednika industrijcev povečuje odklon od institucij in postavlja v dvom največje vrednote kulture in solidarnosti, »ki iz ljudi ustvarijo en narod in eno državo.« Temačni sliki notranjega stanja pa je Pininfarina dodal podobno sliko, ki jo Italija kaže navzven, ko gre za težavna prizadevanja za vstop v evropske integracijske procese. »Ne gre za strah, da bi ostali pred zlatimi vrati združene Evrope,« opozarja Pininfarina, »saj nas ostale države ne bodo pustile zunaj. Toda lahko se zgodi, da nas ne bodi spustili tja, kjer se odloča o usodi vseh.« Predsednik industrijcev je s tem v zvezi dejal, da je po zadnjih srečanjih finančnih ministrov ES že povsem jasno, da bodo v združenji Evropi postavili taka pravila, ki bodo onemogočila, da bi italijanska notranja neravnovesja škodila drugim. »V Evropo bomo torej šli, vendar kot pepelka, če ne bomo sami rešili svojih težav,« je še dejal Pininfarina, ki pa je istočasno poudaril, da vse še ni izgubljeno, da pa edino pravo zdravilo predstavljajo številne reforme, ki pa morajo po njegovem mnenju sloneti na geslu »več trga v državi.« Vse to naj bi omogočilo sanacijo javnega dolga, znižalo inflacijo in uredilo tudi politiko dohodkov. Te reforme pa morajo biti tudi institucionalne, saj naj bi novi mehanizmi po mnenju Pininfarine »strankam omogočili nov način vodenja politike in sprostili energijo posameznikov ter okrepili tržne mehanizme.« Ob vladnem gospodarskem manevru, davčni politiki, privatizacijah, ki po njegovem mnenju vse preveč zamujajo, se je Pininfarina lotil tudi vprašanja cene delovne sile, kjer je poudaril, da gre za kompleksen problem, kjer je vprašanje premične lestvice le eden od bistvenih delov, pri tem pa se je tudi zavzel, da v začetku junija brez zamud pride do pogajanj o vseh teh problemih z vlado in sindikati. V vladnih vrstah so ministri za delo Marini, za proračun Pomicino in zaklad Carli ugodno ocenili poročilo predsednika industrijcev, podobno ugodno mnenje pa so izrekli tudi predstavniki podjetnikov. Agnelli, De Benedetti, Berlusconi in Nobili so poročilo ocenili kot »uravnovešeno«, najbolj pa so poudarjali vprašanje cene dela, privatizacijo in nujnost sprememb za ponovni zagon italijanskega gospodarstva. Nekoliko drugačno je stališče sindikatov, ki pravijo - Del Turco (CGIL) - da je poročilo jasno pri stvareh, ki jih ni treba storiti in precej bolj nedoločeno, ko gre za konstruktivne predloge, Benvenuto (UIL) pa pravi, da je predlog Confindustrie precej oddaljen od stališč sindikata.

Indija žaluje za zadnjim političnim predstavnikom rodbine Nehru-Gandi Vdova Radživa Gandija odklonila mesto na čelu Kongresne stranke

NEW DELHI — Po jeznih spopadih, izbruhih nasilja, pustošenju, ropanju in policijski uri so Indijo zajeli žalovanje, spoštovanje žalosti dinastije Nehru-Gandi in predvsem skrb za negotovo prihodnost. Včerajšnji dan je bil prvi brez krvavih spopadov in mrtvih, ko se je ogromna množica tiho poklonila Radživu Gandiju. Sonia Maino Gandi, žena ubitega liderja, ki jo je Kongresna stranka soglasno določila za moževega naslednika, je odklonila imenovanje, ker namerava ohraniti svojo vlogo »nejavne osebnosti«. Izjavila je, da jo je izbira ganila, a da ji komaj doživeta tragedija brani sprejeti ponudbo. Njena odločitev tako zaključuje politično tradicijo rodbine Nehru-Gandi, ki se je pojavljala v indijskem političnem življenju vse od leta 1947 in torej od indijske neodvisnosti od Velike Britanije. Ko bi sprejela, bi Sonia Gandi skoraj gotovo postala tarča težkih kritik, saj je za indijsko javnost še vedno in kljub vsemu »tujka«. Kongresna stranka bo morala izbrati drugega kandidata, čeprav namerava ponuditi vdovi častno predsedstvo, češ da mesto na čelu stranke ne pomeni tudi mesta v vladi v primeru volilne zmage. K materi in sestri je včeraj prihitel tudi Gandijev 21-letni (in ne 17-letni) sin Rahul, ki trenut-

no študira na univerzi Harvard v Bostonu. O Sonii Maino-Gandi se je včeraj izvedelo, da je rojena v Lusiani pri Vicenzi in da se je šele kasneje družina preselila v Piemont. Posmrtno ostanke Radživa Gandija bodo sežgali danes na bregu Gangesa, na svetem mestu, kjer so zažgali leta 1984 ostanke matere Indire in leta 1980 brata Sandžaja. Pogreba se bodo udeležile najvidnejše politične osebnosti z vsega sveta. Preiskava je potrdila domnevo, da je atentat izvedla ženska, ki je nosila pod obleko steznik z dinamitnimi palicami. Eksplozijo je povzročila s poklekom, da bi se po običaju dotaknila Gandijevih nog. Policija je odkrila delce steznika, detonator in nekaj žic. Med glavnimi osumljenci so še vedno Tamilci, manjšina, ki dolga leta zahteva neodvisno državo na jugu Sri Lanke. Vlada v Kolombu je ponudila svoje sodelovanje pri iskanju krivcev. Indijski predsednik je predlagal voditeljem strank, da bi v sedanjem težkem položaju sestavili »vlado narodne enotnosti«, a predlog je popadel, medtem ko posamezne stranke razpravljajo, če naj bi razveljavili že opravljeni prvi krog volitev za spodnji dom. Član Kongresne stranke v Tamil Naduju je dal duška svoji žalosti tako, da se je polil s kerozenom in se zažgal.

Komisija ES
ne nasprotuje
pomoči
italijanski
in naši
manjšini

NA 5. STRANI

Tiskovna konferenca predsednika slovenskega kongresa Bojana Brezigarja Pomemben trenutek premostitve razlik

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu je bila včeraj tiskovna konferenca predsednika Svetovnega slovenskega kongresa Bojana Brezigarja in predsednice slovenske konference Spomenke Hribar. Bojan Brezigar je poudaril štiri osnovna izhodišča, saj je razsežnost Svetovnega slovenskega kongresa v pripadnosti istemu narodu, v izvoru iz skupnih korenin. To razsežnost so dolga leta obremenjevale velike razlike, ki se gladijo, krepijo se prijateljstva. Druga značilnost je v sklicevanju na skupno državo, to je ozemlje domovine, kjer se počasi rojeva suverenost, vztrajno, skupaj z idejo kongresa. Razsežnost kongresa je tudi v zgodovini in v kulturi. Malo je narodov, ki tako s srcem praznujejo dan svoje kulture, malo je držav, ki proglašajo dan smrti svojega največjega pesnika za državni praznik. Končno mora prevladati vzdušje vzajemnosti in medsebojne

pomoči. Združevanje energij, sposobnost za skupno delo in izpopolnjevanje izmenjave izkušenj, lahko koristi vsakomur in celotni skupnosti. Kongres se bo pričel v Ljubljani 27. junija s svečanim zasedanjem v Cankarjevem domu. Naslednji dan bodo delovale komisije, ki bodo preučile program in organizacijska vprašanja, sporedno pa strokovne sekcije, ki se bodo ukvarjale z gospodarskimi, kulturnimi in drugimi vprašanji. V soboto bo plenarno zasedanje z izvolitvijo vodstva svetovnega kongresa, v nedeljo pa bo že novo zasedalo v Celju. Na kongresu bo sodelovalo okrog 200 delegatov, polovica je bila izvoljena v Sloveniji, polovica po vsem svetu. Predvidena pa je tudi množica gostov od vsepovsod. Osnovno načelo je združiti vse Slovence, pri čemer ne gre za politične ali ideološke razlike. Dosežena je bila izredna širina

predvsem v Sloveniji, kjer so se kot kolektivni člani že vključile vse slovenske stranke zastopane v skupščini. Zgodovinski uspeh je, da so se v Argentini zbrali izseljenci vseh vrst in so na skupnem sestanku izbrali svoje predstavništvo. Kongres ni zaprosil in seveda tudi ni dobil nobene slovenske državne subvencije. Finansira se s prispevki udeležencev in številnimi sponzorji. V Sloveniji skrbe za delo kongresa slovenski sponzorji, svetovni center pa je v Trstu in ga sponzorizirajo slovenska zamejska podjetja. Na tiskovni konferenci je bilo več vprašanj povezanih s politično usmeritvijo, saj je bil začetek nekoliko drugačen, oziroma je takrat pobuda združevala predvsem slovensko alternativo. Sedaj je prišlo do demokratičnega preokreta in ima pobuda mnogo širši značaj. Temelji na strokovnem znanju in strokovnem povezovanju.

B. S.

Socialisti o tem vprašanju zahtevajo vrh večine, da bi se izognili odklonom Vlada ne bo odgovorila na vprašanja DSL o nekaterih izjavah predsednika republike

RIM — Vlada je včeraj tudi uradno sporočila, da ne bo odgovorila na vprašanja Demokratične stranke levice v zvezi z izjavami predsednika Cossiga o Gladiu, loži P2, organiziranem kriminalu in institucionalnih reformah. Stališče vlade je bilo znano že nekaj dni, ministrski predsednik Andreotti pa ga je včeraj sporočil tudi predsednici poslanske zbornice Iottijevi. Vlada se je pri tej svoji odločitvi poslužila določil 137. člena pravilnika poslanske zbornice, ki pravi, da vlada ni dolžna odgovoriti, vendar pa mora to svojo odločitev obrazložiti.

Čeprav pričakovana, pa je ta odločitev takoj naletela na ostro reakcijo DSL. »Nadaljevali bomo z našim bojem,« je včeraj najavil tajnik Occhetto. Povsem nasprotna je ocena socialistov. O vsej zadevi je tajnik PSI Craxi zahteval vrh vladne večine. »Da bi skupaj ocenili delikatnost položaja, do katerega je ob vsem tem prišlo,« je obrazložil svojo zahtevo. Po mnenju socialističnega tajnika bi večina lahko po-

slanski zbornici predložila kratko točko dnevnega reda: »V zvezi z odločitvijo vlade, da ne odgovori na vprašanja, ki pomenijo nadzor, ki ga ustava ne dovoljuje, poslanska zbornica to odločitev podpira.« Craxi je pri tem še spomnil, da najpomembnejše pravilo demokracije sloni prav na principu večine.

Ob teh nesoglasjih pa se razvija še nova polemika: med Ulico del Corso in Palačo Chigi. Zahteva socialistov po vrhu večine po mnenju podtajnika pri predsedstvu ministrskega sveta Cristoforija ni več aktualna, »ker se je Andreotti že posvetoval z voditelji vseh večinskih strank, preden je prišlo do odločitve kabinetnega sveta.« Toda glasnik socialističnega tajništva Intini je takoj odgovoril, »da je očitno ministrski predsednik Andreotti pri svojih posvetovanjih s tajniki strank večine vsaj za zdaj pozabil na tajnika PSI.« To pa je potrditev, da socialisti vrh zahtevajo, najbrž tudi zato, da bi preprečili, kakšen »odklon« dela KD.

Demokristjani pa so imeli včeraj zasedanje ožje-ga vodstva, da bi pripravili današnji vsedržavni svet. Od Forlanija do De Mite in od Gave do Mancina je prišla jasno do izraza podpora vladni odločitvi, pri čemer pa je zanimivo, da nihče ni govoril o Cossigi. Prav o njem pa bo najbrž marsikaj mogoče slišati na vsedržavnem svetu, kjer mimo izjav predsednika republike najbrž ne bo mogoče. Tu pa se lahko zgodi, da ne bodo redki tisti, ki bodo izražali svoje nestrinjanje s predsednikovim »posredovanjem svojega mnenja javnosti.«

To pa je tisto, čemur bi se rad izognil Craxi, ki zato opozarja, »da je v tako delikatni situaciji nujno potrebno, da se večina, ki izraža vlado, obveže, da bo vlado tudi podpirala.« Z drugimi besedami to pomeni, »ali se sprejme teza o "nesprejemljivosti" vprašanj DSL in se na ta način demantirajo tudi trditve Iottijeve, ali pa bo prišlo do vladne krize.«

G. R.

Konec junija v Bariju izredni kongres PSI

RIM — Socialistično vodstvo je soglasno sprejelo predlog tajništva, da bi konec junija sklicali izredni kongres PSI, ki bo tako od 26. do 29. junija v Bariju. Craxi je v svojem poročilu dejal, da se je treba s posebne tribune, ki jo predstavlja izreden kongres, spopasti z izrednim položajem, v katerem se nahaja danes italijansko politično življenje. Na izrednem kongresu naj bi bolje izdelali politične smernice in program stranke in jih prilagodili. Na kongresu naj bi tudi razbili obroč nerazumevanja, pravi Craxi, ki obdaja trenutno nekatera socialistična stališča.

Na izrednem kongresu ne bodo obnovili vodstvenih organov, temveč bo posvečen samo politični razpravi.

Spremembra v italijanski politiki do Jugoslavije

LJUBLJANA — Italija spreminja svoj odnos do Jugoslavije in predvsem do osamosvojitvenih teženj Hrvaške in Slovenije? Vrstijo se znaki, da se nekaj bistvenega dogaja v italijanski politični sceni jugoslovanskih dogodkov in da prihaja do novega bolj pozitivnega in predvsem konstruktivnega pristopa. O tem priča več dogodkov.

Predvsem je italijanski veleposlanik Vento prvi obiskal v Zagrebu Stipeta Mesića. Ni tako važno, če je formalno izjavil, da je že predsednik ali samo da je po jugoslovanski ustavi kandidat za predsednika, nesporna pa je njegova politična podpora.

Ze danes bo v Rimu na obisku hrvaški predsednik Frane Tuđman, ki ga bo najprej sprejel tajnik PSI Craxi. Uradni značaj obiska nam ni v podrobnostih znan. Izvedelo pa se je, da ga bo sprejel tudi predsednik italijanske republike Cossiga, vsebinski razgovor pa bo s predsednikom vlade Andreottijem.

Istčasno pa se čujejo tudi vesti in govori-ce o bližnjem uradnem ali poluradnem obisku slovenskih predstavnikov. V četrtek je bil v Rimu slovenski zunanji minister in predsednik Slovenske demokratske zveze Dimitrij Rupel, ki je imel dva pomembna in dolga raz-

govora s predsednikom KD Forlanijem in bivšim predsednikom senata Fanfaniem. Prišlo je tudi do dogovora, da naj bi nekateri italijanski ministri obiskali Slovenijo in do pobud za nadaljnje sodelovanje.

Vse skupaj bi lahko verjetno ocenili kot odraz italijanske politike, za katero je včasih značilna Morova formulacija »paralelne konvergence«. To je nekoliko zapletena formula, ki pa je izredno pragmatična. Glede formalnih in načelnih stališč, vsak ostane pri svojem, glede konkretnih pa se pričinja konkreten razgovor, kar v slovenskem in hrvaškem primeru pomeni nov politični odnos, priznavanje dejstva, da sta ti dve republiki na demokraciji poti in podvrženi srbskonacionalističnem boljševističnem pritisku in agresiji in da ju je treba zaščititi. To ni vmešavanje v notranje zadeve države, ki bo svojo zunanjo podobo uredila po svoji volji (to naj bi bil en krak paralele), toda drugi krak govori o demokraciji, človekovih pravicah, pluralizmu, kar vse pa je v ostrem nasprotju z unitarno srbsko državo ali Srbsoslavijo, ki jo hoče ustvariti z vojaško silo Slobodan Milošević in z njim, na tak na ali na drugačen način povezani srbski oficirji, generali JLA. (B.S.)

Desničar za rešetkami

Rimski karabinjerji so v tiskarni Centocelle aretirali 36-letnega Egidia Giulianija, ekstremista desničarske organizacije NAR. Februarja je namreč policistu »izropal« beretto

Maja inflacija ponovno začela rahlo naraščati

RIM — Iz podatkov o gibanju cen v osmih večjih vzorčnih mestih izhaja, da se je plamen inflacije v tem mesecu spet nekoliko razživel. Na vsedržavni ravni naj bi poprečna rast cen znašala 0,5 odstotka, s čimer naj bi se letna inflacijska stopnja povzpela z aprilskih 6,7 odstotka na majskih 6,9 odstotka. Toda pri vsem tem strokovnjaki opozarjajo, da gre le za prve ocene, ki jih je treba ocenjevati s precejšnjo previdnostjo, saj bo vsedržavni indeks ISTAT z vsemi podatki izračunan šele čez nekaj dni.

Na rast cen je vplivalo več dejavnikov, med katerimi ne gre prezreti nekaterih takojšnjih učinkov vladnega gospodarskega manevra na davčnem področju in nekatere nepredvidljive podražitve v drugih sektorjih. Po drugi strani je na cene umirjajoče vplivala nižja cene elektrike, ki je prav tako predvidena v vladnem gospodarskem manevru.

Če pogledamo posamezna mesta, so se cene v primerjavi s prejšnjim mesecem najbolj dvignile v Milanu in sicer za 0,6 odstotka, medtem ko je Trst skupaj z Bologno z 0,3-odstotnim mesečnim povečanjem cen na zadnjem mestu. Zato pa je Trst s 7 odstotki na tretjem mestu po višini letne inflacijske stopnje, saj sta pred njim s 7,5 oziroma 7,2-odstotno letno inflacijo samo še Neapelj oziroma Milan.

● Provokacija oboroženih sil JLA v Mariboru

NADALJEVANJE S 1. STRANI

učnemu centru, vojaki so repetirali in pripravili orožje na strel. Poveljnik kolone je najprej zahteval, da se izprazni učni center in da prevzame vso dokumentacijo, nato pa, da naj izroče tri pripadnike teritorialne obrambe, ki so razorožili oficirja in vojaka JLA, češ da bodo z njimi v mariborski vojašnici rekonstruirali dogodek. Poveljstvo centra in kasneje poveljnik vzhodnoštajerske teritorialne obrambe seveda niso privolili. Končno so se ob 18. uri začeli razgovori, pravzaprav pogajanja na sedežu mariborske občine. Prisotni so bili poveljnik garnizona generalmajor Mićo Delić in Vladimir Milošević, poveljnik teritorialne obrambe Vzhodne štajerske, ter mariborska županja Magda Tovornik. Pogajanja naj bi potekala v strpnem ozračju, pogovarjali bi se o poteku dogodkov, da bi sestavili skupno izjavo. Vendar pa so oficirji nekaj pred 19. uro pogajanja prekinili, češ da se morajo posvetovati s svojim poveljstvom.

Slovensko obrambno ministrstvo nam je povedalo, da pričakujejo, da se bodo še zvečer, ali ponoči razgovori nadaljevali, da pa to seveda ni zanesljivo in da je verjetneje, da bodo ostali vojaki JLA v transporterjih, pripadniki slovenske teritorialne obrambe pa v centru Pekre, vsi v popolni bojni pripravljenosti, oboroženi, s puškami in drugim orožjem, pripravljenim na strel. Vendar je bilo zvečer ozračje mirnejše, kot je bilo popoldne.

Popoldne so imeli slovenski obrambni minister Janša, notranji minister Bavec in poveljnik teritorialne obrambe tiskovno konferenco, na kateri so rekonstruirali že omenjeno zgodbo. Janša je povedal, da so v zadnjih dneh okrepili mariborski garnizon. Zadnja večja kolona vojaških policistov je prispela v zadnjih 24 urah. Gre za skupaj 16 transporterjev ali bojnih vozil. Okrepili so tankovsko brigado na Vrhniki, ki je sedaj v stanju visoke bojne pripravljenosti. Iz enote so odpustili Slovence, ki so že odslужili vojaški rok, in jih nadomestili s Srbi, pripeljanimi v zadnjih 24 urah. Visoko borbeno stopnjo so uveljavili tudi v drugih vojaških enotah, oficirji so spet v vojašnicah, vojaki opremljeni in oboroženi.

Vse to se je dogajalo v zadnjih dneh, zaradi tega ni nič naključnega tisto, kar se je včeraj dogajalo v Mariboru in okrog učnega centra. Ni bilo slučajno, da so pripadniki okrepjene kolone iz Varaždina (tudi ni naključje,

da so o tem Hrvati obvestili Slovence), nista se po naključju motala okrog učnega centra dva pripadnika JLA z naboji v cevi, kot tudi ni slučajno, da so oklepniki pripravljeni na strel in napad.

Vse to je Janša ocenil kot poskus, da se izzove konflikt, podoben tistemu v Splitu, saj bi se na tak način brez razglasitve izrednih razmer izvedla delna okupacija Slovenije in se s tem bistveno zavrl postopek osamosvajanja.

Toda Janša je še povedal, da so bile zahteve poveljujočega izven okvirov in navodil JLA. Zahteval je namreč izročitev 120 rekrutov, ki so pričeli redno vojaško urjenje, in izročitev spisov vseh slovenskih rekrutov, ki so v tem poslopju. V te zahteve seveda slovenske oblasti niso privolile, kot tudi niso v kasnejšo zahtevo, da jim izroče tri pripadnike TO, ki so vojake razorožili.

Vojaška intervencija in možnost vojaškega spopada se torej premika tudi v Slovenijo. Povsod po Jugoslaviji je skrajno napeto. O Kosovu ni treba niti govoriti. Včeraj je bil ubit še en kosovski rekrut, mladi Albanec. Menda je to nesreča, ki pa ji starši in Albanci ne verjamejo.

V Sandžaku, muslimanski pokrajini v Srbiji, se oborožujejo vsi, Srbi in Muslimani, srbska policija pa že začne prve racije. Muslimani groze z ustanavljanjem obrambnih odredov natančno po srbsko-kninskem vzoru. V Vojvodini so do kraja nezadovoljni Madžari. Srbska opozicija napoveduje nove demonstracije, na zadnjih pa je samo JLA s svojo intervencijo preprečila Miloševićev padec.

Bosna je pred razsulum in napadom četniško-srbske nacionalistične skupi-

ne, ki skuša spremeniti razmerje sil, pokoriti Albance. O Hrvaški ni treba izgubljati besed, saj je dobra tretjina že pod direktno zasedbo JLA.

Doslej je bilo povsem mirno samo v Sloveniji. Nikjer niti enega strela, nikjer najmanjšega incidenta. Vojakov, brzostrelk, strojnic in podobnega se ni videlo. Toda od včeraj je tudi Slovenija že nekaj več kot potencialno bojišče.

Zato kaj malo prepričljivo izzvene Miloševićeve trditve v včerajšnjem razgovoru s članom zveznega predsedstva Drnovškom, da se lahko Slovenija odcepi in da je Srbija ne bo ovirala. Tudi Kadijević ni prepričljiv, ko je izjavil, da bo JLA spoštovala politične dogovore, veliko bolj verjetno izzvene grožnje, da bo JLA spoštovala zakon o centraliziranem vojaškem roku in predvsem, da bo varovala zunanje meje. Pri tem je jasno izrečena grožnja z možno zaporo meje.

Slovenska oblast je včeraj odgovorila mirno, preudarno, trezno, brez razburjanja in panike. Toda hkrati tudi dostojanstveno in odločno. Mariborčani so bili imenitni: odločni, niso izzvali niti najmanjšega incidenta, toda tanki se niso umaknili iz kasarn. Ranjen ali ogrožen ni bil niti en pripadnik JLA, toda razpoloženje ljudi je več kot jasno.

Iz Vukovarja pa poročajo, da je v vojašnici včeraj umrl slovenski 19-letni vojak Matjaž Urh. Ob 7.30 so ga že mrtvega pripeljali v vukovarsko bolnišnico. Ugotovili so poškodbe po glavi in prsnem košu. Poveljnik trdi, da je bila nesreča; uradna preiskava se je že začela, o njej bodo organi JLA obvestili javnost.

Prvo Gualtierijevo poročilo o Gladiu

RIM — Točno število gladiatorjev še ni znano, tudi skrivnost magazinov orožja, ki so razstreseni po italijanskem ozemlju ostaja še nerazkrita, pa tudi petletno nerazkrito obdobje delovanja Gladia še vedno ostaja nejasno. Kljub vsemu pa so bili člani parlamentarne komisije, ki proučuje pokole in teroristično dejavnost v glavnem zadovoljni s prvim poročilom svojega predsednika Gualtierija. S tem se je začela razprava o Gladiu, ki uživa podporo v marsikaterih političnih krogih, Gualtierijevo poročilo pa je večina ocenila kot dobro in pomembno izhodišče za nadaljnje preiskave. Poslali ga bodo v parlament in ga kvečjemu opremili s celo vrsto opomb in opazk.

Parlamentarna komisija se bo sestala ponovno v sredo, ko se bo razprava nadaljevala. V ponedeljek pa bo v Rimu okrogla miza z naslovom »Gladio v Evropi«, katere se bodo udeležili predstavniki Belgije, Francije, Španije in Italije.

Predsednik Gualtieri je v zvezi s potekom razprave v komisiji izrazil svoje zadovoljstvo in poudaril, da je njegovo poročilo naletelo na skoraj soglasno odobravanje.

O domnevem rdečem gladiu v Toskani nihče nič ne ve

FIRENCE — V svoji zadnji številki je tednik Europeo dokaj obširno poročal o domnevni oboroženi organizaciji, ki naj bi delovala v Italiji pod okriljem KPI v letih, ki gredo od 1946. do konca sedemdesetih let. Novinarji so vprašali namestnika florentinskega državnega pravdnika, če kaj ve o tej organizaciji, sodnik pa je dobesečno padel z nebes in izjavil, da o njej ni nikoli slišal. O tem domnevem »rdečem gladiu« ne ve nič niti policija, na katero so se obrnili časniki.

Trije voditelji KPI, o katerih govori Europeo so bili dokaj megleni. Zgodovinar Renato Risaliti pravi, da nima nobenega zgodovinskega podatka o obstoju tovrstne organizacije. Takrat se je samo mnogo govorilo o revolucionarni budnosti, pravi Siro Cocchi (DSL), in sicer v letih '51, '64, '72 in '79 (ko se je govorilo o tem, da bi KPI lahko prepovedali ali ko je obstajala po mnenju komunistov nevarnost državnih udarov).

EGS odobrila pomoč SZ, Moldova pa izglasovala nov naziv

BRUSELJ — Dvanajstercer Evropske gospodarske skupnosti je včeraj na drugem srečanju določila obliko tehnične pomoči in količino hrane, ki jih bo deležna Sovjetska zveza od julija dalje v okviru gospodarskega sporazuma EGS-SZ. Tehnična pomoč v višini 400 milijonov ecujev (ecu velja 1.525 lir) bo zajemala pet področij: prevoze, energijo, usposabljanje managerjev, finančni servis. Za hrano - namenjeno predvsem bolnišnicam - je predvidenih 250 milijonov ecujev. Ob obravnavanju gospodarskega stanja je namestnik sovjetskega zunanjega ministra poudaril, da znaša deficit SZ 63 milijard dolarjev, kar »za tako veliko državo niti ni katastrofalno«, obrestni na posojila pa znašajo 12 milijard dolarjev letno. Ko-

misija je razpravljala tudi o sodelovanju na energetskem področju in o prisotnosti SZ na sestanku »sedmih velikih« v Londonu.

V Rusiji se je v tih dneh razplamtela volilna kampanja za izvolitev predsednika ruske federacije. Glavni kandidat Boris Jelcin odklanja očitke o protikomunizmu, s katerimi njegovi nasprotniki ne štedijo. Bivši predsednik sovjetske vlade Nikolaj Rižkov vihti zastavo doslednosti in strogosti. Bivši notranji minister Bakatin igra na človečansko struno, general Makašov pa razglša svoja stališča proti pe-restrojki. Kongres ruskih poslancev se zaradi »pomankanja« glasov ni izrekel glede predlagane ustavne spremembe o predsednikovem pripadanju

stranki, zaradi česar bodo lahko predsedniki ruske federacije še naprej člani strank.

Moldavski vrhovni svet je včeraj izglasoval dva ustavna popravka: država se bo odslej imenovala Moldavska republika (in ne več Moldavska SSR), vrhovni svet pa bo postal naziv »parlament«. V torkovih spopadih med prisilisti odstavljene ministrskega predsednika Drukuja in policijo je bilo 36 ranjenih. Medetnični spopadi se nadaljujejo tudi na mejah med Armenijo in Azerbajdžanom, ki se potegumeji za Nagorni Karabah. Pokrajina, v kateri je večina armenskih kristjanov, je namreč priključena muslimanskemu Azerbajdžanu. Zaostitvi je botroval razgovor Gorbačova z delegacijama komunistov.

S sredinega posveta Slovenske kulturno gospodarske zveze v Špetru Slovenov

Pri sestavljanju občinskih statuten gre upoštevati slovensko specifiko!

Posebno pozornost velja posvetiti tudi žgočemu vprašanju krajevne finančne avtonomije

ŠPETER SLOVENOV — Pomembnost primerne formulacije občinskih statuten tudi kar zadeva slovensko narodnostno skupnost je prišla na dan na posvetu, ki ga je videmski pokrajinski odbor SKGZ pripravil v sredo zvečer v špetrski občinski dvorani.

O tem so na srečanju, ki na žalost ni privabilo prevelikega števila javnih upraviteljev, katerim je bil posvet prvenstveno namenjen, spregovorili Viljem Černo, predsednik videmskega PO SKGZ, odvetnik Aldo Gus, Firmirno Marinig, župan Občine Špeter Slovenov, Pierino Donada, župan Občine Codroipo, Enrico Bulfone, podpredsednik deželne komisije za statut, in Miloš Budin, župan Občine Zgonik.

Viljem Černo je podčrtal, da hoče biti posvet prispevek k vrednotenju slovenske prisotnosti v uradnih aktih občin v Beneški Sloveniji, Reziji in Kanalski dolini. Naloga SKGZ, je nadaljeval, mora biti uperjena predvsem v večjo senzibilizacijo javnih up-

raviteljev, da pri sestavi statuten upoštevajo slovensko stvarnost v vseh njenih pogledih.

Po besedah odvetnika Gusa je špetrski župan Marinig pohvalil SKGZ za izvedeno srečanje in ugotovil, da je v beneških dolinah zaznati določeno »politično nasprotovanje« vprašanjem slovenske narodnostne skupnosti. Ob tem pa je opozoril, da bo Občina Špeter danes zvečer (petek) predstavila osnutek svojega statuta in ga dala v oceno javnosti.

Župan iz Codroipa je izrazil vtis, da bomo tudi glede zakona o krajevnih avtonomijah zamudili najpomembnejše vlake, saj je zaznati določeno nejasnost in tudi nezanimanje za vprašanja, ki pravno zagotavlja večjo avtonomijo posameznih krajevnih uprav. Glede problematike slovenske narodnostne skupnosti pa je bil Pierino Donada mnenja, da mora dobiti svoje pravo mesto v statutih občinskih uprav, kjer živijo Slovenci.

Podobne misli je izrekel Enrico Bulfone, ki se je zavzel za načelno usmeritev pri sestavi statuten in ugotovil, da nov zakon ne zagotavlja zadostne finančne avtonomije. V zvezi z vprašanji Benečije pa je bil Bulfone mnenja, da je treba stremeti k združevanju manjših občin, ne da bi se posameznim sredinam odvzelo njihovo specifiko, in k valorizaciji slovenske narodnostne skupnosti.

Zgoniški župan Miloš Budin se je vprašal, kolikšna bo resnična avtonomija javnih uprav, čeravno ne gre za nemarjati dejstva, da novi zakon vendarle predstavlja prelomnico v primerjavi s prejšnjim zastarelim sistemom. Tudi Budin se je zavzel za večjo finančno avtonomijo uprav in obenem izpostavil vprašanje, ki je vezano na možnost, da bodo slovenske občine dejansko lahko uresničevale in uveljavljale slovensko specifiko.

RUDI PAVŠIČ

Longo (KD) o politiki rimske vlade nasproti SFRJ

TRST — Deželni tajnik Krščansko demokratske stranke Bruno Longo je izjavil, da je vladna politika do Jugoslavije taka, ko da bi še obstajala možnost ohranitve federativne ureditve v sosedni državi, medtem ko se dogodki v resnici razvijajo v drugačno smer. Vztrajati pri takšni politiki, torej pri podpiranju federativne enotnosti, pomeni po Longovem mnenju pravzaprav podpirati Srbijo in možne posege armade. Tajnik KD je zato ustrezno apeliral na svojo stranko in zlasti na njeno vsedržno vodstvo v ugotovitvi, da »bi bila prava miopija, ko bi dovolili, da se požene v zrak smodnišnica na naši vzhodni meji z vsemi posledicami v političnih, socialnih in gospodarskih odnosih v tem delu Evrope«. V FJK, je še dejal Longo, smo desetletja delali za to, da se Slovenija in Hrvaška približata Evropi, ko pa bi zdaj takšno usmeritev znikali, bi bila to huda napaka in odgovornost.

Izjava deželnega tajništva SSK

Slovenci moramo biti učinkovitejši

TRST — Zgodovinske spremembe, katerim smo priča na svetovnem in še posebej na evropskem političnem prizorišču, narekujejo tudi Slovencem v Italiji, da temeljito premislimo svoj položaj, da ocenimo prehojeno pot in uskladimo svoj korak z zahtevami novega časa, pa tudi z doslej neslutnimi možnostmi, ki jih odpira.

Če smo Slovenci v Italiji marsikaj dosegli na kulturnem in gospodarskem področju, in to predvsem na Tržaškem in Gorškem, a v zadnjih časih tudi na Videmskem, je po drugi strani naš temeljni pravni status še vedno nedorečen in s tem vedno bolj vprašljiv, povrh pa smo priča nenehnim poskusom kršenja pravic, ki nam jih je vendarle uspelo uveljaviti, kakor tudi sprejemanju ukrepov, ki ne upoštevajo naših zakonitih zahtev in koristi, če jih že ne tempejajo. Dolga desetletja zaman čakamo na globalni zaščitni zakon, ki naj bi bil v skladu z današnjimi evropskimi standardi, in še tisto, kar nam v tem pogledu od časa do časa napovedujejo osrednje državne oblasti, nas prej vzemirja, kot pa navaja z upanjem. Medtem smo zabeležili napade na rabo slovenščine v tržaških rajonskih svetih in na dvojezične osebnostne izkaznice v tržaških okolišnih občinah, nova razlaščenja slovenske zemlje, sprejemanje urbanističnih in drugih normativov, ki prezirajo našo specifičnost itd. Vse to objektivno veča asimilacijski pritisk na našo skupnost, ki že tako zgublja na življenjski moči splošnejših demografskih gibanj.

Vzrokov za naš nezadovoljivi položaj je brez dvoma več, prav tako pa jih je treba iskati tudi v dokajšnji neučinkovitosti dosedanje skupnosti, ki ni mogla ali znala polno vzpostaviti povsem demokratičnih odnosov v svojem notranjem življenju, pozna pa množični pojav vključevanja v vsedržne politične stranke in povrh še v takšne, ki so bile zavezane danes povsem preživelim ideologijam. Razkol v italijanski partiji je ravno na tem področju prinesel nove delitve.

Čas je, da Slovenci v Italiji krenemo na drugačno pot. Svoje napore za učinkovitejšo politiko moramo usmeiti v krepitev samostojnega političnega nastopanja, kakor tudi v krepitev enotnosti, ki naj bi bila plod in hkrati predpostavka dozorelega političnega pluralizma. Da je to pravilna in vsakakor uspešnejša smer, nam dokazujejo tudi izkušnje drugih manjšinskih narodnostnih skupnosti v Italiji in Evropi, v Italiji predvsem izkušnje Nemcev na Južnem Tirolskem in Francozov v Dolini Aoste, ki so s samostojnim političnim nastopanjem in uveljavljanju svojih narodnostnih pravic prišli velikodušno do Slovinci v Italiji.

V okviru prizadevanj za polnejšo demokratizacijo in torej tudi za notranje utrjevanje naše skupnosti je skrajni čas, da bi odpadli zgodovinski monopol in zapostavljanja, da bi ustanove, organizacije in podjetja, ki so po svojem izvoru ali namembnosti moralna last celotne skupnosti, dejansko prišli pod demokratični nadzor vseh njenih komponent. To bi med drugim omogočilo racionalnejše izkoriščanje naših sil in sredstev, pa tudi celovitejšo skrb za življenje naše skupnosti na vseh področjih, od gospodarskega in kulturnega do socialnega in ekološkega. Notranja demokratizacija in vzporedna rast enotnosti bi naši skupnosti omogočili vse bolj polnokrvno povezovanje in vključevanje v širšo politično in sploh družbeno življenje, kakor bi ji tudi večali moralno moč za uveljavljanje svojih zahtev in koristi.

Načeli političnega pluralizma in narodnostne samobitnosti sta ob načelih socialne pravičnosti, graditve pravičnega sožitja med tu živečima narodom, varovanja dobrin okolja in evropskega federalizma od vedno usmerjali delovanje Slovenske skupnosti, pravzaprav od vedno tvorila, tudi formalno, se pravi statutarno, sam razlog njene obstoja. Prav zato se Slovenska skupnost danes lahko predstavlja kot pubodnica njunajnega preokreta v politiki Slovinccev v Italiji, pa tudi kot temeljna nosilka alternative v tem smislu. Seveda je potrebno, da SSK v ta namen ustrezno prenovi svojo organizacijo in okrepi delovanje, in to predvsem v smislu večje strokovnosti ob doslednem spoštovanju načela enotnosti v raznolikosti. V tem duhu se Slovenska skupnost v svoji sedanji predkongresni fazi obrača na celotno slovensko javnost, na vse njene zemljepisne in idejne komponente. Pripravljeni so odprti sprejeti vsako pobudo ali prelog, tako posameznikov kot skupin, ki bi ju navdihovala že omenjena načela samostojnega političnega nastopanja, političnega pluralizma in demokracije, socialne pravičnosti, plodnega sožitja, varovanja dobrin okolja in evropskega federalizma.

Junija kot gost industrijcev

Andreotti bo dospel v Furlanijo

VIDEM — Ministrski predsednik Giulio Andreotti bo sodeloval na kongresu videmskega Združenja industrijcev, ki bo 28. junija v Vidmu.

Vest je sporočil predsednik združenja Carlo Melzi, ki je obenem ugotovil, da bo Andreottijev obisk priložnost za poglobljeno razpravo o vlogi furlanskega industrijskega sektorja sprico novosti v Vzhodni Evropi in še posebej, kar zadeva sodelovanje z Jugoslavijo. (r.p.)

Na okrogli mizi v Vidmu

"Altritalia" o vprašanju gladiatorjev

VIDEM — Združenje "Altritalia" prireja v ponedeljek, 27. maja, ob 18. uri v dvorani Ajace (Trg svobode) okroglo mizo o zadevi Gladio. Spregovorili bodo Alberto Buvoli, direktor Furlanskega zgodovinskega inštituta za osvobodilno gibanje, Livio Bernot, odvetnik, soudeleženec procesov o Petovljah in zadevi Gladio, ter Gian Pietro Testa, zgodovinar in novinar tednika Avvenimenti. (r.p.)

MF na prelomnici?

VIDEM — Prihodnji kongres gibanja Movimento Friuli, ki je najavljen za nedeljo, 26. maja, v Ogleju, se obeta prelomnega značaja in z vrsto neznank.

Najprej ni še dokončno znano, če bo v nedeljo sploh prišlo do kongresa. Člani nadzornega odbora gibanja so se izrekli proti kongresu, češ da je mandat predstavnikom vodstva MF zapadel že 16. maja. Zaradi navedenega naj bi člani nadzornega odbora sklicali področne volilne konference, da bi sestavili novo vodstvo.

Temu očitno nasprotujejo sedanji člani tajništva Movimento Friuli, ki ugotavljajo, da predstavniki nadzornega odbora nimajo odločilne moči, saj niso plačali članarine za leto 1991, kot to izrecno predvideva statut gibanja.

S tem v zvezi velja omeniti, da so neznanci v sredo ponoči vdrl v sedež MF v Vidmu in odnesli večji del predkongresne dokumentacije. Preiskavo sedaj vodijo orožniki.

Ob tem pa Movimento Friuli, ki je v zadnjih letih izgubilo dober del odobravanja s strani volivcev, pestijo tudi druge težave politične narave. Gibanje je namreč v bistvu razdeljeno v dva tabora z različnimi pogledi glede bodočnosti te stranke.

Med možnimi scenariji po kongresu v Ogleju se Movimentu Friuli obeta tudi povezava z Lego Nord. V videmskih političnih krogih se namreč suslja, da bo na kongresu, kot opazovalec, celo eden najbolj znanih predstavnikov te lige.

R. PAVŠIČ

ANPI Videm potrdil Federica Vincentija

VIDEM — Na zasedanju novega videmskega pokrajinskega odbora, ki je bil izvoljen na 14. kongresu, je VZPI-ANPI na Videmskem zaključil kongresno fazo in sicer z imenovanjem novega vodstva tega najbolj reprezentativnega združenja bivših partizanov v Italiji. Prisotni so s polnim soglasjem sprejeli predlog poslanca Maria Lizzera, ki je predsedoval kongresu, o potrditvi Federica Vincentija za pokrajinskega predsednika furlanskega Anpija in svoje odobrevanje podkrepili z dolgim, toplim aplavzom.

Predsednik Federico Vincenti, ki se je udeležil odporiškega gibanja v sklopu vojne mornarice v inozemstvu, se je najprej toplo zahvalil za zaupanje, ki mu je bilo izkazano, zatem pa je seznanil zborujoče s sedanjim obsežnim programom Združenja na področju javnega delovanja, kakor tudi z zahtevnimi dolgoročnimi načrti, ki to združenje neoprestano obvezujejo.

Za podpredsednika pokrajinskega VZPI-ANPI sta bila izvoljena Paolo Manzini iz borčevskih enot Osoppo in Renzo Pilotto iz Garibaldijevih enot. Na tajniškem mestu je bil potrjen Luciano Rapotez (Garibaldinci), upravni sekretar pa je Bruno Pignoni, vojak Italijanskega osvobodilnega korpusa (Corpo italiano di liberazione).

V Debeliži (Tipana) nova obrtna delavnica

DEBELIŽI (TIPANA) — Najprej bodo preskusili stroje, 3. junija pa začne delovati s polno paro v Tipani, v vasi Debeliži, nov obrtniški obrat. Gre za podružnico mizarskega podjetja Del Fabbro iz Tricesima, ki bo zaposlila 12 delavcev mizarjev iz tipanske in sosednjih občin. Uradno so odprli obrat prejšnjo soboto v prisotnosti poslanca Santuza, deželnega odbornika Cruderja, predsednika Gorske skupnosti Terskih dolin Miottija, župana Noacca in drugih predstavnikov krajevnega političnega in gospodarskega življenja. »18. maj bo ostal zapisan v zgodovini občine Tipana«, je dejal v pozdravu župan Armando Noacco, »v zgodovini skupnosti, ki je plačala zelo visok davek za svoj položaj na meji, na robu z drugačnim političnim in socialnim sistemom. Naša skupnost je nositeljica posebnih etničnih značilnosti in to svojo specifičnost, ki bogati vso deželno in državno skupnost, želi ohraniti. Zato potrebuje močno ekonomsko podlago in solidarnost vseh«. Na sobotni otvoritvi je spregovoril tudi predsednik Gorske skupnosti Terskih dolin Bruno Miotti, saj je prav ta ustanova odločilno prispevala k uresničitvi pobude. Obrtniške prostore na 1.600 kvadratnih metrih površine je namreč zgradila sama Gorska skupnost in jih dala na razpolago podjetju Del Fabbro.

Od jutri razstava Hijacinta Jusse v Beneški galeriji

ŠPETER SLOVENOV — *Dejavnost Beneške galerije v Špetru Slovenov ne pozna premorov. Jutri, 25. maja, bodo odprli samostojno razstavo beneškega slikarja Hijacinta Jusse. Ob tej priložnosti bo za kulturni utrinek poskrbel Hijacintov oče Ližo Jusse s svojo harmoniko. Hijacint Jusse se je po obisku slovenskih šol v Gorici vpisal na umetniško šolo in se izpopolnil v slikarstvu. Večkrat je sodeloval na skupinskih razstavah in svoje likovne sposobnosti neštetokrat uporabil tudi za scenske in druge projekte na Gorškem. Jutri pa se bo prvič predstavil svojim rojakom. Razstavo, ki bo trajala do 22. junija, bodo odprli ob 18. uri.*

R. P.

Šolstvo na Slovenskem vir nezadovoljstva

KOPER — Skoraj ne mine dan brez stavke! Taka oblika protesta je postala praksa že slehernega dela nezadovoljne slovenske družbe. Kljub množičnosti, po mnenju nekaterih že prave modnosti, pa je vsaka taka prekinitve dela po svoje boleča - za soudeležence, v enaki meri za opazovalca. Pomankanje dialoga, pred tem pa najverjetneje zlasti težavne razmere, je v stavko vodila tudi učitelje večine slovenskih srednjih šol in vzgojitelje dijaških domov. Težko so se odločili, pravijo, vendar naprej po starem ni šlo več! Denarja je premalo, boljijo pa tudi razlike v plačilu enakoga dela. V večini osnovnih šol so učitelji bolje plačani od kolegov v srednjih šolah v istem kraju; za prve gre denar iz občinskega proračuna, drugi so nekakšni "univerzalni republiški servis". Vsi pa soglašajo, da osnovne šole nimajo preveč, le srednje šole imajo premalo!

V dvodnevni stavki so učitelji srednjih šol in vzgojitelji dijaških domov, člani Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije, znanega bolj kot Tkalčev sindikat, zahtevali najprej boljše plače oziroma uskladitev z izplačanimi osebnimi dohodki v gospodarstvu vsaj po dogovorjenem razmerju: 100 za gospodarstvo, za srednje šole pa 138. V januarju je bilo to razmerje v Kopru in Piranu le 106, v Izoli pa 127 in pol. Stavkajoči so zahtevali tudi sprejem splošne kolektivne pogodbe za družbene dejavnosti in po njej pazožne ter red v šolski zakonodaji.

Dva dni v več kot polovici srednjih šol in republični ni bilo pouka. Učitelji so sicer bili na svojih delovnih mestih, v dijaških domovih so tudi poskrbeli za varno bivanje vseh otrok. Na svoje zahteve so v stavkovni odbor Tkalčevega sindikata dobili pisne odgovore slovenske vlade, s katerimi napove-

dujejo povečanje akontacij z aprilom, za kar bo potrebnih 77.200.000 dodatnih dinarjev letno; zaradi nekaterih neskladij med pogajalci za kolektivno pogodbo, ta ni mogla biti pripravljena do 15. maja letos, temveč naj bi do 1. junija pripravili zakon o osebnih dohodkih delavcev v vzgoji in izobraževanju. Predlog zakona o organizaciji in financiranju šolstva naj bi bilo možno sprejeti do konca junija. Težje bo s socialnim programom ob presežkih zaposlenih v šolah. Njihovo število bo namreč odvisno od marsičesa: sprememb standardov, normativov, krčenja šolske mreže, prestrukturiranja vzgoje in izobraževanja...

Le teden za srednješolskimi učitelji je prekipelo njihovim dijakom, zlasti učencem zaključnih četrtih letnikov, ki naj bi opravljali zaključni izpit. Uprli so se in z enodnevno stavko v mirnih protestnih zbora vanjih po vsej Sloveniji zahtevali njihov ukinitve. Dijaki trdijo, da leta 1987, ko so se vpisovali v srednjo šolo, niso vedeli, da jih bo čakal tak izpit. Čutijo se preobremenjene z rednim šolskim delom, z vsemi oblikami sprotne in občasne preverjanja znanja, kot so testi, kontrolne naloge, ustno spraševanje in še kaj, tako glasno vprašujejo, kakšen smisel ima dodatna fizična in psihična obremenitev ob koncu pouka. Zaključni izpit je, trdijo, sam sebi namen in to v času, ko jih čakajo sprejemni izpiti na fakultetih, diferencialni, popravni in še kateri.

Slišati je bilo množično zamenjevanje ali nerazumevanje pojma zaključni izpit in matura, kar pa je zaradi nenehnega spreminjanja v slovenskem šolstvu sicer razumljivo. Maturu je pred leti opravilo usmerjeno izobraževanje in namesto nje uvedlo

vertikalno vključevanje srednješolcev naprej v višjo ali visoko šolo. Razlike med programi so nado-mesčali diferencialni izpiti. Zaključne izpite so pred dvema letoma in lani opravljali dijaki v dvoletnih in triletnih srednjih šolah, letos pa naj bi jih v vseh štiriletnih strokovnih šolah in gimnazijah. Prvi za vključitev v poklic ali delo, drugi za zaposlitev in tudi dijaki, ki se vpisujejo na fakulteto. Matura, ki bo nekakšna splošna pripravljalnica za nadaljevanje univerzitetnega študija, ki bo pomenila standard, s katerim bo na zunanji ravni preverjeno znanje dijakov, bo na vrsti šele l. 1995. Tako novo in »ta pravo« matura bodo prvi opravljali učenci, ki bodo letos septembra vstopili v 4-letno strokovno srednjo šolo ali v gimnazijo. Danes torej srednješolci nimajo nič proti maturi, nasprotujejo le ostanku starega šolskega sistema - zaključnemu izpitu.

Kakšen je razplet dijaškega protesta? Sklepati je, da je uspel. V Ljubljani se je sestal republiški sekretar za šolstvo dr. Peter Vencelj s predstavniki stavkajočih: sprejeli so skupno izjavo za javnost in v njej zapisali, da podpirajo eksterno matura kot edini pogoj za vpis na univerzo, da bo sedanji zaključni izpit ostal le za dijake, ki zaključujejo redno izobraževanje. K nastalim razmeram so prispevali fakultete, ki so na informativnih dnevih za bodoče študente razvednotile vlogo in pomen zaključnega izpita, kot tudi nesporednosti v organizaciji in seznanjanju mladih o letošnjem zaključnem izpitu. Problem bi naj, so soglašali na pogovoru v Ljubljani, raziskala posebna skupina, strokovno oceno zaključnega izpita pa naj bi pripravili v Strokovnem svetu za vzgojo in izobraževanje Slovenije.

MIRJAM MUŽENIČ

Kandidatne liste je treba predstaviti od danes do srede opoldne

Na bližnjih juserskih volitvah se bodo predstavile tudi enotne domače liste

Od danes pa do srede, 29. maja, opoldne je čas, v katerem je mogoče predstaviti kandidatne liste za volitve odborov za ločeno upravljanje juserskega premoženja. Kot smo že nekajkrat zabeležili, bodo te juserske volitve 23. junija, in sicer v naslednjih vaseh: Bazovica, Padriče, Gropada, Trebče, Bani, Opčine, Lonjer, Prosek, Baroklje, Kontovel, Škedenj in Rocol v tržaški občini ter v Medji vasi v devinsko-nabrežinski občini. V Gropadi, Trebčah in na Kontovelu bodo juserske volitve prvič, medtem ko bodo drugod drugič, razen v Medji vasi, kjer bodo že tretjič.

V teh dneh seveda pospešeno tečejo priprave na to volilno preizkušnjo, ki sicer ni velikega političnega pomena, je pa velikega krajevnega pomena, saj so juserska premoženja večkrat vse

prej kot prezirljiva in od njihovega upravljanja bo v precejšnji meri odvisna bodoča usoda posameznih krajevnih skupnosti. Prav na osnovi takšnega razmišljanja se bodo malodane povsod, kjer bodo volitve, predstavile enotne krajevne liste. V njih se v glavnem prepoznajo tudi vse politične stranke, v katerih organizirano delujemo Slovenci, kakor tudi slovenske organizacije.

Kot so nam povedali tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec in drugi, ki sodelujejo pri sestavljanju enotnih krajevnih list, so te liste pravzaprav že povsod sestavljene. Ponekod bodo morali zbrati še nekaj podpisov za njih predstavitev. Pri tem naj omenimo, da je treba po novi volilni zakonodaji za predstavitev list, ki niso izraz strank s predstavniki v parlamentu ali vsaj v

deželnem svetu, zbrati več podpisov kot v preteklosti. Po zakonu 53 z dne 21. marca 1990 o »nujnih ukrepih za zagotovitev večje učinkovitosti volilnemu postopku« je namreč treba npr. v srenjah z od 2 do 5 tisoč prebivalcev od 20 do 30 podpisov (prej od 10 do 15), v srenjah z od 2 do 5 tisoč prebivalcev od 60 do 90 podpisov (prej od 35 do 50) v srenjah z od 5 do 10 tisoč prebivalcev od 175 do 250 podpisov (prej od 70 do 100) itd. Jasno je, da bo vse to zahtevalo večje napore od kandidatov in podpornikov enotnih krajevnih list.

Druga izmed bistvenih novosti, ki jih prinaša nova volilna zakonodaja, je ta, da vrstni red kandidatnih list na glasovnicah ne bo več odvisen od časovnega zaporedja njih predstavitev. Po že omenjenem zakonu 53 iz leta 1990 bo namreč vrstni red na glasovnicah odslej določen z žrebom. Jasno je, da bo s tem odpravljeno tekmovanje, kdo bo prvi oziroma zadnji predstavil kandidatne liste.

Seveda v tem trenutku ni še mogoče reči, koliko bo vseh kandidatnih list po posameznih srenjah. Poleg enotnih pa bodo po vsem sodeč povsod nastopale tudi liste neofašističnega gibanja MSI. Tako je mogoče sklepati že iz plakatov, ki so se doslej pojavili na propagandnih tablah in ki so med drugim dokaj izizvalni.

Kot je znano, lahko za propagando v podporo posameznih list na propagandnih tablah zaprosijo tudi razne organizacije. Tako je zaprosila tudi Kmečka zveza za podporno propagando v prid enotnih krajevnih list. Njeno prošnjo pa je tržaška občinska uprava zavrnila, ker je bila napisana v slovenščini. O tem smo že poročali, kakor smo tudi že zapisali, da se je predsednik KZ Alojz Debelis z zavrnjeno prošnjo obrnil na prefekta, naj primerno posreduje. Do včeraj pa iz prefekture ni bilo nobenega odgovora in v vodstvu KZ že razmišljajo, ali bi zadevo prijavili pristojnim sodnim oblastem.

pismo uredništvu

Namesto spoznavanja zasmehovanje in prezir

Nastop dijakin s pedagoškega liceja na srečanju Načrta za mlade '93 (foto Magajna)

Spoštovano uredništvo.

V ponedeljek, 13.5.1991, se je na Pomorski postaji v Trstu odvijalo srečanje dijakov italijanskih in slovenskih šol v okviru vsedravnega Načrta za mlade '93. V dopoldanskih urah je bilo med drugim govora tudi o pozitivnem sodelovanju med slovenskimi in italijanskimi šolami, popoldne pa se je to pričeanje omajalo. Srečanje se je zaključilo s koncertom, pri katerem je sodelovala tudi naša šola. Zastopala so jo štiri dekleta, ki so pela v slovenskem in italijanskem jeziku ob spremljavi ansambla italijanskega zavoda Max Fabiani. Ko so naša dekleta začela z izvajanjem prve pesmi, je bila publika še kar pozorna. Ko pa so nadaljevala s slovenskim besedilom, je nastal v dvorani nemir. Nekateri italijanski dijaki, ki so sedeli tik pred vokalno-glasbeno skupino, so začeli psovati naše pevke z žaljivimi protislovenskimi vzdevki. Kljub vsemu so naša dekleta nadaljevala s petjem. Ko

so začela z drugi pesmijo, pa so mikrofoni odpovedali.

Naša dekleta so se pripravila z navdušenjem za nastop, njihova pesem (Un mondo d'amore - Morandi) govori o medsebojnem sporazumevanju in ljubezni, saj je cilj Načrta za mlade boljše sožitje tudi v duhu združene Evrope.

Na srečanju pa so doživela posmehovanje, zaničevanje, psovanje, žalitev, sovraštvo v rasističnem duhu. Ta izbruh etnične nestrpnosti pa je v nasprotju s cilji Načrta mladim.

Mi smo še vedno pripravljeni za sodelovanje, vendar bi želeli, da bi italijanski vrstniki upoštevali naše človeško dostojanstvo. Zdi se nam nujno, da bi vsaj šola in sredstva javnega obveščanja, če ne že družina, omogočili italijanskim dijakom, da spoznajo slovensko kulturo in sprejmejo naše sodelovanje.

S spoštovanjem

dijaki II. pedagoškega liceja
A. M. Slomšek

Ministru Bodratu poslali študijo o učinkih neobdavčenega bencina

Tržaška trgovinska zbornica je posredovala ministru za industrijo Guidu Bodratu študijo, v kateri so prikazane ekonomske koristi, ki jih je v tržaški pokrajini prinesel bencin po neobdavčeni ceni. Študija ugotavlja, da se je po uvedbi tega bencina število črpalkarjev na Tržaškem povečalo za 124 enot. Poleg tega je v njej rečeno, da se ta ukrep državi splača tudi z davčnega vidika. Res je, pravijo sestavljalci študije, da država pri neobdavčenem bencinu ne iztirja proizvodne pristojbine in davka na dodano vrednost IVA. Toda upoštevati velja, da bi v nasprotnem primeru avtomobilisti iz tržaške pokrajine hodili po bencinu čez mejo, kar bi v končnem obračunu še bolj škodovalo državne blagajne.

V študiji je naposled tudi podrobneje obrazloženo, do katerih negativnih posledic bi na Tržaškem prišlo, ko bi vlada ne podaljšala veljavnosti ukrepa o bencinu po nižini ceni. Med drugim bi na osnovi deželnega načrta o preosnovi omrežja bencinskih črpalk morali znatno zmanjšati število črpalk v tržaški pokrajini.

Vse te in podobne argumente je predsednik Tržaške trgovinske zbornice Giorgio Tombesi ustno anticipiral ministru Bodratu, ko se je z njim srečal pred nekaj dnevi in mu napovedal, da namerava skupno s tržaškim županom Francom Richettijem in s predsednikom tržaške pokrajinske uprave Dariom Crozzolijem v kratkem formalno zaprositi vlado, naj podaljša oziroma obnovi ukrep o bencinu po nižini ceni na Tržaškem.

Predsednik češkoslovaškega parlamenta se bo v naši deželi zadržal do ponedeljka

Aleksander Dubček danes v Trstu

Predsednik parlamenta Češkoslovaške federativne republike Aleksander Dubček bo danes dopotoval na uradni v naše mesto, kjer bo imel vrsto srečanj s krajevnimi oblastmi in s predstavniki gospodarskega sveta, v naši deželi pa bo ostal do ponedeljka. Njegov prihod je napovedan za 13. uro na letališče v Ronkah, kjer ga bo pričakal predsednik Dežele Adriano Biasutti. Z letališča bo Dubček odšel direktno na sedež deželnega sveta na Trgu Oberdan, kjer bo imel pogovore s predsednikom deželne skupščine Nemom Gonanom in ostalimi člani predsedniškega urada. Program predvideva nato kratek obisk pri vladnem komisarju prefektu Eustachiu De Feliceju ter takoj za tem pogovore z Biasuttijem in deželnim odborom na novem sedežu deželne uprave v Lloydovi palači na Trgu Unità. Tu bo tudi okrog 17. ure srečanje s predstavniki sredstev množičnega obveščanja,

sledil pa bo ogled tržaškega pristanišča in njegovih struktur.

Gospodarske teme sodelovanja med našo deželo in ČSFR, ki bodo močno prisotne že na prvem dnevu Dubčkovega obiska pri nas, bodo v ospredju tudi jutri zjutraj, ko bo češkoslovaški voditelj v Vili Manin v Passarianu imel pogovore s predstavniki deželnih industrijcev, trgovinskih zbornic, združenja malih industrijcev in CIEST. V popoldanskih urah pa bo Dubček v Gorici, kjer se bo udeležil svečane podelitve štipendij nekaterim češkoslovaškim študentom.

Nedeljo bo Aleksander Dubček posvetil obisku v Benetkah, kjer bo imel pogovore s predstavniki dežele, Veneto, priložnost pa bo izkoristil tudi za turistični ogled znamenitosti mesta. V ponedeljek pa se bo predsednik češkoslovaškega parlamenta vrnil v našo deželo

ter si bo v Fontanafreddi in v Osoppo ogledal dva velika industrijska obrata. Obisk bo zaključil v popoldanskih urah, ko bo okrog 17. ure odletel z Ronk proti Pragi.

Da bo obisk vse prej kot protokolarnega značaja, priča poleg programa Dubčkovega bivanja v deželi tudi sestava številne delegacije, ki ga bo ob tej priložnosti spremljala. Z Dubčkom bodo namreč potovali načelnik zunanjepolitične komisije češkoslovaškega parlamenta Pavel Novak, podminister za privatizacije v češki vladi inž. Hrasko, zastopnik ministrstva za zunanjo trgovino ČSFR Drahomir Medved, predsednik in podpredsednik češkega združenja podjetnikov Rudolf Beranek in Josef Dvorak, zastopnika slovaškega združenja podjetnikov Jozef Eisenreich in Beata Hanova ter trgovski svetnik veleposlaništva ČSFR v Rimu Antonin Palfij.

Na sestanku je tekla beseda o informatiki

Ljubljanski predstavniki gostje tržaške uprave

Tržaški župan Franco Richetti je včeraj dopoldne sprejel predsednika izvršnega sveta Občine Ljubljana Center Branka Cvelbarja. Sestanka so se udeležili tudi tržaška odbornica za matični urad Luisa Nemez, predstavnika podjetja za informatiko Baldassi in Lupattelli in zastopnika slovenskega podjetja Intertrade Janez Stanič in Rodoljub Andrič. Kot zanimivost naj še dodamo, da je pri včerajšnjem razgovoru sodeloval tudi ljubljanski novinar (strokovnjak v gospodarskem sektorju) Bogdan Oblak, ki je zaslovel kot oblikovalec Lipe, najbrž bodočega slovenskega denarja.

Na srečanju na županstvu je tekla beseda o sodelovanju med Intertradm in Insielom, ki se je pričelo pred približno sedmimi meseci in ki je doslej obrodilo precej konkretnih rezultatov. Področje informatike ponuja namreč celo vrsto zanimivih razvojnih možnosti. Richetti je glede tega izrekel priznanje ljubljanskim in tržaškim podjetnikom za sodelovanje, ki ga je treba po njegovem razširiti tudi na ostala področja. Insiel in Občina Trst sta že pred časom podpisali konvencijo, na osnovi katere to podjetje upravlja vse informatijske službe mestne občinske uprave.

Kvalitetno srečanje mladih slovenskih glasbenikov na Opčinah

Resnično obetaven glasbeni rod

Deveto srečanje mladih slovenskih glasbenikov treh dežel, ki je bilo v sredo zvečer v Prosvetnem domu na Opčinah, je privabilo izredno veliko poslušalcev, ki so po skoraj 2-urnem sporedu, v katerem je sodelovalo okrog 50 nastopajočih, odhajali očitno zadovoljni. Nastopi mladih instrumentalistov in pevcev od najmanjših pa do že nekoliko starejših, so namreč pokazali, da je slovensko glasbeno šolstvo na visoki ravni in da nam po njegovi zaslugi in zaslugi pedagogov raste rod, ki že danes, kljub mladosti, kaže več kot obetavno. To pa je še zlasti razveseljivo za slovenske glasbene šole izven matične Slovenije, na Koroskem in pri nas na Tržaškem, Goriškem, v Beneški Sloveniji in v Kanalski dolini, odkoder je bila pretežna večina nastopajočih, saj so se iz šol v Sloveniji predstavili le štirje izbrani gojenci višjih letnikov, ki pa so zato pokazali tudi temu primerno že kar koncertantno raven, kar velja tako za oba pianista, Jerneja Gregoriča iz Glasbene šole Vič in Andreja Furlan iz Srednje glasbene baletne šole v Ljubljani, kot še posebno za klarinetista Mateja Bekavca iz Glasbene šole Moste-Polje in seveda za violinistko Mojco Križnič iz Centra za glasbeno vzgojo v Novi Gorici.

Prijetno so presenetili mladi godci iz Koroške, ki so bili tudi najštevilnejši med gostujočimi (13) od pristrčno majčkenih do le malo večjih, ki so igrali na klavir, kljunasto flauto, prečno flauto, saksofon, kitaro in citre-brenkalo, ki je pri nas le malo znano. Iz glasbene šole GM v Žabnicah je bil en gojenec - Kristjan Villeit, ki se je predstavil pri klavirju; iz šole GM v Gorici se je predstavil Godalni kvartet (Emanuela Koren, Rita Muscau, Aleš Klede in Francesco Muscau), ki je z lepo zvočnostjo podal Mozartov Kvartet v G-duru; iz Slovenskega šolskega centra »E. Komel« iz Gorice smo poslušali edino vokalno točko sporeda in sicer tercet (Mirjan Pahor, Barbara Piccolo in Rudi Gorjan), ki je ubrano in nežno zapel Mozartov Tercet št. 3 K 549, ter še klavir-štirično (Michela De Castro in Miran Devetak), ki sta zaigrala Mozartove Variacije; iz glasbene šole GM v Špetru pa se je predstavil pianist Davide Clodig, ki je z zaznavnimi interpretativnimi vrlinami zaigral Griegovo Pomlad. Spored je sklenil Šolski godalni orkester šole GM iz Trsta pod vodstvom prof. Boruta Logarja, ki je z lepo

(Foto Magajna)

igrivostjo in skladnostjo zaigral Sorkočevićovo Simfonijo št. 3 v D-duru, Mozartovo Sonato v C-duru KV 336 za klavir in godala z malo Aleksandro Pavlovič pri klavirju, ter za zaključek razpoloženske Škerjančeve Mladinske, pomnožen z dvema flautama in dvema klarinetoma. Nastopajoče občinstvo in goste, med katerimi jugoslovanskega gen. konzula Jožeta Šušmelja in soprogo, predsednika Zdrženja glasbenih šol Slovenije prof. Francija Okorna ter prija sone ravnatelj in profesorje skoraj vseh sodelujočih šol, je v uvodu pozdravil ravnatelj šole GM v Trstu prof. Svetlko Grčić in se tudi zahvalil Deželi in Hranilnici na Opčinah, ki sta s finančnim prispevkom omogočila izvedbo letošnjega srečanja. Poudaril je tudi, da je bilo srečanje posvečeno 200-letnici Mozartove smrti. Na koncu je predstavnikom sodelujočih glasbenih šol poklonil v spomin prav za nikom sodelujočih glasbenih šol izdelana lesena srca, delo naše to priložnosti umetniško izdelana lesena srca, delo naše znane mojstrinje Bogomile Doljakove. Pozdravno brzojavko s čestitkami prirediteljem je poslal slovenski minister za kulturo dr. Andrej Capuder (jk)

OBČINA ZGONIK Vas vljudno vabi na

XXVII. RAZSTAVO IN POKUŠNJO DOMAČIH VIN

ki bo v Zgoniku danes, 24., jutri, 25. in v nedeljo, 26. maja 1991

danes, 24. t. m., ob 18.30 — otvoritev razstave vin in nagajevanje
ob 21. do 01. — ure ples na prostem ob zvokih KRAŠKEGA KVINTETA
jutri, 25. t. m., ob 9. uri — mednarodni balinarski turnir ŠK Kras za XVIII
Kraški pokal finale ob 18. uri
ob 16. uri — odprtje kioskov, turnir "Med dyema ognjema" za XI.
Kraški pokal, pokal osnovnošolske mladine
od 21. do 01. — ples na prostem ob zvokih ansambla HAPPY DAY
v nedeljo, 26. t. m., ob 13.30 — Shinkai karate klub Pionirski turnir karateja za 2. pokal Zgonik v ŠKC v Zgoniku - finale ob 16. uri
ob 16. uri — odprtje kioskov
ob 17.30 — nastop prostovoljne gasilske enote iz Komna
ob 18. uri — nastop zmagovalcev karateja in nagajevanje
ob 18.30 — nastop pihalnega orkestra MUJA DOC BAND
ob 21. do 24. ure — ples na prostem ob zvokih ansambla LOJZETA FURLANA
V šolskih prostorih razstava ročnih del in likovnih izdelkov učencev.
Razstava domačih strojev in orodja
Zagotovljen parkirni prostor

Vabljeni!

**praznik
češenj**

danes, 24. t. m., ob 17.00 odprtje kioskov, od 20.30 dalje ples z ansamblom KRT
jutri, 25. t. m., ob 17.00 odprtje kioskov, od 20.30 dalje ples z ansamblom KRT
v nedeljo, 26. t. m., ob 15.00 odprtje kioskov, ob 17.30 začetek kulturnega programa:
MPZ - Komorni zbor iz Izole, deklški zbor Slovenski šopek iz Mačkolj, trio Lupine,
od 20.30 dalje ples z ansamblom TAIMS
v ponedeljek, 27. t. m., ob 17.00 odprtje kioskov, od 20.30 dalje ples z ansamblom TAIMS

V primeru slabega vremena bo praznik 31. maja, 1., 2. in 3. junija 1991

»Sprejemljivost« zakona za obmejna območja v oceni Rossettija

Pomoč slovenski in italijanski manjšini za ES ne bo sporna

Čeprav uradne odločitve še ni, je povsem upravičeno sklepati, da nekatere postavke zakona za obmejna območja za Komisijo Evropske skupnosti niso sporne. Med te sodi tudi člen, ki določa denarno podporo kulturnim dejavnostim slovenske manjšine, ki živi v Italiji in italijanske v Jugoslaviji. Tako je med drugim zatrdil evropski poslanec Giorgio Rossetti, ki je včeraj popoldne priredil posebno tiskovno konferenco, zato da bi predstavniki sredstev javnega obveščanja seznanili o zadnjih bruselskih razpletih glede zakona 19/91 (o obmejnih območjih). V zadnjih dneh je imel tržaški predstavnik v strasburškem parlamentu vrsto sestankov z vidnimi funkcionarji, ki z vidika ES preučujejo upravičenost oziroma usklajenost posameznih postavk zakona z evropskimi predpisi. Na osnovi teh razgovorov in pa dejstva, da je italijanska vlada le odgovorila (dasi neuradno) na vprašanja, ki jih je v zvezi z zakonom zahtevala Evropska komisija, je torej mogoče sklepati, da bo v nekaj mesecih znana celostna ocena o zakonu, že sedaj pa bi lahko začeli izvajati nekatere člene.

Svoje izvajanje na sedežu tiskovne agencije Ansa je evropski poslanec Rossetti podal v izredni sintezi, vendar tudi dovolj nazorno razčlenjeno. Najprej je povedal, da je italijanska vlada konec prejšnjega tedna preko italijanskega predstavništva v Bruslju Evropski komisiji oziroma Oddelcu za tržno konkurenco le dostavila zahtevane odgovore na zastavljena vprašanja. Pri tem je še podčrtal, da so bile povsem neosnovane trditve, ki so jih razširili na krajevni ravni. Rečeno je namreč bilo, da gre za »okvirni zakon«, zaradi česar bi italijanska vlada ne bila dolžna nikakršnih pojasnil Evropski komisiji. Pristojni evropski organizmi seveda poslanih odgovorov še niso pregledali, ker pa se o zakonu za obmejna območja razpravlja že mesece, je povsem upravičeno domnevati, da bi lahko nekatere predlagane ukrepe že začeli izvajati. Navedel je štiri najpomembnej-

še postavke, ki sodijo v ta okvir: pomoč univerzam v Trstu, Vidmu, Benetkah in Padovi; ustanovitev posebnega informacijskega centra v Gorici, ki naj bi predvsem preučeval srednje in vzhodnoevropsko tržišče; posebna podpora za Ogled in že omenjena finančna sredstva za slovensko manjšino v Italiji in italijansko v Jugoslaviji.

Glede ostalih postavk pa bo treba počakati na odločitev Evropske komisije: med pomembnejšimi so po Rossettiju oceni sporne oziroma bi jih bilo treba še dodatno utemeljiti štiri točke. Natančneje bi bilo treba opredeliti cilje Deželne finančne družbe; predlagani off-shore ne bi v nobenem primeru smel postati nekakšen »finančni raj«, temveč bi moral biti usmerjen v razvoj vzhodnoevropskih držav; posege za gorske predele bi morali drugače predstaviti; Sklad za obrtniške dejavnosti bi avtomatično izključeval kakršnekoli druge oblike pomoči.

Evropski poslanec Rossetti, ki je bil nekoliko kritičen do deželnih predstavnikov in do italijanskih parlamentarcev, na pobudo katerih je bil zakon odobren, pa se je v tej zadnji fazi pohvalno izrazil o zadržanju italijanske vlade. Po njegovi oceni je pokazala

veliko mero pripravljenosti, da sodeluje z evropskimi organizmi, da bi skupaj razrešili vsa odprta vprašanja. Pristop italijanske vlade zasluži pozitivno oceno tako s formalnega kot tudi z vsebinskega vidika, je zatrdil Rossetti. V končni fazi pa bi bilo nujno potrebno, da bi pri Evropski komisiji v podporo zakona nastopili tako italijanska vlada kot tudi posamezni parlamentarci, ki so v bistvu izoblikovali zakon. Na dokončno oceno o zakonu s strani ES bo treba počakati še nekaj mesecev, kajti z odgovorom italijanske vlade evropski se je postopek na evropski ravni pravzaprav šele začel.

Včerašnje tiskovne konference se je udeležil tudi deželni tajnik DSL Elvio Ruffino, ki je obsodil stališča MSI, Liste za Trst in liberalcev glede Istre oziroma spreminjanja obstoječih državnih mej med Italijo in Jugoslavijo. Vloga države, ki želi biti in je ugledna, kot je Italija, pa nikakor ne more biti povzročiteljica ali spodbujevalka nadaljnjih sporov na evropski sceni. Ob tem je Rossetti pripomnil, da je ogrevanje nekaterih avstrijskih dežel za odcep Slovenije in Hrvaške od Jugoslavije zelo sumljivo oziroma zakriva ekonomske interese.

Na osnovi začasnih podatkov občinske uprave in zavoda za statistiko Istat za mesec maj

Naše mesto znova med najdražjimi kraji v državi

Življenjski stroški v Trstu so v preteklem letu narasli za točno 7 odstotkov, kar znova uvršča naše mesto na sam vrh najdražjih mest v državi. Dražje življenje je le v Milanu, kjer so stroški v zadnjem letu narasli za 7,2 odst., na tej nezavidljivi lestvici, ki jo mesečno posreduje državni zavod za statistiko Istat v sodelovanju s posameznimi občinskimi upravami, pa deli Trst drugo mesto s Turinom in z Genovo.

V preteklih dvanajstih mesecih so največji porast (9,3 odst. poviška) zabeležili stroški za dobrine in za razne storitve, čemur sledijo cene stanovanj (v tej postavki so vključene tudi najemnine), ki so poskočile za 7,6 odst. Oblačila so se podražila za 7,2 odst., za 6,8 odst. pa so se

podražile cene živil, kar približno velja tudi za javne prevoze (6,5 odst.). Najmanj sta se podražila električna in gorivo (2,4 odst.), razmeroma nizek porast (3,1 odst.) pa so zabeležili tudi letni stroški za zdravstvo, pri čemer so vključena zdravila.

Porast življenjskih stroškov v največjih mestih je višji od načrtovane letne inflacije v višini 6 odst. Cene na Severu so vsekakor v glavnem precej višje od cen na jugu države, čeprav razpolagajo severni predeli s precej boljše in učinkovitejšo distribucijsko mrežo kot južne dežele. Trst je bil, kot znano, dolgo let najdražje mesto v državi.

Na sinočnjem odprtju nastopil Andro Merku

V Galeriji TK razstavlja slikar Paolo Pascutto

»Preveč sanj za eno noč« je naslov razstave obeh slikarjev Paola Pascutta, ki so jo včeraj ob številni publiki otvorili v Galeriji Tržaške knjigarne. V predstavitevem listu lahko beremo: »...človek potrebuje sprostitvev in zabavo. V sanjah se

podobe vrstijo nekontrolirano in neracionalno: tako onirično vzdušje pričarajo tudi Pascuttove slike. Sanjska dimenzija prevzame tudi gledalca ter ga popelje izven stvarnosti. Gledalec postane zaradi tega nemiren ali pa se, vsaj za trenutek, nasmeji.«

V resnici pa se je gledalec nasmejal tudi zaradi drugega razloga: gosta je namreč občinstvu duhovito predstavil tržaški kabaretist Andro Merku, ki je tokrat igral vlogo dokaj nezanesljivega in agresivnega likovnega kritika. Za spremeno glasbo je poskrbel, poleg samega Pascutta, Andrej Pegan. Odprtje razstave je tako dobilo značaj skrcene, vendar kajpak originalne predstave, v kateri so se prepletale hiperrealistične podobe, nori komentarji in ustrezna glasbena spremljava. Nenavadna predstavitev je razgibala vode in morda bi bilo prav, da bi to še kdaj doživeli.

Na sliki (foto Križmančič): Paolo Pascutto (levo) in Andro Merku

Pri Sv. Ivanu odprli dnevni center za handikapirance

Včeraj so v Ul. Weiss v kompleksu bivše umobolnice pri Sv. Ivanu slovenski odprli dnevni center za handikapirance. Slovesnosti so se med drugimi udeležili tudi tržaški župan Franco Richetti, tržaški občinski odbornik za skrbstvo Mario Bercé in njegov kolega na Pokrajini Mario Martini.

Center je uredila tržaška občinska uprava v sodelovanju s pokrajinsko v bvisem otroškem vrtcu, in sicer s sredstvi, ki jih predvideva deželni zakon 59. Investicija je znašala nekaj več kot 120 milijonov lir. Center med drugim razpolaga z likovnimi laboratoriji, sobo za glasbeno terapijo, rehabilitacijsko telovadnico, kuhinjo ter z več prostori za rekreacijo. V njem bodo lahko sprejeli do 30 prizadetih.

Novi center bo upravljala Občina Trst, in sicer s pomočjo zunanjih sode-

lavcev. Ob otvoritvi ga je blagoslovil glavni škofov vikar msgr. Pietro Ragazzoni. Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik zavoda ITIS Giorgio Satti, ravnatelj občinske skrbstvene službe Adriano Marson ter razni občinski in pokrajinski tehniki in funkcionarji.

■ V Ljudskem domu v Križu bo jutri ob 18. uri kongres Zveze SPI-CGIL za Zahodni Kras, ki združuje upokojece iz Križa, Proseka, Kontovela in iz zgošnje občine. Na zborovanju bodo izvolili delegate za bližnji pokrajinski kongres SPI-CGIL, beseda pa bo tekla tudi o delovanju in o vodenju kriškega sedeža te organizacije, kajti dosedanj tajnik Mario Turel je zaradi boleznj odstopil.

Danes v Zgoniku odprejo 27. občinsko razstavo vin

Na prireditvenem prostoru v Zgoniku bodo danes ob 18.30 otvorili 27. razstavo in pokušno domačih vin, na kateri bo 12 vinogradnikov iz zgošnje občine predstavilo skupno 19 vzorcev domače kapljice. Po pokušnji na predselekciji je ocenjevalna komisija, ki so jo sestavljali izvedenci in kmetovalci, prepustila bela vina naslednjih enajstih proizvajalcev: Ivan Colja in Ervin Doljak iz Samatorce, Aleksandra Humar por. Škrk, Rado Milič in Srečko Štolfa iz Saleža, Janko Budin iz Koludrovce, Janko Kocman, Ivan Milič, Stanko Milič in Miro Žigon iz Zgonika ter Josip Milič iz Zagradca. Teran pa razstavljajo: Josip Milič iz Zagradca, Mario Milič iz Repniča, Ivan Milič, Stanko Milič in Miro Žigon iz Zgonika, Srečko Štolfa iz Saleža ter Ivan Colja in Ervin Doljak iz Samatorce. Ocenjevalna komisija je že v torek izdala dokončno sodbo, danes pa bodo razglasili in nagradili najboljše vzorce domače kapljice.

Manjkalo ne bo niti dobrot za pod zob in obiskovalci bodo imeli na razpolago razne specialitete na žaru, ribe, narezke, sladkarije in nepogrešljivi cvrti krompir v stojnicah, ki jih bodo upravljala domača društva ŠK Kras, KD Rdeča zvezda in Shinkai karate klub. Na šolskem dvorišču bodo razstavljeni kmečki stroji in orodje. V osnovni šoli »1. maj 1945« pa bodo na ogled ročna dela in likovni izdelki učencev. Od 21. ure dalje se bodo parčki lahko zavrteli ob zvokih ansambla Kraški kvintet. Vinska razstava bo odprta še jutri in v nedeljo, ko bo dosegla svoj višek. (bs)

DSL: pravic mladih se ne upošteva dovolj

Posegi v korist mladih ostajajo pretežno na papirju: zadnje čase se sicer o mladinski problematiki razpravlja, vendar pa na krajevni ravni se nakazuje ali že napovedane pobude nikakor ne pretvorijo v konkretne ukrepe. To je bila uvodna ugotovitev dveh predstavnikov Demokratske stranke levice v tržaških krajevnih svetih, in sicer občinske svetovalk Ester Pacor in pokrajinskega svetovaleca Fulvia Vallona, na tiskovni konferenci, ki je bila posvečena predstavitvi predlogov glede tega vprašanja. Priprava statutov krajevnih uprav nudi namreč možnost tudi mladim, da uveljavijo nekatere bistvene pravice.

Med neovrgljive pravice mladih po presoji predstavnikov DSL sodijo pravica, da resnično lahko doživljajo svojo mladost; pravico do izobraževanja oziroma poklicnega usposabljanja in pravica do dela. Vsega tega, je podčrtala Ester Pacor, v Trstu mladi nimajo; kot tudi v našem mestu ne živijo dobro niti »prevladujoči« starostniki.

V konkretnem predstavniki DSL predlagajo, da bi na posameznih krajevnih ravneh ustanovili nekakšen mladinski forum, v katerem bi se zbirali mladi kot posamezniki ali kot predstavniki raznih organizacij. Reforma krajevnih uprav dopušča oziroma narekuje uveljavljanje interesov posameznih kategorij. Ta organizem bi bil posvetovalnega značaja glede mladinske problematike, po mnenju DSL pa bi moralo biti mnenje foruma obvezujoče za posamezno krajevno upravo.

Poleg foruma pa se bo DSL zavzemala, da bi ustanovili še observatorij za mladinsko zaposlovanje. Prav na področju izobraževanja, izbire profesionalne usmeritve in zaposlovanja so po mnenju predstavnikov DSL mladi prepogosto prepuščeni samim sebi oziroma naključnim izbiram. V observatoriju bi morali biti poleg mladih še predstavniki javnih uprav in vseh tistih organizmov, v pristojnost katerih sodijo omenjena vprašanja.

Predlogi niso povsem novi, sta povedala E. Pacor in Vallon, vendar pa jih pri nas posamezne krajevne uprave niso znale ali mogle uresničiti, medtem ko so drugod slične pobude že zaživele.

V šali je devet mladih tvegalo življenje

Groza v dvigalu

Skupina devetih fantov in deklet, starih med 20. in 30. letom, je pred sinočnjim doživela dramo, ki bi se lahko zanje srhljivo končala. Mladi so v osmem nadstropju poslopja »bivših borcev« v Ul. 24. maja (gre za ulico, ki povezuje Trg Oberdan z Ul. Severo) sledili teoretskemu delu tečaja za padalce in ko se je nekaj pred 23. uro predavanje končalo, so se v gruči usuli na hodnik. Tam je čakalo dvigalo, s katerim pa se lahko pelje največ pet oseb. Kljub temu se jih je za šalo strpalo vanj kar devet in ko je deseto dekle položilo nogo na dno dvigala, je to začelo drseti navzdol, čeprav ni nihče pritisnil na gumb. Eden od fantov je bil še toliko prisoben, da je dekle pravočasno porinil na hodnik, kajti drugače bi se zanjlo slabo končalo.

V neustavljivi vožnji je dvigalo v hipu zdrselo do prvega nadstropja, kjer so ga kakih deset metrov od tal zaustavile varnostne zavore. Mladi so v paniki začeli kričati in klicati na pomoč.

Mladenici, ki se je odločil, da se spusti po stopnicah peš, je takoj šel do kabine, ko je ugotovil, da so vse naprave blokirane, pa je poklical gasilce. Ti so se morali mučiti več kot dve uri, da so dvigalo s posebno napravo dvignili do vrat in osvobodili takrat že smrtno blede mlade. Strah in groza sta jim tako zlezla pod kožo, da se podobnih šal prav gotovo ne bodo lotili več v življenju.

■ Medtem ko so tržaški organi javne varnosti včeraj sporočili, da so letos skupno prijeli kar 60 oseb, ki so prebežnikom iz raznih nerazvitih držav ilegalno pomagali v Italijo, se je na sodišču protim desetim odvijal proces po hitrem postopku. Večina je bila iz Slovenije, nekaj pa Albancev s Kosova. Šest je sodišče brezpogojno obsodilo na dve leti zapor in več milijonov lir denarne kazni, sedmega na poldrugo leto zapor, vendar ob pogojni svobodi, za tri pa je proces preložilo na prihodnji ponedeljek.

Karabinjerji iz nabrežinske postaje pa tudi včeraj niso počivali. Med Opčinami in Padričami so namreč prijeli skupino 30 prebežnikov, ki jih je vodil možki iz Bergama. Nje-ga so aretirali, begunce pa pospremili na mejo.

Nabrežinski karabinjerji uspešno preprečujejo kraje avtomobilov

V prejšnjih nočeh so nabrežinski karabinjerji zalotili dva tatova, ki sta se polastila tujih avtomobilov. Aretaciji sodita v specifično delo nabrežinskih karabinjerjev, ki so se lotili načrtnega preprečevanja kraj vozil. Zaenkrat je uspeh zadovoljiv, saj se je letos število tovrstnih kaznivih dejanj močno skrcilo.

V noči od ponedeljka na torek so pri Opčinah ustavili alfetto 33, ki jo je upravljal 49-letni Tržačan Luciano Busecchian. Moški, ki je star znanec policije in nima stalnega bivališča, ni sledil ukazu: pritisnil je na plin in odpeljal dalje. Po nekaj metrih je zapeljal v stransko ulico in se tam polastil drugega avta, vendar takrat so karabinjerji že prišli do njega in ga aretirali. Kot so kasneje ugotovili, je Busecchian ukradel alfetto v Trstu.

Do druge aretacije je prišlo v noči od srede na četrtek, vedno pri Opčinah. Na opozorilo mimoidočih so karabinjerji zapeljali na gozdno stezo v bližini Obeliska, kjer so zasačili tri mladeniče, ki so razstavljali ukradeni golf s tržaško registracijo. Dva sta zbežala, tretjega, 20-letnega Zagrebčana Zorana Joviča, pa so prijeli. V bližini je bil parkiran avto z jugoslovansko registracijo, v katerem so karabinjerji našli dele, ki so izginili z golfa.

Prispevajte za

»Dijaško matico«

Kako je s kriškim rekreatorijem Grego?

Zaprte občinskega rekreatorija Grego v Križu še vedno buri duhove in vzbuja časopisne polemike. Z odprtjem pismom tržaškemu županu Francu Richettiju, ki ga je v vednost poslal tudi časopisom, se je tokrat oglašil Mario Vascotto (Križ št. 554), ki kontestira nekatere javne izjave občinskega odbornika za šport in prosti čas Roberta De Gioia. Slednji je v neki televizijski oddaji govoril o veliki vlogi in o brezhibnem delovanju občinskih rekreatorijev in mladinskih centrov, »pri čemer pa je pozabil na potrebe rekreatorijev na Krasu«. Potrebe otrok od 8. do 16. leta, ki živijo na kraški planoti, piše v svojem odprtem pismu Vascotto, so precej različne od njihovih vrstnikov, ki živijo v mestu. Na koga se lahko obrnemo, če se razne športne in kulturne institucije hvalijo, kaj so vsega naredile za rekreatorije, če potem namerno zamolčijo o zaprtju rekreatorija Grego v Križu?

»Gospod župan, problematika naše mladine ne more biti obravnavana s stališča tržnih potreb, ampak predstavlja zanesljivo naložbo za prihodnost«, pravi še Vascotto, ki poziva Richettija, naj Občina revidira svoje stališče o kriški strukturi.

Nenadoma nas je zapustil naš dragi

Livijo Pregarc

Pogreb bo jutri, v soboto, 25. t.m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na ricmanjsko pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: mama Zora, hči Marta in sin Lino z družinoma, vnuki Erika, Barbara in Oskar, sestra Miranda in brat Berto z družinama ter ostalo sorodstvo.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Ricmanje, 24. maja 1991

Odbor za vrnitev in ponovno uporabo Narodnega doma ter Kulturni društvi Slavko Škameper in Union se, skupno s Pro Loco — prijatelji svetovanskega okraja, občuteno prizadevati klanjajo spominu preminulega

MILKA BAMBIČA

priznanega umetnika, vsestranskega ustvarjalca, obenem pa nenadomestljivega interpreta in pričevalca kulturnega izročila, običajev in globokih korenin našega svetoivanskega okraja.

Sv. Ivan, Trst, 24. maja 1991

V Lonjerju povsem uspela razstava vin

Slabo vreme ni zavrlo izredno uspešne razstave vin, že štirinajste po vrsti, ki sta jo v soboto in nedeljo priredila Kulturno društvo Lonjer-Katinara in Kolesarski klub Adria v prostorih domače zadruge. Posebna komisija izvedencev je imela precej dela, da je med osemnajstimi belimi in dvanaestimi črnimi vini izbrala najboljše. Zmagovalec v kategoriji belih vin je bil Ljubo Čok, drugi Anton Kjuder, tretji pa Zvonko Lorenzi. V kategoriji črnih vin je prvo mesto osvojil Anton Kjuder, drugi je bil Riko Lorenzi, tretji pa Ivan Gombač. Splošno mnenje je bilo, da so bila razstavljena vina, razen nekaterih izjem, kakovostna. Za zabavo pa so skrbeli Veseli godci iz Boljunca.

V soboto popoldne pa se je klub dežju zbralo v društvenih prostorih rekordno število otrok na slikarskem ex temporeju, ki ga je kulturno društvo priredilo ob 200-letnici šole na Katinari, in ki so se ga udeležili tudi učenci drugih slovenskih šol. Omeniti je treba še, da je bilo letos prisotno neverjetno število najmlajših obiskovalcev otroškega vrta, ki so bili vsi brez izjeme nagrajeni. Najboljši v raznih kategorijah pa so bili: 1. razred osnovne šole: Maksi Petkovšek; 2. in 3. razred OS: Miloš Kalc in Nicoletta Cosutta; 4. in 5. razred OŠ: Rok Opelt, Varna Pečenik in Katrin Dilli; srednja šola: Andrej Močilnik.

R. PEČAR

Na članskem večeru KD Ivan Grbec podalo obračun pestrega delovanja

KD Ivan Grbec iz Škedenja je, kot je že tradicija, pripravilo svojim članom in prijateljem lep in prijeten članski - družabni večer v soboto zvečer v društvenih prostorih.

Za prijetno in veselo razpoloženje sta na večeru poskrbeli naši znani in priljubljeni klepetulji Tonca in Vanka, ki sta kar iz rokava stresali vesele, pa tudi pikre na račun marsikoga. Na harmoniko pa je zaigral nekaj klasičnih, pa tudi veselih slovenskih skladb Aljoša Tarabocchia. Aljoša, katerega oče je Italijan, mati pa iz Sovjetske zveze, je že opravil glasbene študije in se je tokrat prvič predstavil škedenjskemu občinstvu, ki ga je nagradilo s prisrčnim aplavzom.

Predsednica KD Ivan Grbec Devana Černic je v pozdravnem govoru pozdravila vse udeležence ter se še posebej zahvalila odbornicam in odbornikom društva, pevkam in ostalim članom, ki so s svojim delom in požrtvornostjo prispevali, da je bila tudi letošnja delovna sezona društva uspešna. Dvema članicama Miri Šuman in Adalgi Biekar je društvo ob tej priložnosti izročilo tudi darilo za njun prispevek pri organizaciji razstave starih domačih predmetov.

Devana Černic je nato našela glavne prireditelje iz letošnje dejavnosti društva. Najprej je omenila društveni izlet v Poreč, nato dve spominski svečanosti v spomin padlih 2. novembra in 25. aprila pred spominskim obeležjem padlim pri Sv. Ani. Omenila je družabne večere, kot martinovanje, predsilvestrovanje in tokratni članski večer, nato pa še vrsto prireditev za otroke, kot na primer: Miklavžev razstavo knjig in pustovanje z animacijami, napovedala pa je tudi, da bo 29. t.m. popoldne za otroke nastopil otroški zbor Fran Venturini od Domja.

Omenila je tudi delovanje ženskega pevskega zbora, ki je pod vodstvom zborovodkinje Bože Hrvatčič z uspehom nastopil v Domu onemoglih v Ul. Pascoli, v škedenjski cerkvi, v Pastoralnem centru Slovenec na Dunaju, na skupni proslavi Dneva slovenske kulture v Domu J. Ukmar v Škedenju, na letošnji reviji pevskih zborov Primorskega poje. Zbor, ki je bil letošnji gostitelj srečanja ženskih pevskih zborov »Zapojmo si pesem veselo«, bo imel koncert 7. junija v cerkvi v Bazovici, nato bo imel zaključni koncert še v društveni dvorani.

Društvo je imelo v tej sezoni v gosteh igralka Joška Lukeša ob njegovi 70-letnici, pripravilo je razstavo starih domačih predmetov ter se udeležilo solidarnostnih pobud za žrtve poplav v Sloveniji, baklade za mir v Škedenju. Poslalo je solidarnostno pismo Primorskemu dnevniku ter se udeležilo prireditev ob pomembnejših obletnicah raznih društev. V gosteh je imelo tudi senatorja Stojana Špetiča, ki je obrazložil pomen in važnost zakona o vračanju slovenskih imen iz italijanščine.

Društvo, je dejala predsednica, bo brezplačno na razpolago vsem članom, ki bodo želeli vrniti slovensko obliko svojemu primku. Ob koncu je omenila tudi delež, ki ga imajo pri uspehu društvene dejavnosti člani in prijatelji italijanske narodnosti.

NEVA LUKEŠ

DRUŠTVO
SLOVENCEV
MILJSKE
OBČINE

vabi danes, 24. t. m., ob 20.30
v Slovenski center na predavan-
janje dr. P. Zlobca

Sonce naša najbližja zvezda

MePZ Primorec - Tabor
vabi na
**KONCERT MLADINSKEGA
PEVSKEGA ZBORA VETER**
iz Ljubljane

ki bo danes, 24. t. m., ob 20.30 v
Prosvetnem domu na Opčinah.

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

V nedeljo, 26. t. m., ob 17. uri (red L) bo na sporedu koncert zbora in orkestra Gledališča Verdi pod vodstvom Guerrina Gruberja. Kot solisti bodo nastopili sopranistka Cristina Barbieri in Stefania Celotto, basist Enrico Rinaldo, bariton Manrico Biscotti in tenor Sergio Panaja. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

V ponedeljek, 27. t. m., ob 17. uri bodo v Mali dvorani gledališča Verdi (Ul. S. Carlo 2) predvajali video film posvečen Schubertu v originalni verziji oz. nemščini »Mit meinen heissen Traenen«. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi. Ob ponedeljekih zaprti.

Jesenska simfonična sezona 1991

Pri blagajni gledališča Verdi je v teku do 30. junija vpisovanje abonmajev za reda A in S.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

La Contrada
Danes, ob 10. uri bo na sporedu predstava PRAVLJICE V ŽEPU po pripovedkah Giannija Rodarija v režiji Luise Crismani. Predstava je namenjena malčkom iz vrta in za prve razrede osnovnih šol.

Ponovitve do srede, 29. t. m.

Gledališče v Ul. Ananjan

V petek, 31. t. m., ob 21. uri bo na sporedu komedija Sandra Rossita SKRATABUM.

GLEDALIŠČE MIELA REINA

Nocoj, ob 21. uri bo na sporedu balet na predstava skupine Flexdanza v koreografiji Elisabette Porro.

razstave

V galeriji Cartesius - Ul. Marconi 16 - bo do 30. t. m. odprta razstava slikarja Domenica FERRARIJA.

V galeriji Bassanese (Trg Giotti 8) bo do 9. junija odprta razstava holandskega umetnika MARTINA HIDDINKA z naslovom Look & Say. Urnik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V Palači Costanzi bo do 27. t. m. na ogled razstava slikarja KLAVDIJA PALČIČA.

V tržaški občinski galeriji je na ogled razstava slikarja Corrada DAMIANIJA.

V Galeriji Kraška hiša v Repnu bo do 2. junija odprta razstava LJUDSKE NOŠE VČERAJ IN DANES. Urnik: ob nedeljah in praznikih od 11. do 12.30 ter od 15. do 18. ure.

Na Gradu sv. Justa - Bastione fiorito je samo še do nedelje na ogled razstava MOSTRA DEL CAFFE'.

V Beneški hiši v Miljah, Calle Oberdan, bo do 30. t. m. odprta razstava ANTONIA RIELLA in SARAH SEIDMANN. Urnik: 18-20, ob praznikih 11-13.

V Krožku zavarovalnice Generali v Drevoredu XX septembra 1 (I. nad.) bodo v petek, 31. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarke MARION WULZ.

kino

ARISTON - 18.30, 22.10 La doppia vita di Veronica, r. Krystof Kieslowski, i. Irene Jacob.

EXCELSIOR - 17.15, 22.00 Il portaborse, r. Daniele Luchetti, i. Nanni Moretti, Silvio Orlando.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 22.15 Ci sono giorni... e lune.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 Mystic pizza.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Pazzi a Beverly Hills.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Ay Carmel, i. Carmen Maura, □

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r.-i. Kevin Costner.

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Creatura del cimitero, srh.

MIGNON - 16.00, 22.15 Edward mani di forbice, r. Tim Burton, i. Johnny Depp.

EDEN - 15.30, 22.00 A.A. Giochi innaturali cercasi, porn., □□

CAPITOL - 15.45, 22.10 Risvegli, i. Robert De Niro.

LUMIERE - 17.45, 22.15 The Hot Spot.

ALCIONE - 17.00, 22.00 Cyrano de Bergerac, i. Gerard Depardieu.

RADIO - 15.30, 21.30 Una moglie da sballo, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razne prireditve

KD Lipa iz Bazovice vabi danes, 24. t. m., ob 20.30 v Bazovski domu na predavanje prof. Jožeta Pirjevca ZGODOVINSKI VZROKI JUGOSLOVANSKE KRIZE.

SKD Barkovlje prireja v nedeljo, 26. t. m., ob 12. uri ob praznovanju 50 - letnikov NASTOP čarodeja Vikija in njegove skupine. Vabljeni vsi.

Župnijska skupnost Nabrežina v sodelovanju s SKD Hrast iz Doberdoba prireja v nedeljo, 26. t. m., ob 20.30 v nabrežinski cerkvi KONCERT MePZ Hrast ob 200 - letnici smrti Wolfganga Amadeusa Mozarta, sopran Livio Valentinsig, mezosopran Romina Basso, tenor Luca Dordolo, bas Paolo Albertelli, orgle Stefano Buri, dirigent Hilarij Laurenčič.

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 27. t. m. ob 20.30 srečanje z Jožetom Babičem - filmskim režiserjem. Podlaga za pogovor bo televizijski film »POGREB«, ki ga bo predstavil prof. Aleš Doktorič.

SKD Vigred vabi v petek, 31. t. m. v prostore šempoljske šole na ogled videokasete ZAMEJCI ter nastop tamburašev KD F. Prešeren iz Boljunca s pričetkom ob 20.30.

KD I. Grbec priredi v sredo, 29. t. m., ob 17.30 vesel popoldan z naslovom PETJE IN GLASBA NAŠIH NAJMLAJŠIH. Nastopal bo otroški pevski zbor F. Venturini od Domja, ki ga vodi Suzana Žerjal. Vabljeni otroci in odrasli.

KD F. Venturini vabi na ZAKLJUČNO PRIREDITEV jutri, 25. t. m., ob 20. uri v Centru A. Ukmar - Miro pri Domju.

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3 vabi juri, 25. t. m., ob 18.30 na predvajanje filma HUNT TO THE RED OKTOBER (Lov na rdeči oktober).

koncerti

Milje - Gledališče Verdi

V nedeljo, 26. t. m., ob 21.30 bo na sporedu celovečerni koncert angleške skupine WORKING WEEK.

Evangelikiška cerkev

Jutri, ob 20.30 bo na sporedu koncert nabožne glasbe "Città di Trieste". Nastopali bodo zbori Milan Pertot pod vodstvom Aleksander Pertot, Coro del Roja-le iz Vergnacca (Videm) pod vodstvom Arbena Bertonija in zbor G. Peresson iz Piana d'Arta Terme (Videm) pod vodstvom Arnalda De Colleja.

Rumena hiša (Furlanska cesta 293)

V četrtek, 30. t. m., ob 20.30 bo na sporedu drugikoncert »glasbenega poletja«. Predstavila se bo skupina JAZZIO-NE.

šolske vesti

COŠ M. Samsa in I. Trinko Zamejski vabita na ogled razstave ročnih del, risb in likovnih izdelkov v nedeljo, 26. t. m. Razstava bo v šoli pri Domju od 9. do 12. ure in od 16. do 18. ure. Istega dne bodo razstavljali tudi malčki iz otroškega vrta pri Domju in malčki ricmanjskega vrta v svojih prostorih s istim urnikom.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 24. maja 1991

MARIJA

Sonce vzide ob 5.25 in zatone ob 20.38 - Dolžina dneva 15.13 - Luna vzide ob 16.52 in zatone ob 2.56.

Jutri, SOBOTA, 25. maja 1991

DAN MLADOSTI

PLIMOVANJE DANES: ob 2.16 najnižja -38 cm, ob 8.19 najvišja 14 cm, ob 13.28 najnižja -19 cm, ob 19.52 najvišja 47 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 18,2 stopinje, zračni tlak 1017,3 mb pada, brezvetrje, vlaga 75-odstotna, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 15,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Jar Martini, Daniela Petrina, Silvia Gandus, Giulia Rossi, Stefano Sterpin.

UMRLI SO: 81-letni Guido Svetina, 65-letni Giordano Zugna, 91-letni Fides Pellegri, 76-letni Guido Steiner, 85-letna Santina Ius vd. Sinico, 88-letna Lucia Zaccagna vd. Orlando, 84-letna Augusta Villanovich, 26-letni Massimiliano Braidich.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 20.,

do sobote 25. maja 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00

in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Milje, Lungomare Venezia 3.

Opčine, Proseška ul. 3 - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità 4, Milje, Lungomare Venezia 3.

Opčine, Proseška ul. 3 - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Unità 4 (tel. 365840).

SLUŽBA KZE

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL

NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

Zveza upokojencev SPI CGIL za zahodni Kras prireja jutri, 25. t. m., ob 18. uri v Ljudskem domu v Križu kongresno skupščino. Vabljeni upokojenci iz Križa, Proseka, Kontovela in zgoniške občine.

Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel sporoča mladim in staršem, da je še nekaj mest na razpolago za letovanje, ki bo od 20. junija do 4. julija na Raktini in za letovanje, ki bo od 1. do 16. julija na Ptuj ter za tradicionalni planinski pohod po Pohorju in Kamniških alpah, ki bo od 16. do 20. julija. Interesenti dobijo lahko vse informacije pri upravi doma, Ul. Ginnastra 72 ali po telefonu, katerega številko z lahkoto najdete v telefonskem imeniku pod črko S, t. j. Slovenski dijaški dom.

JK Čupa organizira jadrnalne tečaje za otroke od 7. do 11. leta; prvi tečaj bo od 17. do 28. junija, drugi tečaj od 1. do 12. julija, tretji tečaj pa od 15. do 26. julija; ter dva tečaja za upravljanje vindsurfov, prvi tečaj bo od 15. do 22. julija, drugi tečaj od 22. do 27. julija. Vpisovanje na sedežu društva do 8. junija v Sesljan-skem zalivu vsako soboto od 16. do 19. ure tel. št. 299858.

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti in Slovenski kulturni klub organizirata v torek, 28. t. m. v popoldanskih urah obisk slovenske skupščine in sprejem pri njenem predsedniku Bučarju. Sledilo bo srečanje z mladinskimi predstavniki političnih strank. Prijave na tel. št. 226237.

prispevki

Odbor za postavljanje maja Ricmanje-Log 91 daruje 100.000 lir za SKD Slavec.

Namesto cvetja na grob Ladja Baka darujejo za popravilo Ljudskega doma v Trebčah: Pia Milkovič 50.000 lir, Jožica Milkovič 20.000 lir, Albina in Mario Kraj 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Angele Purič vd. Guštin daruje Lojska s Kontovela 15.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitje Čuka.

Namesto cvetja na grob svoje sestre Vide daruje Boris Možina 100.000 lir za nakup šolabusa za slovensko šolo v Špetru.

V spomin na Guida Svetino daruje Darko Švab z družino 100.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Nado Perčič darujeta Mara in Ladi 25.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na pok. Vladimira Milkoviča darujejo bratranci Vladko, Milan in Stanko 60.000 lir za KD Skala.

V spomin na Milana Grgiča daruje sestrična Štefanija 20.000 lir za KD Skala.

Ob 10. obletnici smrti dragega Edija Gojčce darujejo žena, sin in hčerka z družino 150.000 lir za KD Skala.

Ob 10. obletnici smrti dragega Edija Gojčce daruje teta Tončka z družino 30.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob Guida Svetine darujeta Tamara in Dario Cupin 100.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na drago gospo Ano Sosič vd. Taučer darujejo Anita, Miranda, Olga in Lia 80.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

Namesto cvetja na grob pok. Carla Pahorja darujeta Marija in Bruno Kalc 25.000 lir za SKD Primorec in 25.000 lir za Ljudski dom v Trebčah.

V spomin, ob 20. obletnici smrti prof. Ivana Sosiča darujeta Lucija in Seraf Hrovatin 50.000 lir za ŽPZ Tabor in 50.000 lir za MoPZ Tabor.

Namesto cvetja na grob pok. Carla Pahorja darujejo Vittorio, Zorka in Lidija Ferluga 50.000 lir za SKD Primorec.

V spomin na dragega Silvija Kobala, velikega igralka in velikega človeka daruje Savina Remec 50.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na brata Franca Pertota daruje sestra Poldi 50.000 lir za cerkveni pevski zbor iz Nabrežine.

Namesto cvetja na grob Save Glavina darujeta Zmaga in Marčeta 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB Boršt-Zabrežec.

Publiet S.r.l.

OBVESTILO

Urnik sprejemanja raznih objav v Primorskem dnevniku od ponedeljka do sobote ob 8.30 do 12.30.

Popoldne sprejemamo samo osmrtnice in sozljaja ob 13.30 do 17. ure, ob sobotah ob 8.30 do 12.30.

Tel. (040) 7796611

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1282,80	1240.—
Nemška marka	743,15	733.—
Francoski frank	218,95	216.—
Holandski florint ...	659,77	650.—
Belgijski frank	36,134	34,50
Funt sterling	2209,20	2170.—
Irski sterling	1990,30	1960.—
Danska krona	194,29	189.—
Grška drahma	6,784	6,20
Kanadski dolar	1113,60	1050.—

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu sporoča, da je še nekaj mest za izlet v Celovec. Vpisovanje v Ul. Cicerone 8 v dopoldanskih urah.

mali oglasi

Trst - Ul. Balamonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

KNJIGOVODJO/KINJO z dobrimi izkušnjami in z vsaj osnovnim znanjem programiranja na PC-ju stalno zaposli tržaško podjetje. Prošnje s podrobnimi informacijami poslati na Publiet Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod geslo "Programer".

RIBOGOVJNICA ZOBEC iz Boljunca nudi odlične žive salmonirane postrvi. Urnik prodaje: vsak petek in soboto od 8.30 do 12. ure do konca junija.

MLAD slovenski par s stalno zaposlitvijo išče stanovanje v najem, ne v mestu. Tel. v večernih urah na št. 213164.

MLAD par išče v najem stanovanje na Proseku, Opčinah, Piščancih, Banih, Ferlugih ali Ul. Commerciale. Tel. 214472 (tudi telefonska tajnica).

PODJETJE išče resnega mladeniča, tudi brez izkušenj za ojačitev svoje prodajne mreže na področju

Pre-europesat: visoka definicija za TV oddaje

RIM - Evropa se pripravlja na ostro konkurenco, ki bo na televizijskem področju v devetdesetih letih in načrtuje satelite za oddaje z visoko definicijo. Sredi leta 1993 bo namreč poslan v vesolje prvi pre-europesat, s katerim bodo preizkušali neposredne prenose s tehniko visoke definicije. Evropska organizacija za telekomunikacije, ki ima sedež v Parizu, je včeraj izbrala ime satelita, v najkrajšem času pa bo med tremi tekmeči - British Aerospace, Matra in Aerospatiale - izbrala tudi podjetje, kateremu bo zaupala gradnjo.

Evropski načrt predvideva izstrelitev poskusnega satelita sredi leta 1993, temu pa naj bi nato sledili drugi štirje (trije operativni in eden rezervni), s katerimi bi omogočili do leta 1996 začetek komercialnih oddaj s tehniko visoke definicije.

Pre-europesat bo imel po načrtu od 12 do 14 kanalov, od katerih si jih je Nemčija zagotovila 7, Francija 4 Avstrija in Italija pa vsaka po enega. Rai, ki je začela svoje poskuse s tehniko visoke definicije s satelitom olympus, je bila prisiljena, da se opredeli za pre-europesat, če je hotela nadaljevati z delom. Olympus bo namreč leta 1994 končal svojo operativno dobo. Nemčija in Francija pa sta najeli tako veliko število kanalov na evropskem satelitu, ker sta spoznali, da je eksperimentiranje z lastnimi sateliti predrago in sta se zato opredelili za izkoriščanje skupnega evropskega projekta.

Načrt pre-europesat bo stal po sedanjih predvidevanjih 350 milijard lir, imel bo od 100 do 125 wattov oddajne moči, operativna doba pa naj bi bila 10 let. Po prvem eksperimentalnem satelitu pa se bo strošek za za operativne satelite zmanjšal na 230 milijard lir za vsakega, njihov signal pa bo mogoče sprejemati z antenami od 40 do 90 centimetrov premera. Zanje bo značilna tudi znatna prožnost, saj bodo lahko delovali tako z visoko definicijo kot z ostalimi veljavnimi standardi.

Zlati globusi za italijansko kinematografijo

Rim - Žirija tujih novinarjev, ki delujejo v Italiji, je včeraj podelila priznanja »zlati globus«¹ najboljšim italijanskim filmom v minuli sezoni. Nagrado za najboljšo režijo so dodelili Marcu Bellocchiu za film La condanna, medtem ko je šla Mariziu Nichettiju in Guidu Manuliju nagrada za najboljši scenarij za film Volere volare. Najboljši igralec je bil po mnenju žirije Marcello Mastroianni, ki je bil nagrajen za vlogo v filmu Verso sera Francesche archibugi, najboljša igralka pa Claudia Cardinale, kateri so podelili »zlati globus«² za vlogo v filmu Atto di dolore Pasqualeja Squittierija. Sergiu Rubini je bil nagrajen za najboljši filmski prvenec, medtem ko so nagrado za najboljšo glasbo podelili Giancarlu Bigazziu in Marcu Falagiani, za najboljšo sliko pa Alessiu Gelsiniju.

Po oceni koordinatorja žirije tujih novinarjev Petra Loeweja je italijanski film v zadnjem času pokazal zanimivo živahnost, saj je več avtorjev dokazalo, da so se osvobodili sužnosti televizije in snemajo s povsem avtonomnim slogom. Če naj bi skušal opredeliti neko skupno usmeritev pa po oceni žirije lahko rekli, da se v Italiji uveljavlja novi neorealizem. Problem italijanske filmske industrije po oceni žirije ni pomanjkanje avtorjev, pač pa predvsem distribucija, ki se v marsikaterem primeru šepa. Zelo značilen primer je namreč prvenec Marzia Case Ma non per sempre, ki je običal v skladišču, čeprav je bil producent Pentafilm.

Podelitve priznanj se je udeležil tudi minister za turizem in prireditve Carlo Tognoli, ki je med drugim poudaril, da se je italijanska kinematografija v zadnjem času lepo uveljavila, saj je dobila kopico mednarodnih priznanj. Dejstvo, da v Cannesu ni bila deležna niti ene nagrade po Tognolijevem mnenju ni katastrofa. Sicer pa se je Tognoli obregnil ob francoski festival, češ da z logističnega vidika nudi veliko manj kot Benetke.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Dober zajtrk za dobro jutro

V kratkem bo za nami prva polovica leta 1991 in vzgojna revija Otok in družina predstavlja že svojo peto številko za maj in junij. Glavne teme so zapisane že na naslovnici in govorijo o ženski danes, o učenju, o moških problemih, o Aidsu, torej o vprašanih, ki se nam postavljajo dan za dnev.

Vsebinsko je revija razdeljana kot običajno po rubrikah, ki obravnavajo podobna vprašanja. Med naslovi v rubriki Aktualno nas je pritegnil predvsem naslov Prosto-voljno delo študentov z otroki - ameriških primer. Dr. Anica Mikuš - Kos se v tem zapisu posveča opisu enega izmed aspektov prostovoljne dejavnosti, ki v ZDA vključuje kar 56% Američanov.

Dokaj zanimiv pa je tudi opis britanske izkušnje knjižnic za mladostnike, ki ga bralcem revije predstavlja Tanja Pogačar. V zapisu lahko preberemo, kako za take knjižnice veljajo posebna pravila, ki so neobičajna predvsem kar se hrupa tiče. V takih knjižnicah za mladostnike, ki imajo na razpolago tudi razne gramofonske plošče, računalniške igre in glasbene videokasete, je hrup celo bistvena sestavina.

Med zapisi o šoli je morda najbolj zgovoren naslov Zakaj se ne učijo? To vprašanje si posebej proti koncu pouka starši postavljajo večkrat na dan v odnosu do svojih otrok, »ki niso neumni, so bistri, pa vendar... ne delajo.«

O tem problemu piše v reviji Silvo Fatur, ki se ga v Italiji Slovenci spominjamo še kot pedagoškega svetovalca. Gre za prevod in priredbo članka iz italijanske revije Europeo. Za nas je ta priredba posebej zanimiva, ker Fatur поблиže pozna tudi probleme, ki pestijo slovensko šolo v Italiji.

Konkretno skuša omiliti s svojimi nasveti probleme prvošolčkov logopedinja Branka Jurček Strmšnik, ki bo svoj daljši zapis nadaljevala še v prihodnji številki revije. Gre za to, kako omiliti in preprečiti težave v branju in pisanju pri prvošolčkih.

V rubriki o vrtcu so pomembni nasveti v zapisi Sodelovanje staršev pri govorni vzgoji. Zapis je pripravila pod mentorstvom magistra Jožeta Lipnika Marjeta Klanjšček. Avtorica izhaja iz dejstva, da starši na različne načine vplivajo na otrokov razvoj.

V rubriki Zdravje je vabljen naslov Dan se začne z dobrim zajtrkom. Gre za resnico, ki jo radi pozabljamo (morda iz lenobe?). Izpisali bomo le dva stavka iz članka, ki ga priporočamo v branje vsem staršem: Če bomo že v ranih letih poskrbeli za pestro, zdravo prehrano, se je bo otrok privadil. Napačna prehrana: preveč sladkarij in sladkanih pijač, premalo sadja in zelenjave.

Seveda je poteg teh v peti številki revije Otok in družina še mnogo zanimivih člankov in kakor običajno tudi posebna priloga za otroke: Pozdravljeni otroci!

Prst in duda

O sesanju je bilo že toliko napisanega. Strašili so starše že z deformacijo ustne votline, izsiljevali so otroke na razne načine, da niso več sesali ne prsta ne dude. Sedaj pa prihajajo na dan tudi novi, drugačni pogledi na ta račun.

Sesanje pravijo, je dobro za zdravega otroškega duha. Začetek sesanja pomeni seveda za otroka edini način, da se lahko hrani, kasneje pa mu s sesanjem pride spanec, pride tolažba. Vsak otrok celo izdela svojo lastno tehniko sesanja.

Otroci lahko sesajo kot spomin na prve čase, ko je bil njihov vir prehrane le eden, lahko pa za to, da imajo med dolgočasno vožnjo kaj početi. Za sesanje so dobri prsti, posebna odejica, uho najljubšega medvedka. Vsak otrok ima svoj priljubljeni objekt sesanja, ki ga normalno spremlja pravo obredje.

Otroški psihologi menijo, da je pred četrtem letom starosti prepoved sesanja za otroke prava muka. Večji »sesači«, ki že obiskujejo šolo, pa se morajo počasi naučiti, da potegnejo svoj priljubljeni prst iz ust vsaj takrat, ko so v družbi s svojimi vrstniki. Ko ima sesanje za otroka zelo velik pomen tudi ko je večji, potem je bolje, da se starši zamislimo. To namreč pomeni, da si otrok s sesanjem nekaj nadomešča, kar bi moral imeti, pa v resnici pogreša.

Velikokrat pride do povečane potrebe po sesanju, ko se rodita mlajši brat ali sestra. Večjemu otroku se dozdeva, da ga starši zapuščajo, ker jim je novorojenček tako ljub. S svojim ponovnim sesanjem jim kaže: »Poglejte me! Tudi jaz sem še majhen.«

Če starši spoznajo ta signal, potem se situacija s prekomernim sesanjem kmalu umiri, ko posvečajo več svojega časa tudi večjemu otroku.

Čeprav je sicer res, da se s sesanjem, posebej, če je prekomerno, lahko razobliči zaradi podpritisov ali ustne votline, ne gre kar tako prepovedati otroku sesanja na račun duševnega ugodja. Zato strokovnjaki svetujejo staršem, da nadomestijo sedaj grobe metode, kakor so bile grenki premazi prstov, posebne rokavice za ponoči, nasilno prevezovanje rok z večjim razumevanjem otroka, z večjim spoznavanjem njegovih notranjih duševnih potreb - tudi na račun deformirane ustne votline.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
6.55 Aktualno: Uno mattina
10.15 Nadaljevanka: Five Mile Creek
11.00 Dnevnik
11.05 Nanizanka: Gli occhi dei gatti
11.55 Vreme in Kratke vesti
12.05 Varieteja Occhio al biglietto in 12.30 Piace-re Rai 1
13.30 Dnevnik
14.00 Kvarov svet
14.30 Izobraževalna oddaja
15.30 Za najmlajše
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.35 Odprti prostor
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.05 Športna oddaja: Giros-copio
18.45 Dokumentarec: Trideset let naše zgodovine
19.40 Almanah, vreme in dnevniki
20.40 Film: Il cowboy col velo da sposa (pust., ZDA 1961, r. David Swift, i. Hayley Mills)
22.45 Dnevnik
23.00 Aktualno: Proces zakon-u
24.00 Nočni dnevnik
0.20 Iz parlamenta
0.25 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

CANALE 5
8.00 Nan.: La famiglia Brady
8.30 Film: Il paladino della corte di Francia (pust., Fr. 1963, r. Maurice Reganey, i. Jean-Claude Pascal, Scilla Gabel)
10.30 Rubrika: Gente comune
11.45 Kviza: Il pranzo è servito, 12.35 Tris
12.55 Canale 5 News
13.20 Kviza: O.K. Il prezzo è giusto!, 14.20 Il gioco delle coppie
15.05 Aktualno: Agenzia ma-trimoniales, 15.35 Ti amo... parliamone
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.15 Nanizanka: I Robinson
18.45 Kviza: Il gioco dei nove, Tra moglie e marito, vmes (19.30) Canale 5 News
20.15 Radio Londra
20.25 Striscia la notizia
20.40 Varieteja: Il gioco dei gi-ochi (vodita Lino in Ro-sanna Banfi), 22.45 Rive-diamoli
23.15 Variete: Maurizio Co-stanzo Show
24.00 Canale 5 News
1.20 Striscia la notizia
1.35 Nanizanka: Marcus Wel-by - Fulmine a ciel sere-no

RAI 2
7.00 Nanizanki: Oliver Maas, Lassie
8.00 Za najmlajše
8.30 Nan.: Mr. Belvedere
9.00 Aktualno: Radio anch'io
10.20 Tečaj angleščine in francoščine
10.50 Nadaljevanka: Destini
11.55 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.15 Diogenes in Gospodar-stvo
13.30 Rubrika o medicini
13.45 Tribuna referendum
13.55 Nadaljevanki: Beautiful, 14.25 Quando si ama
15.25 Aktualno: Detto tra noi
16.30 La TV degli animali
17.00 Kratke vesti
17.10 Rubrika o koškari
17.30 Nanizanka: Alf
18.00 Zabavna oddaja: TGX
18.20 Večerni šport
18.30 Glasba: Rock Café
18.45 Nan.: Moonlighting
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Variete: Serata d'onore
23.15 Dnevnik - Pegaz in Dos-je vreme in horoskop
0.10 Filmske novosti
1.20 Film: Due sotto il diva-no (kom., ZDA 1980, r. Ronald Neame, i. Wal-ter Matthau)

RETE 4
8.15 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 9.10 Così gira il mondo, 9.40 Señorita Andrea, 10.10 Per Elisa, 11.00 Señora, 11.50 Topa-zio
12.45 Variete: Buon pomerig-gio (vodi Patrizia Rosset-ti)
12.50 Nadaljevanke: Valeria, 13.45 Sentieri, 15.15 Pic-cola Cenerentola, 15.45 Stellina, 16.15 La valle dei pini, 16.45 General Hospital, 17.15 Febbre d'amore
18.30 Kviz: Cari genitori (vodi Enrica Bonaccorti)
19.10 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi Luca Barbareschi)
19.40 Nadaljevanki: Marilena, 20.35 La donna del miste-ro
22.35 Aktualno: Kronika (vodi Emilio Fede)
23.20 Film: Le colline hanno gli occhi (srh., ZDA 1977, r. Wes Craven, i. Susan Lanier, Martin Speer)
2.20 Nanizanka: Love Boat
ITALIA 1
6.30 Odprti studio
7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke

RAI 3
12.00 Vsakodnevne kulturne vesti: Krožek ob 12.
14.00 Deželne vesti
14.30 Dnevnik
14.40 Šport: tenis, 16.30 DP v rokometu, 17.00 EP v bi-ljardu
17.45 Tuji dnevniki in TV (Ureja G. Flesca)
18.00 Dokumentarna oddaja: Geo
18.35 Drobci barvnega radia
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Dnevnik in vreme
19.30 Deželne vesti
19.45 Aktualno: Aspettando un terno al lotto
19.55 BlobCartoon
20.05 Variete: Blob. Di tutto di più
20.25 Rubrika: Barbatova raz-glednica
20.30 Aktualno: Dan na pretu-ri
22.35 Večerni dnevnik
22.40 Variete: Blob. Di tutto di più
23.10 Pred premiero: Giusep-pe Giacomini in opera
Andrea Chenier
23.45 Nočni dnevnik
0.30 Gospodarski tednik In
1.00 Šport: EP v biljardu
1.30 Pred 20 leti

8.30 Odprti studio
8.45 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 10.00 La donna bionica, 11.00 Sulle strade della California, 12.00 T.J. Ho-oker, 13.00 Happy Days
13.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
14.30 Kviz: Urka!
15.30 Variete: Mai dire banzai
16.15 Nanizanki: Simon & Si-mon, 17.30 Mai dire si
18.30 Odprti studio
19.00 Nanizanka: MacGyver
20.00 Risanke
20.30 TV film: Professione van-canze (lt. 1986, r. Vittorio De Sisti, i. Jerry Calà, Mara Venier)
22.20 Rubrika: Calciomania
23.25 Film: L'assassino è anco-ra tra noi (krim., lt. 1985, r. Camillo Teti, i. Mari-angela D'Abbraccio, Gi-ovanni Visentin), vmes Odprti studio
1.20 Nanizanki: Kung Fu, 2.20 Samurai
ODEON
13.00 Risanke
14.30 Film: Attenti a quella pazza Rolls Royce (kom., ZDA 1980, r. Ron Ho-ward, i. Nancy Morgan, Marion Ross)

TV Slovenija 1
8.50 Video strani
9.00 Mozaik. Kontaktna od-daja: Klub klubov
10.10 Nadaljevanka: Velik za-suk
11.00 Video strani
15.20 Video strani
15.30 Sova (pon.) vmes nani-zanka Ti in jaz in nado-ljevanka Na poti k mav-rici
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.10 Mozaik: Tednik (pon.)
18.15 Spored za otroke in mlade: Novosti založb, 18.20 nadaljevanka Hči morskih valov
19.05 Risanke
19.15 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Dokumentarna oddaja: Izgubljeni svetovi
21.05 Nanizanka: V Cityju
22.00 Dnevnik in vreme
22.20 Nočni program Sova, vmes nanizanka Dragi John in film Let puščice (dram., ZDA 1957, r. Sa-muel Fuller, i. Rod Stei-ger, Sarita Montiel, Ralph Necker, Charles Bronson)
0.10 Video strani

15.45 Film: Il dottor Crippen è vivo (pust., ZDA 1958, r. Erich Engels, i. Peter Vay Wyck, Elisabeth Miller)
17.00 Film: La grande ruota (dram., 1961, r. Geza Rad-vanyi, i. Maria Shell, Otto Wilhelm Fischer)
19.30 Risanke
20.30 Film: Blu dinamite (kom., r. Michael Pressa-man, i. Johnny Craw-ford, Jocelyn Jones)
22.00 Emozioni nel blu
23.00 Glasbena oddaja: Gran premio Rino Gaetano
24.00 Rubrika o motorjih
TMC
8.30 Nanizanke: Enigma, I gi-orni di Brian, Condo
11.15 Nad.: Potere
11.55 Kosilo z Wilmo
12.30 Nan.: Doris Day Show
13.00 Dnevnik in šport
13.30 Rubrika: Ženska TV
15.00 Film: Una vacanza per ricchi (dram., ZDA 1972, r. Paul Wendkos, i. Lloyd Bridges, Edward Asner)
16.30 Rubrika: Ženska TV
18.10 Nanizanka: Autostop per il cielo
19.15 Corto circuito
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Variete: SPQM News (vodi Enrico Montesano)

TV Koper
16.00 Športni pregled
18.30 Oddaja v slovenščini
18.45 Odprta meja
19.00 TVD Stičisce
19.25 Video agenda
19.30 Otroška oddaja: Lanter-na magica in risanke
20.10 Dokumentarec: Zgodo-vina fotografije
20.30 Nadaljevanka: Le av-venture di Charles Dic-kens - Magia
21.30 Nanizanka: Fantasilan-dia
22.20 TVD Novice
22.30 Rubrika o športu
TV Slovenija 2
16.00 Satelitski programi, po-skusni prenos
17.30 Regionalni programi
TV Slovenija, Studio Maribor: Tele M
19.00 Alpski večer: Bled '91
19.30 Dnevnik
20.00 Dances v skupščini
20.30 Concert Orkestra slo-venske filharmonije
22.00 Ex libris: Bila je sloven-ska popevka
22.50 Yutel
23.50 Satelitski programi, po-skusni prenos

21.00 Glasbena oddaja
22.05 Variete: Festa di comple-anno
23.10 Večerni dnevnik
23.20 Tednik: Mondocalcio
1.00 Film: Corsa contro la pa-ura (dram., ZDA 1978, r. Melanie Read, i. Annie Whittle, Lee Grant)
TELEFRIULI
10.45 Telefriuli non stop
15.30 Nanizanka: Il calabrone verde
16.00 Otroška oddaja
17.50 Nanizanki: The Bill Cos-by Show, 18.20 E' proibito ballare
18.50 Dnevnik in Rubrika o občin
20.30 Film: La rivolta degli im-piccati (dram.,)
21.30 Nanizanka: Lewis & Clark
22.00 Nočne vesti
23.00 Čakajoč na polnoč
24.00 Rubrika o motorjih
0.30 Nočne vesti
TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Aladinova svetilka; 8.40 Country glasba; 9.30 Človek v mej-nih situacijah; 9.40 Melodije; 10.00 Pre-gled tiska; 10.10 Iz letošnje sezone gleda-lišča Verdi v Trstu; 11.40 Bralni roman: Prezir (Alberto Moravia); 12.00 Iz film-skega sveta; 12.15 Orkestralna glasba; 12.40 Primorska poje; 12.50 Orkestralna glasba; 13.25 Narodnozabavna glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški ko-tiček; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Francoski šansonji; 15.30 Blues; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Kulturni dogodki; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek sporedov.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Pesnice na potepu; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.35 Domača glasba; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in od-mevi; 16.00 Od melodije do melodije; 17.00 Studio; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovincem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in od-mevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Pri-morski dnevnik; 18.00 O glasbi ob glasbi; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos RS; 23.00 Nočni Program.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.07 Alma-nah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfo-nija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vse-ga po nekaj; 8.45 Ugani; 9.00 Clic; 9.20 Pesem po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Pripoved; 11.30 Italijana; 12.00 Glas-ba po željah; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Naše sanje; 16.00 Politični tednik; 17.00 Naša glasba; 18.32 Souvenir d'Italy; 19.00 Klasična glasba; 20.00 Nočna glasba.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matine-ja; 18.00 Keltška glasba; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time.

Od danes do 27. t.m. na goriškem razstavišču

Prvič Foto Italia Expo - sejem posvečen fotografski dejavnosti

Po decembrskem sejmu Eurovite, bo prireditel Foto Italia expo, ki jo bodo drevi, ob 18. uri odprli na razstavišču ob ločniškem mostu drugi preizkusni kamen nove usmeritve na področju sejemске dejavnosti v Gorici. Nova usmeritev se odraža ne toliko v številčnosti manifestacij, nego v zelo ozki specializaciji. Odmev, predvsem v mednarodnih okvirih, ki ga je imel

decembrski sejem Eurovite, dokazuje pravilnost take usmeritve.

Po tej poti naj bi šla tudi razstava Foto Italia Expo. Gre za novost v italijanskem okviru in redkost v evropskem prostoru. Novost predstavlja tudi sam potek sejma, ki se bo odvijal nekako v dveh časovno ločenih obdobjih: od danes do 27. t.m. bo osrednji, komercialni oz. gospodarski del manifestacije. Od prvega junija pa bo drugi del, pri čemer bodo v ospredju kulturni aspekti fotografije. Postavili bodo namreč vrsto zanimivih tematskih razstav, avtorji posnetkov pa so vrhunski (svetovni) mojstri fotografije. Uradno odprtje sejma Foto Italia Expo, ki ga pripravlja Trgovinska zbornica v sodelovanju s studiem Art& iz Vidma, bo drevi ob 18. uri, ob prisotnosti deželnega odbornika Di Benedetto. V okviru sejma se bo odvijal tudi letošnji (peti) fotografski natečaj deželnega značaja FVG Fotografia.

Na razstavi sodeluje okrog sedemdeset proizvajalcev zelo različnih izdelkov s področja fotografije, od najbolj znanih hiš, ki proizvajajo za široko tržišče (samo v Italiji naj bi bilo po podatkih, ki smo jih lahko prebrali te dni okrog štirinajst milijonov fotoamaterev), do specializiranih proizvajalcev, ki zadovoljijo še najbolj zahtevnega kupca.

Istočasno z razstavo fotografskih aparatov in raznih aparatov ter materialov, pa so prireditelji poskrbeli tudi za zanimiv spored spremljajočih glasbenih prireditev, kulturnih srečanj, pogovorov z znanimi osebnostmi, ki bodisi poklicno, bodisi kako drugače povezane s svetom fotografije.

V prvem delu nove sejemске prireditve in ob začetku drugega dela na-

povedujejo ciklus štirih koncertov jazz glasbe pod naslovom "Gorixieland". Na sporedu bodo 25. in 26. maja ter nato 1. in 2. junija. Izvajalci bodo The original No Smoking Jazz Band (nastopa tudi Severino Gazzelloni), kvintet Hengel Gualdi in trio Lelio Lutazzi, Doctor Dixie Jazz Band in New Orleans Band.

Zanimiv program napovedujejo že drevi. Takoj po otvoritveni slovesnosti bo namreč srečanje s Francom Lefevrom, ki skrbi za fotografski del revije Il Venerdì di Repubblica. Ne gre namreč pozabiti, da je goriški sejem povezan tudi z natečajem, ki ga je svojčas razpisala omenjena revija. Sicer pa bo Lefevre drevi govoril o Renzu Vespijaniju, slikarju, ki je živel in ustvarjal v New Yorku. Jutri so na programu srečanja s Francom Fontana, ob 11. uri, Pupijem Avatijem, ob 12. uri, Carlom Gregoretijem in Francom Lefevrom, ob 16. uri, Mariello Sandrin, ob 18. uri, Giuseppom Pinom, ob 19. uri. Ob 20. uri bo v paviljonu D prvi izmed štirih koncertov jazz glasbe.

Drevi srečanje s Pierom Fassinom

Na pokrajinskem sedežu Stranke demokratične leve v ulici Locchi 2, bo drevi ob 20.30 javno srečanje pokrajinskega odbora stranke s Pierom Fassinom, ki v vodstvu stranke odgovarja za mednarodne odnose.

Govor bo o trenutnem položaju v Jugoslaviji ter o odnosih med Italijo in Jugoslavijo ter med EGS in Jugoslavijo.

Za dolgoletno delo na področju ljubiteljske kulture

Zdenku Vogriču podelili priznanje Odličje svobode

Na programski konferenci, ki jo je Zveza kulturnih organizacij Slovenije priredila v Cankarjevem domu, so za novega predsednika izvolili književnika in glavnega urednika Radia Slovenije Frančka Rudolfa, ki je na tem položaju zamenjal dosedanjega predsednika Marjana Gabrijelčiča.

Skupščina delegatov iz v ZKOS vključenih mestnih in občinskih ZKO, zvez in društev v domovini in zamejstvu pa je bila tudi priložnost za oceno in načrte v luči spremenjenih družbenih in političnih razmer v Sloveniji. Na to sta opozorila tudi podpredsednik slovenskega Izvršnega sveta Matija Malešič in minister za kulturo Andrej Capuder.

Na zasedanju kulturnih delavcev v Cankarjevem domu so podelili zlate

in srebrne liste Odličja Svobode. Med letošnjimi nagradenci je bil tudi Zdenko Vogrič, ki je priznanje prejel iz rok dosedanjega predsednika Marjana Gabrijelčiča.

Našim bralcem ne bi bilo treba posebej predstavljati letošnjega dobitnika priznanja ZKOS. Zdenko Vogrič je v goriškem prostoru priznana osebnost, ki že dolgo let sodeluje v naših manjšinskih organizacijah, predvsem pa na kulturnem področju. In prav zaradi tega, kar je doslej prispeval ljubiteljski kulturi, mu je vodstvo Zveze kulturnih organizacij Slovenije izreklo priznanje.

»Največ zaslug ima«, piše v utemeljitvi, »da so v okviru Zeze slovenskih kulturnih društev ustanovili odsek za arhivistiko in etnografijo. S tem delom se ukvarja še danes in prav njegovi trdni volji se lahko zahvalimo, da je tudi na Goriškem prišlo do ustanovitve bogatega slovenskega etnografskega fonda.

Posnel je na desetine filmov o pomembnih dogodkih v zamejstvu. Zelo si je tudi prizadeval za ustanovitev briškega etnografskega muzeja v Števerjanu.

Vrsto let je bil član predsedstva Zveze slovenskih kulturnih društev v Gorici. Njegovo delo v osrednji kulturni organizaciji je bilo za marsikoga zgledno in tudi njemu se je treba zahvaliti, da se je ljubiteljska kulturna dejavnost na Goriškem razvila in obogatila. Pomagal je pri organizaciji prireditve in bil ustanovitelj fotografskega društva goriških Slovencev.

(Na sliki: Med izročitvijo priznanja ZKOS Zdenku Vogriču.)

čestitka

Danes praznuje 90. življenjski jubilej Alojzija Rožič, vd. Pavletič. Mnogo veselja in zdravja v krogu svojcev ji želijo sin in hčere z družinami.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Moro — dr. Alesani — Trg De Amicis 10 — tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale — Trg Republike 26 — tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
Lekarna pri Jezeru — (Al Lago) — Vrtna ulica 2 — tel. 78300.

pogrebi

Danes ob 9.30 Gino Faggiani iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev pri Madonini in na glavno pokopališče, ob 11. uri Danica Kovic, vd. Blasini iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 12.30 Angela Rijavec, por. Culot iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopališče, ob 15.30 Lepolda Pernarčič, vd. Gorjan iz hiše žalosti pri Bonetih 71 v cerkev in na pokopališče v Jamljah.

Zapustila nas je naša draga
Leopolda Pernarčič
vd. Gorjan
(86 let stara)

Pogreb ob danes ob 15.30 iz hiše žalosti pri Bonetih 71 v cerkev v Jamljah. Ze vnaprej se zahvaljujemo vsem, ki jo bodo spremili na zadnji poti.

Zalostno vest sporočajo hčere, sinova, snahi, zetje, vnuki, sestre in ostalo sorodstvo.
Jamlje, 24. maja 1991

Ob nenadni izgubi dragega očeta izrekajo sošolki Mirjam Simiz globoko sožalje dijaki učiteljska Simona Gregorčiča.

Gojenci in osebje slovenskega dijaškega doma Simona Gregorčiča v Gorici izrekajo globoko sožalje Mirjam, Nadi in družini ob težki izgubi dragega očeta.

Zamejski fotografi so poželi uspeh na Dia Primorska 91

V torek, 28. maja ob 21. uri bodo v domu Andreja Budala v Štandrežu prikazali izbor diapozitivov, ki bodo nagajeni na letošnjem natečaju fotoamaterev DIA PRIMORSKA 91. Večer prirejata kulturno društvo Oton Župančič in goriški fotoklub Skupina 75. Na letošnjem natečaju DIA PRIMORSKA 91, ki ga že vrsto let prireja Foto kino klub iz Nove Gorice, kot tudi na 10. rastavi barvnih diapozitivov, na kateri so sodelovali avtorji iz vse Jugoslavije, so slovenski amaterski fotografi z Goriškega in Tržaškega dosegli res lep uspeh.

Tako je bilo na 10. razstavi diapozitivov od 68 avtorjev, ki so poslali 372 diapozitivov, sprejetih 8 zamejskih avtorjev z 19 deli. Vilku Fajtu (Skupina 75) iz Sovodnje je bila prisojena prva nagrada za kolekcijo diapozitivov, Maurizio Gorjanu (Skupina 75) pa tretja. Viktor Selva (Skupina 75) je prejel tretjo nagrado za posamezen diapozitiv, Janko Kovačič (Trst 80) pa pohvalo.

Letos je bila uspešna tudi DIA PRIMORSKA 91, na kateri lahko sodelujejo avtorji iz Primorske in zamejski Slovenci. Na to razstavo je prispelo 226 diapozitivov 42 avtorjev (z Goriškega jih je bilo kar 30). Tudi tu so bili

uspešni člani foto klubov Skupina 75 in Trst 80. Prvo nagrado za dia je prejel Ladislav Češut iz Gorice (Skupina 75), 3. nagrado za dia Silvan Pittoli (Skupina 75), pohvalo pa so si zaslužili Darko Bradassi (Trst 80), Peter Gruzovin (Skupina 75), Flavio Mosetti (Skupina 75) in Damiana Štranj (Trst 80).

V torek bo, kot že rečeno, projekcija izbranih del natečaja DIA PRIMORSKA 91 v Štandrežu. Otvoritev razstave oziroma projekcija diapozitivov s podelitvijo priznanj pa bo na sporedu v petek, 31. maja ob 19.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici. Isti dan ob 18. uri bo tudi otvoritev 9. razstave fotografije v galeriji Osnovne šole v Solkanu.

Podelitev nagrad

Na slovesnosti, ki bo jutri ob 18. uri v Attensovi palači na Kornu, bodo (drugič) podelili denarne nagrade za posebne dosežke na področju zgodovine umetnosti, prevajanja iz nemščine in literarne kritike. Nagrade, ki se podeljujejo vsaka tri leta, bodo prejeli Giulio Carlo Argan, Quirino Principe in Giovanni Macchia.

Zaključni koncert na Sveti Gori

Slovenski madrigalisti bodo zaključili letošnjo koncertno abonmajske sezono v Novi Gorici. Nastopili bodo drevi, ob 18. uri, v baziliki na Sveti Gori z zanimivim in zahtevnim programom, ki bo prikazal razvoj zborovske glasbe od antike do Gallusa. Dirigiral bo profesor Janez Bolé.

Vstopnine ne bo. Kulturni dom je skupaj s turistično agencijo poskrbel za avtobusni prevoz. Za informacije in rezervacije naj zainteresirani pokličejo po telefonu 21137 (novogoriško omrežje).

Nasilneža iz ulice Alviano osumljena tudi drugega dejanja

V torek smo poročali, da so policijski organi prišli na sled četvorici nasilnežev, ki so 14. t.m. zaustavili in nato fizično napadli dva novogoriška dijaka. To dejanje naj bi zagrešila P.M. in S.M. ki imata menda stalno bivališče na območju Štandreža. Policijski organi pa so, ob ugotovitvi storilcev, pobrskali še za nekaj mesecev nazaj in skušali ugotoviti, če ni slučajno ista skupina nasilnežev odgovorna še za katero drugo podobno dejanje.

Po uradni informaciji, naj bi bila omenjena P.M. in S.M. osumljena tudi

fizičnega napada, do katerega je prišlo 2. februarja letos, prav tako na območju ulice Alviano. Tudi takrat sta jo skupila dva novogoriška dijaka, ki sta se namenila na obisk k prijatelju in mu nesla gramofonsko ploščo. Nasilneži naj bi takrat razbili ploščo, dijaka pa pretepili.

Neuradno smo izvedeli, da naj bi tudi takrat pri dejanju bila prisotna večja skupina prenapetežev.

Zdi se, da sta dijaka, ki sta jo skupila pred dvema mesecema, prepoznala napadalca.

Na kvesturi so o dogodku napisali dodatno prijavo in jo poslali sodnim organom.

Morda bi z nadaljevanjem preiskave utegnili razkriti tudi ozadje še nekaterih podobnih dogodkov. Recimo fizičnega napada na skupino novogoriških dijakov ob Andrejevem sejmu pred dvema letoma.

Priprli "taksista"

Finančna straža je v sredo zvečer pri Moščenicah ustavila dve vozili z ljubljansko registracijo in priprila 37-letnega Stojana Efremljova in 27-letnega Vanka Jovanova. V zastavi 128 in golfu sta prevajala skupino filipinskih državljakov, ki so ilegalno prestopili mejo. Domnevati je mogoče, da sta jim "taksista" pri tem tako ali drugače pomagala. Prebežnike so že izročili jugoslovanskim organom, taksista pa čaka sodna obravnav.

Trupla Roberte še niso našli

Iskanje pogrešane italijanske kajakašice Roberte Capodagli se je nadaljevalo tudi včeraj, vendar brez uspeha. Včeraj so pri akciji sodelovali tudi potapljači gasilcev iz Trsta. Iskanje se bo nadaljevalo, čeprav so pogoji sila težki in nevarni. Vodostaj Soče je še zmeraj zelo visok. Ob takih pogojih pa je spust v globok sifon, kjer so ukleščena debela in skale in kjer domnevajo, naj bi bilo truplo 16-letne kajakašice, skorajda nemogoče. Po agencijski vesti povzemamo, da kajakaška federacija v deželi Marche postavlja zahtevo o ugotavljanju odgovornosti in varnosti na progi.

razna obvestila

V občini Sovodnje bo jutri redna akcija pobiranja in odvažanja odpadnega papirja, starega železa in kovin ter gospodinskih strojev.

Sindikát upokojencev SPI/CGIL - sekcija Doberdob, obvešča, da bo danes, 24. t.m. ob 15.30 kongresna skupščina v občinski telovadnici. Vabljeni člani in nasploh vsi upokojenci.

Občina Doberdob obvešča, da bodo občinski delavci v ponedeljek, 27. t.m. pobirali kovinske predmete in odrabljene gospodinske stroje. Občani, ki bi se radi tega materiala znebili, naj ga že v ponedeljek zjutraj odložijo na pločnik, oziroma ob rob ceste.

V Doberdobu, na sedežu KD Jezero, bo drevi ob 20.30, javno zborovanje odbora Gibanja za komunistično prenovu. Govoril bo senator Stojan Spetič.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

prireja v Štandrežu

PRAZNIK ŠPARGLJEV

Sobota, 25. maja: otvoritev in plesna zabava.

Nedelja, 26. maja: ob 16. uri slikarski ex-tempore, ob 19. uri nastop štandreske ritmične skupine ter plesne skupine iz Nove Gorice. Sledi prosta zabava.

Sobota, 1. junija: plesna zabava.

Nedelja, 2. junija: ob 19. uri nastop dramske skupine "Štandrež" z vedrima prizoroma "Dolžnost je dolžnost" in "Obisk" ter zbora "Mirko Filej" in štandreskega mladinskega zbora. Sledi prosta zabava.

Bogat srečolov, odlični šparglji ter domača jedila in pijača.

Študija Susanne Pertot izšla v knjigi Jezikovne navade šolarjev

*Obravnavano je izjemno občutljivo obdobje
v človekovem razvoju: obdobje prehoda iz predadolescenco
v adolescenco; obdobje, ki je ključnega pomena
za izoblikovanje človekove identitete*

Susanna Pertot: Tostran meje. Družbene predstave o narodnostni identiteti pri slovenskih predadolescentih v Trstu.

Izd. Deželni raziskovalni zavod za eksperimentiranje in pedagoško izpopolnjevanje - IRRSAE, Trst 1991

Pri Deželnem raziskovalnem zavodu za eksperimentiranje in pedagoško izpopolnjevanje - IRRSAE - je pravkar izšla raziskava Susanne Pertot, ki temeljito, skrbno in statistično reprezentativno osvetljuje predstave o narodnostni pripadnosti ter jezikovne navade šolarjev slovenskih nižjih srednjih šol v Trstu. Podatki obravnavajo, kakor to v svojem uvodu v študijo izpostavlja univ. prof. in psiholog Riccardo Luccio, »izjemno občutljivo obdobje v človekovem razvoju: obdobje prehoda iz predadolescenco v adolescenco; obdobje, ki je ključnega pomena za izoblikovanje človekove identitete, še bolj pa za identifikacijo z narodnostno skupino« (15).

S pomočjo vprašalnika, semantičnega diferenciala ter dveh projektivnih testov, prihaja avtorica med drugim do sledeče, po mojem centralne ugotovitve: Predstave predadolescentov in adolescentov odnosno šolarjev slovenskih nižjih srednjih šol v Trstu o samih sebi, o lastnih starših ter o odnosih, ki se spletajo med njimi, sovpadajo s tistimi, ki jih je moč zaslediti v strokovni literaturi. To pomeni, da je narodnostna identiteta mladostnikov le eden izmed vidikov njihove osebnostne identitete. Da gre pri tem vsekakor za vidik, ki odslikava specifično tržaško kulturo, politično in socialno resničnost, pride v študiji jasno do izraza. Na posameznice in posameznika ta deluje namreč tako, da jim skorajda ne dopušča pravice do graditve prostora, v katerem bi bilo moč poglobljeno razpravljati o mnogolični narodnostni odnosno mednarodnostni dialektiki. In prav to bi bil pogoj za ustvarjalni in resnični dialog med jeziki in kulturami.

Če sledimo Susanni Pertot, se šolarji slovenskih nižjih srednjih šol v Trstu neglede na narodnostno pripadnost staršev »istovetijo s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji, loče-

no od ostalega slovenskega naroda in "matične dežele"«. Slednja dobi ob italijanski skupnosti celo »značilnosti out-group« (117). Ustrezno pripisujejo mladostniki tržaškim Slovincem odnosno samim sebi tudi znatno več pozitivnih lastnosti kakor Italijanom in Slovincem iz Slovenije. Slednje imajo med drugim za »zaspane«, »nemočne«, četudi »prijetne« in »srečne«, medtem ko imajo tržaške Italijane za »zelo aktivne«, »bolj premišljene«, vendar »neprijetne in nesrečne« (88 f.). Zanimiv je vsekakor tudi njihov opis skupnih lastnosti. Potemtakem jih s Slovenci iz Slovenije med drugim povezuje »dobrosrčnost«, »bistrost« in »zaletavost«; z italijanskimi someščani »izobraženost«, »poznanost«, »družabnost«; z Italijani iz drugih republik pa »teža, toplina, zaupljivost, hitrost, postavnost«, skratka lastnosti, ki so za drugi dve skupini značilni le v majhni meri (88 f.).

Kar se tiče ocene ozmelja, izstopajo nasprotja med Italijo in Krasom, ki je po mnenju šolarjev najmanj aktiven, najšibkejši in najmanj cenjen (97 f.). »Skupne lastnosti Italije in Trsta so izobraženost, lahkost, urnost in dobrosrčnost, medtem ko sta Kras in Slovenija neizobražena, težka, zamudna in hudobna« (99).

Pozornosti vreden je podatek, da starost, spol, kraj bivanja in narodnost staršev odločilno vplivajo na razlike pri prisojanju pridevnikov. In tako Susanna Pertot dobesedno:

»Splošno gledano imajo o vseh skupinah dekleta bolj pozitivno predstavo kot fantje. Otroci iz slovenskih zakonov izražajo ugodnejšo oceno tako o Italijanih iz drugih krajev kot o Slovincih iz Jugoslavije. Otroci iz mešanih zakonov pripisujejo obema skupinam več negativnih lastnosti. O Slovincih iz Slovenije pa imajo otroci s Krasa slabše mnenje kot prebivalci mesta, ki jih pa že tako ne cenijo visoko. Vsi subjekti pripisujejo tržaškim Slovincem odlične lastnosti; znotraj te skupine pa otroci s Krasa s pohvalami nekoliko bolj skoparijo. Razlike po razredih ne kažejo kakih posebnih teženj« (94/95).

Stališča šolarjev slovenskih nižjih srednjih šol se dajo nedvomno uokviriti v problematiko splošnega »sindroma« predadolescentov in adolescentov. Gre za »sindrom«, za katerega je - kakor so to ugotovili že Adorno in drugi - v pospešeni obliki značilno tudi to, da se posamezniki v postvarelem svetu podvrženi temu,

— da idealizirajo moralne avtoritete notranje skupine;

— da razmišljajo v kategorijah gospodovanja - podrejanja, močnega - šibkega, vodje - vodenega;

— da nasprotujejo subjektivnemu, domišljiskemu in občutljivemu;

— da projicirajo nezavedne emocionalne impulze navzven...

V bistvu ponazarjajo ta dejstva precep posameznikov, ki bi se radi podredili avtoriteti in bili sami avtoriteta. In prav ta precep je po mojem videni indikator za to, da slovenski predadolescenti niso mogli povsem sprejeti ustaljenih družbenih stereotipov italijanskih Tržčanov. Nenazadnje so jim ja taki stereotipi, kakor pride v raziskavi jasno do izraza, »deveta briga«, vsaj kar se tiče njih samih. Potemtakem bi bilo treba podrobneje preveriti trditev, ki jo izpostavlja Susanna Pertot, češ, da slovenski predadolescenti in adolescenti pri ocenjevanju samih sebe »zanikajo veliko negativnih konotacij, ki jih prebivalci mesta pripisujejo Slovincem nasploh, in jih, "projicirajo" na Slovence v Sloveniji« (118). Mar gre res samo za projekcijo? Mar ne tudi za uveljavitev lastnih pogledov in perspektiv, pa najsi so ti še

tako prežeti z oblastniškim redom odnosno z načini reagiranja v znamenju Avtoritete?

Ali povedano drugače: Narodnostno identiteto sicer "vodijo" zunanje okoliščine, stereotipi, predsodki, tradicija, eksistenca sama; vodijo jo pa tudi lastna prizadevanja, prilagodljivost, vztrajanje na vlogi »žrtve«, ki ne vidi, kako sama soustvarja »pomen« nasprotnikovega dejanja in nenazadnje, kar tako radi pozabljamo, subtilno opuščanje ali kreativno zavračanje konvencionalnih predstav in dogem.

Nemara bi se dala v tej luči celotna »zadeva« vrednotiti malo drugače. Vse se spreminja, nič ne ostaja isto, tudi naša (med)narodnostna resničnost ne. Kot smo videli: Mladi rod odgovarja na vprašanje Kaj z njo storiti? bistveno drugače kot modrost »starega« roda. Marsikateri Slovenki in marsikateremu Slovincu to centralno spoznanje, ki prihaja v študiji Susanne Pertot jasno do izraza, ne bo všeč. Je pač tako: Nekateri med nami se ne znajo poslavljati, se adekvatno odzivati na spremembe, drugi pa živijo zgolj za danes in jutri, narodnostnim prizadevanjem pripisujoc značaj nespodobne nadloge.

Na vsak način: Raziskava odpira celo vrsto novih vprašanj, ki nadaljujejo znanstveno proučevanje in diskusijo pravkar izzivajo. In nenazadnje. Delo Susanne Pertot ima, kakor to izpostavlja Stanislava Čuk, odgovorna za slovenske šole pri Deželnem raziskovalnem zavodu za eksperimentiranje in pedagoško izpopolnjevanje - IRRSAE, »tudi globok pragmatičen pomen, kajti spoznavanje današnje realnosti slovenskih dijakov naj bi bilo prvi korak k strpnemu sožitju z bodočimi odraslimi, hkrati pa pomembno didaktično sredstvo za tiste šolnike, ki se zavedajo potrebe po sodobnejšem pristopu k obravnavani problemu občutka pripadnosti k taki ali drugačni narodni identiteti.« (13)

Raziskava je izšla v slovenščini in italijanščini. K njeni izdelavi je bistven delež prispevala Norina Bogatec, strokovnjakinja za računalniško obdelavo pri Slovenskem raziskovalnem inštitutu v Trstu.

MARIJA JURIC

Jutri v prostorih Beneške galerije v Špetru

Razstava slikarja Jusse

V prostorih Beneške galerije v Špetru bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo del slikarja Giacinta Jusse, ki je po rodu iz Benečije, a že nekaj let živi na Goriškem, kjer poučuje likovno vzgojo na slovenskih šolah. Na odprtju bo sodeloval tudi Ližo s svojo harmoniko

Puljski filmski festival v luči strožjih kriterijev

Še pred dnevi so marsikje v Jugoslaviji govorili, da je puljski filmski festival odslej pod vprašanjem. Navažali so tako politične, kakor takorekoč materialne razloge. Ena glavnih dilem je bila, ali naj ima roko nad njim Hrvatska, ali pa naj ostane »jugoslovanski« filmski festival, ki pa bi ga morali v vsakem primeru posodobiti. Seveda je tudi stališče v zvezi s tem festivalom povezano s peripetijami, ki jih zdaj preživlja Jugoslavija.

No, vse kaže, da festival ne bo propadel, da so vrata za dogovore pravzaprav še bolj odprli in da ga bodo skušali prirediti z novimi kriteriji. Od letos naj bi hkrati igral nekako vlogo kulturne manifestacije »dobre volje«. Roko na srce, filmski festival je bil v krizi že nekaj let; obiskovalcev je bilo zmeraj manj, lani jih je bilo skupaj ne več od 8 tisoč, to pa je toliko, kolikor jih je bilo svojčas samo na enem večeru. Tudi mednarodna pozornost je bila zmeraj manjša.

Zdaj ugotavljajo, da bi morali tudi skozi to prireditve doseči, »da bi filmsko komunikacijo osvobodili državnih in političnih spon«, kakor je prav te dni ugotovil hrvaški minister za kulturo Vlatko Pavletič na sestanku z organizatorji festivala. Nujno je izdelati nove koncepcije in koncepte. Kulturne stike ne bi smeli več omejevati z »državnimi merili«.

Organizatorji v bistvu razmišljajo o tem, da bi pri novem festivalu kajpak ohranili, kar je bilo pri starem dobre-

ga in kvalitetnega, da pa bi s festivalom v novi podobi (tako vsebinski, kakor estetski) morali doseči odločnejši prodor ne le v Jugoslaviji, marveč tudi širom po Evropi. Skratka, festival naj bi postal »sodobna kulturno-umetniška manifestacija«, ki naj bi resnično pritegnila ne le že običajne filmske kroge, marveč tudi kar najširšo javnost.

Skratka, so menili na srečanju, prevladali naj bi »estetski kriteriji«. Skozi to naj bi še bolj »enakopravno« preučevali filmsko proizvodnjo in filme povsod v Jugoslaviji, toda s tem, da bi odpadli takoiimenovani, v bistvu omejevalni »republiški ključ«, poslovali pa naj bi se tudi od svojčas sloviti »samoupravnih« dogovorov, ki so navadno mnogo bolj upoštevali formo kot vsebino.

Pričeli pa so hkrati razmišljati o zamisli, da bi pri festivalu imeli ne le jugoslovansko, pač pa tudi mednarodno filmsko žirijo (baje že imajo nekaj privolitev iz tujine), to pa tudi z namenom, da bi odpravili žal pogosto negativne dogovore »domače kuhinje«. O mednarodni žiriji seveda še niso spregovorili dokončne besede in tudi še ne vedo, ali naj bi delala skupaj z jugoslovansko, ali povsem ločeno od nje, ali pa naj bi jugoslovanske sploh ne bilo. Ideja je nekako ta, naj bi jugoslovansko filmsko proizvodnjo spet uveljavili na evropskem in svetovnem trgu tudi s pomočjo te žirije.

Naposled pa so razpravljali tudi o tem, ali ne bi bilo prav, da bi vsaj del festivala imeli v kaki veliki sodobni dvorani (med njimi, na primer, »Lisinski« v Zagrebu, »Skenderija« v Sarajevu ali pa Cankarjev dom v Ljubljani); nekateri so namreč navajali, da kvalitetnih filmskih stvaritev, ki pri ocenjevanju terjajo globoko pozornost, ni moč imeti kar tako na prostem. Puljska arena je namreč dragocena, toda bolj ustreza takorekoč »množičnim« prireditvam. V vsakem primeru pa naj bi »središče«, jedro festivala ostalo v Pulji in v njegovi areni, saj se je že ustalila ta tradicija, da je istrsko mesto vendarle povezano s svojo filmsko prireditvijo, kateri daje domicil že vrsto let. Če bodo v resnici prevladali strožji estetski kriteriji, bo tudi festival morebiti nanovo zaživel in se spet uveljavil.

MIRO KOCJAN

Proslave ob dvestoletnici Goldonijeve smrti

Italija in Francija se z vrsto skupnih pobud pripravljata na praznovanje dvestoletnice smrti Carla Goldonija (znani komediograf je umrl v Parizu leta 1793). Delo beneškega dramatika bo v središču mnogih kulturnih prireditev, katerim se ta čas (v pričakovanju leta 1993) postavljajo temelji.

O tem so pred kratkim govorili v Rimu na simpoziju, ki je bil posvečen prav Goldoniju in njegovi govorici oziroma pisanju. In to je bil prvi korak na poti načrta, ki naj bi predstavil italijanskega pisatelja v vseh njegovih odenkih, izpostavil njegovo različnost in modernost. Simpozij je bil na pobudo druge Gledališka univerza in pod pokroviteljstvom francoskega veleposlanstva ter je del projekta »Evropski Goldoni«, ki so ga izdelali v Strasbourgu leta 1990 po zaslugi dveh mednarodnih gledaliških usta-

nov in okrog tridesetih osebnosti italijanske in francoske kulture. Simpozij je vodil oziroma še vodi znani režiser Jean Claude Penchenat (med drugim je režiral delo »Le bal«, iz katerega je Ettore Scola posnel svoj film, je pa tudi ustanovitelj Theatre du Soleil).

Srečanje se posveča analizi Goldonijevih tekstov v italijanščini, beneščini in francoščini ter odnosom med omenjenimi jeziki in gibom. Smisel vsega tega je izdelati izhodišče, po katerem bi nastala trojezična predstava, seveda, tekst bi bil Goldonijev, v kateri naj bi igrali umetniki različnih narodnosti.

Na okrogli mizi v okviru srečanja so sodelovali mnogi gledališčniki italijanskega in francoskega umetniškega prostora. Med temi prevajalka Ginette Herry, režiserka Myriam Tanant, univerzitetna pro-

fesorja Franca Angelini in Renato Padoan, režiser Luigi Squarzina, pisatelj in scenarist Vincenzo Cerami, režiserji Riccardo Reim, Giancarlo Sammartano, Augusto Zucchi in drugi. Predvsem Francozi so opozorili na veliko založniško zamudništvo glede na izdajanje Goldonijevih del v mednarodnem okviru: od 130 del, ki jih je Goldoni napisal v italijanščini in beneškem narečju, je danes poznanih le kakih trideset. Najbrž bo treba izkoristiti priložnost ob dvestoletnici Goldonijeve smrti, da bi predstavili izjemno plodnost komediografa, ki je last Evrope in ki je med največjimi avtorji osemnajstega stoletja. To je danes potrebno toliko več, ko se skuša uveljaviti geslo »Evropa kulture«.

Vsekakor bo proslavitev dvestoletnice smrti Carla Goldonija za »staro celino« nekaj veličastnega.

Odo Kalan prejel najvišje priznanje

LJUBLJANA — Včeraj je bila v Ljubljani druga skupščina Športne zveze Slovenije. Predsednik dr. Rajko Sugman je delegatom govoril o novi politiki in delovanju obnovljene Športne zveze Slovenije. Predno so začeli z delom, pa je Rajko Sugman podelil bivšemu predsedniku Združenja slovenskih športnih društev v Italiji dr. Odu Kalanu največje športno priznanje v Sloveniji - zlato kolajno.

V utemeljitvi podelitve so izredno toplo besede: »Pred dobrim mesecem dni se je, po skoraj desetletnem delu na mestu predsednika ZSSDI, umaknil naš prijatelj Odo Kalan, ki smo ga tokrat povabili medse, da se mu zahvalimo za njegovo veliko delo pri razvoju slovenskega športa v Italiji. V času njegovega predsedništva se je število društev ZSSDI praktično podvojilo. Prav tako tudi število aktivnega članstva. Zamejski športniki so se uveljavili v Italiji in mednarodnem prostoru, predvsem pa je velika zasluga Oda Kalana, da se ohranja narodna zavest slovenskega jezika v društvih ZSSDI. Dobri stiki z matico so se ohranili tudi v težkih časih depozita. Prav Odo Kalan, ki je vedno razumel pomen stikov z matico domovino in idejo enotnega slovenskega kulturnega prostora in enako športnega, je bil z nami vedno v stiku. V zahvalo za njegovo požrtvovalno delo za slovenski zamejski šport in izjemno sodelovanje s Športno zvezo Slo-

Odo Kalan

venije, oziroma prej ZTKO (Zvezo telesno-kulturnih organizacij Slovenije) mu podeljuje predsedstvo zlato plaketo Športne zveze Slovenije z željo, da tudi v prihodnje po najboljših močeh prispeva k razvoju športa med Slovenci v Italiji. MŠ

V tekмах za športni ribolov Lepi uspehi članov Sirene

Pred dnevi so bile na pomolu Pomorske postaje v Trstu pokrajinske faze mladinskih iger v športnem ribolovu. Iger se je udeležila tudi Sirenina tekmovalka Ivana Legovini, ki se je odlično odrezala, saj se je uvrstila na 2. mesto in si tako zagotovila nastop na deželnem prvenstvu, ki bo danes na valobranu pred starim pristaniščem.

Nedavno so bile tudi tekme mladincev in mladink, ki so veljale kot kvalifikacija za italijansko prvenstvo. Sirena je nastopala s Ksenijo Breclj, ki je osvojila kar 1. mesto. Istočasno so potekale tudi otroške tekme za športni ribolov. Teh se je udeležil Janko Breclj in zasedel 4. mesto. Sirenini odrasli člani pa so se pomerili na tekmovalcu na valobranu pred starim pristaniščem. Med 178 tekmovalci so zasedli po dve 6. in dve 8. mesti. Zatem so se udeležili še tekmovanja s čolna ter osvojili 11., 14. in dve 16. mesti. V prvih tednih junija se bodo pri Sireni začeli tečaji za odrasle in mladince. Upati je, da se bodo uspehi Sireninih tekmovalcev nadaljevali.

Po odmevnih uspehih na Mladinskih igrah Peterlin: »Vrhunski rezultati terjajo vrhunske pogoje dela«

Naše nižje srednje šole že vrsto let uspešno nastopajo na vsakoletnih Mladinskih igrah: pristaviti moramo celo, da je pravzaprav to področje naše telesne kulture posejano z vrsto uspehov, nekateri so celo prestižni. Mogoče bi tu omenili sijajen nastop šole Erjavec na lanskeletnem finalu v ženski odbojki, kjer so naša mlada dekleta segla celo po državnem naslovu! Nikakor ne moremo mimo briljantnih nastopov šole Trinko v moški odbojki, kjer so se Goričani z uspešno igro povzpeli večkrat do medalj. Bogato tradicijo ima šola Kosovel z Opčin, ki je že nekajkrat nastopila na raznih finalih z državnim predznakom, segla po kolajnah v lokostrelstvu in atletiki.

Letos je Kosovelova moška odbojarska generacija osvojila medpokrajinski naslov, nastopila na meddeželnem turnirju in se z uvrstitvijo od 4. do 8. mesta v Italiji prebila do novega prestižnega uspeha.

Toda kaj so Mladinske igre? Ima šola res take zasluge na področju razvijanja tudi vrhunskega mladinskega športa, je to le izraz dela naših društev?

O teh vprašanjih smo se pogovorili s profesorjem Ivanom Peterlinom, ki je s svojimi dijaki na openski šoli Kosovel že večkrat segel po odmevnih rezultatih in je tudi letos spremljal dijake na meddeželno odbojarsko tekmovanje.

»Odgovor se skriva v vseh postavljenih vprašanjih. Res je, da odmevni rezultati niso in ne morejo biti samo sad šolskega telesnokulturnega sistema. Res pa je tudi, da ima tudi šola velikanski delež pri pripravi dijakov na vrhunsko tekmovanje. V tem pogledu smo prav gotovo šli skozi neki miselni proces, ki je res trajal precej dolgo: spominjam se, da na začetku svoje profesorske kariere ob tekmovanjih na Mladinskih igrah nisem beležil velikega razumevanja ne s strani kolegov, pa tudi pri samih ravnateljih ne. Tekmovanja so se skoraj vsem enostavno zdela odvečna. Če ob tem pomislimo, da je letos naše dijake na vseh tekmovanjih in tudi na meddeželni fazi spremljal ravnatelj šole, dr. Emil Bole, se mi zdi, da se je nujno po športnem udejstvovanju in uveljavljanju na vrhunskih prireditvah nekako že vkoreninila in je na isti ravni kot uveljavitev dijakov na likovnem, literarnem ali glasbenem področju.«

S čisto športnega vidika, kakšne so razlike med našimi dijaki in dijaki večinskega naroda?

»Rekel bi, da sem izredno prijetno presenečen nad dejstvom, da smo kljub maloštevilčnosti povsem konkurenčni širšim zalednjem italijanskega športa. To pomeni, da je naša odbojarska šola izredno bogata, predvsem pa, da je naš tehnični kader v društvih in na šolah na tem področju vrhunski. V Modeni, kjer smo nastopili, smo se srečali s šolami, ki so rezervoar italijanskih odbojarskih prvotigašev in smo kljub temu bili konkurenčni, celo boljši. To dejstvo popolnoma postavlja na glavo trditev, da naša odbojka stagnira. Imel sem priložnost prisostvovati tudi tehničnemu delu turnirja: tudi s tega področja so signali pozitivni. Lahko rečem, da ne zaostajamo prav v ničemer, da je očitno naša predpriprava, ki gre skozi razne formule osnovnošolskih otroških telovadb in katere mogoče Italijani nimajo, izrednega pomena. Zato bi med "recepte" uspešne rasti naše mladinske odbojke na prvo mesto postavil prav to osnovnošolsko dejavnost.«

Če je torej naša osnovnošolska dejavnost tako uspešna in če lahko konkuriramo tudi kakovostno v obdobju nižje srednje šole, bi morali pričakovati odlične uspehe tudi v nadaljnji fazi igranja.

»Delno je res, in dovolj je, da pogledamo na uspešnost letošnje odbojarske sezone, res pa je tudi, da v fazi, ko bi morali dosegati rezultate tudi na članskem področju, beležimo zastoj. Toda tu ni vprašanje strokovnega kadra, ki je dober. V ospredje stopajo drugačni problemi: vrhunski odbojki moramo nuditi vrhunske pogoje dela, tega pa mi ne zmoremo in sploh je splošno mnenje daleč od te realnosti. Če Slovensko stalno gledališče, da lahko vrhunsko nastopa, potrebuje veliki oder in se ne more spuščati v zakotne vaške dvoranice, če za vrhunskost na vsakem področju potrebujemo tudi velike investicije, prav isto velja tudi na odbojarskem področju. Brez ustreznih vadbinih prostorov, brez "velikih" pokroviteljstev, brez uspešnega pronicanja v mentaliteto naših ljudi, da je uspešen nastop na državnih ravni izrednega pomena tudi v boju za zakon za globalno zaščito naše manjšine, brez nepristranskega podpiranja telesne kulture kot danes poglavitnega segmenta vsesplošne dejavnosti našega zamejskega mladince, ne moremo pričakovati uveljavitve našega odbojarskega sveta tudi na članski ravni.«

Pri goriškem drugoligašu Diani Tehnični vodja Giomo uradno potrdil odstop

Goriški košarkarski drugoligaš Diana ne preživlja lepih trenutkov. Po nespodbudnem prvenstvu, ko si je ekipa zapravila možnost nastopa v play-offu za prestop v A-2 ligo, je včeraj uradno sporočil svoj odstop tudi tehnični vodja Giorgio Giomo. Govorice o odstopu so se sicer širile že dalj časa, a šele včeraj je Giomo to tudi uradno potrdil. Giomo naj bi v naslednji sezoni opravljal funkcijo tehničnega vodje v Ravenni, sicer najdemo med bodočimi možnimi naslovi tudi društvo Fernet Branca iz Brescice.

Goriško društvo je z odhodom Gioma, ki je sicer lani podpisal dveletno pogodbo z Goričani, prav gotovo izgubilo sposobnega menežerja. Čemu takšna odločitev? Očitno je priznani košarkarski delavec želel popeljati goriško moštvo v A-2 ligo, a mu ni uspelo, a verjetno tudi izgledi na novo sezono niso najboljši. Sicer je lahko na odločitev vplivalo tudi kaj takega, kar s košarkarskim svetom nima opravka. Dejstvo je, da je njegov odhod (funkcijo tehničnega vodje bo sicer opravljal do 30. junija) hud udarec.

Kdo mu bo nasledil? Govori se, da bo to Nestore Crespi, ki je med uveljavljenimi košarkarskimi izvedenci trenutno edini še "nezaposlen". Sicer je ugiiban o bodočnosti goriškega drugoligaša na pretek, od trenerja vse do igralskega kadra. Dejstvo pa je, da Gorica, nekoč pomembna "postavka" italijanske košarke, iz leta v leto tone v sivino. Upati je le, da bo sezona 91/92 obrnila tak trend. (mar)

Dodatne tekme za prestop v 1. AL F.Veneto - Vesna

Da bi se letošnja že itak naporna nogometna sezona preveč ne zavlekla, je deželni odbor nogometne zveze tudi za odločilne tekme med osmouvrščenimi ekipami 2. AL uporabil isti kriterij, kot za zmagovalke posameznih skupin v 2. AL. Šest osmouvrščenih ekip, med katerimi je tudi kriška Vesna, je razdelil v dve skupini.

V prvi skupini so Flambro, Fiume Veneto in Vesna, v drugi pa Riviera, Staranzano in Tagliamento. Vsaka ekipa bo igrala po dve tekmici (enkrat v gosteh, enkrat doma). Prve dve uvrščeni v posameznih skupinah napredujejo v 1. AL. Ekipi, ki bosta zasedli zadnje mesto v posameznih skupinah pa se bosta srečali v odločilnem dvoboju. Zmagovalec napreduje v 1. AL, poraženec pa bo ostal v 2. AL.

Vesna bo prvo tekmo odigrala v nedeljo, 26. t.m., v Fiume Venetu proti istoimenskemu moštvu. Naslednjo nedeljo, t.j. 26., bo Vesna počivala, ker igra Flambro in Fiume Veneto. V nedeljo, 9.6., pa bo Vesna gostila ekipo Flambra. (R. Rupel)

Danes Koper - Zarja v Tržiču

V Tržiču (Ul. G. Mazzini) se bo danes pričel 5. mednarodni nogometni turnir za začetnike, veljaven za trofejo S. Michele. V uvodnem srečanju se bosta ob 18.45 pomerila Koper in Zarja, ob 20.00 pa bo tekma Natisone - Donatello. Turnir se bo zaključil 10.6., celotni spored pa bomo objavili v naši jutrišnji številki.

Colaussi gost SZ Mladost

Pred dnevi se je ob doberdobskem nogometnem igrišču mudil nekdanji italijanski nogometni reprezentant Luigi Colaussi, ki je bil svojčas član Triestine, nato Juventusa in Vicenze. Colaussi, ki sedaj živi v Trstu, je tudi nastopil 26-krat v dresu državne reprezentance, v mednarodnih srečanjih pa je dosegel kar 15 golov. Poleg tega je bil trener številnih italijanskih prvo in drugoligašev. Doberdobski odborniki so uglednega gosta pogostili, še najbolj navdušeni nad obiskom pa so bili najmlajši nogometaši Mladosti, ki so pazljivo sledili nekaterim priporočilom in nogometnim naukom nepozabnega Colaussija.

Na sliki (Foto Čubej): Luigi Colaussi med obiskom pri odbornikih in najmlajših nogometaših športnega združenja Mladost.

obvestila - obvestila

JK ČUPA
organizira jadralne tečaje za otroke od 7. do 11. leta (prvi tečaj bo od 17. do 28. junija, drugi od 1. do 12. julija, tretji od 15. do 26. julija) ter dva tečaja za upravljanje vindsurfov (prvi bo od 15. do 22. julija, drugi pa od 22. do 27. julija). Vpisovanje poteka na sedežu društva v Sesljamskem zalivu do 8. junija vsako soboto od 16. do 19. ure (tel. 299858).

SZ JADRAN
sporoča, da bo v torek, 28.5., v Prosvetnem domu na Opčinah ob 20.00 v 1. in ob 20.30 v 2. sklicanju občni zbor. Dnevni red: predsedniško in tajniško poročilo, blagajniško poročilo, volitve novega odbora, razno.

ZSSDI
obvešča, da bo danes ob 21.00 v Koči pod Rupo v Repnu seja balinarske komisije.

ŠPORTNA ŠOLA TRST
obvešča, da se bo sobotna sklepna slovesnost letošnje osnovnošolske olimpiade z nagrajevanjem začela ob 9.30. Otroci naj se zberejo v Borovem športnem centru med 9.00 in 9.15.

NOGOMETNI KLUB BOR
sporoča, da je vpisovanje za letnike 1979-1985 vsak dan od ponedeljka do petka od 17.00 do 21.00 v Borovem športnem centru (tel. 51377) ali na igrišču ŠD Zarja v Bazovici od 15.00 do 17.00.

V letošnjem košarkarskem promocijskem prvenstvu na Goriškem Zlasti poškodbe hudo odškodovale domovce

Domova članska ekipa je zaključila letošnje košarkarsko promocijsko prvenstvo na dobrem 3. mestu. Končna uvrstitev bi sicer lahko bila še boljša, če ne bi med prvenstvom na uspešnost belo-rdečih odločilno vplivale nekateri negativne okoliščine (beri poškodbe in odsotnosti zaradi delovnih obveznosti). Tu mislimo predvsem na odsotnost v uvodnih kolih najboljšega strelca ekipe, Giovannija Puiattija, in na hudo poškodbo učinkovitega strelca Davida Orzana, ki je dobri polovici prvenstva moral slediti kar s tribun z roko v mavcu. Sicer so Brumnovi varovanci prikazali določen napredek, predvsem v individualni tehniki.

Naši fantje so dosegli tudi nekatere uspehe na osebnem področju. Na lestvici najboljših strelcev je Puiatti zasedel 3. mesto (skupno je zbral 398 točk, kar je 23,4 na tekmo - to je tudi absolutno najboljši povprečje, saj je zmagovalec, igralec Corridonija Piccillo, dosegel 479 točk s povprečjem 22,8 na tekmo). V izvajanju prostih metov je lovorika najboljšega pripadla igralcu Petrolifere Campestriju (78:104, povprečje 75%), že na drugem mestu pa najdemo Puiattija (49:68 - 72%), na četrtem Dušana Košuto (68:97 - 70%), na petem pa Livia Semoliča (46:67 - 68,5%). Na lestvici najbolj učinkovitih strelcev izza črte treh točk najdemo na samem vrhu Puiattija, ki je dosegel kar

65 trojk, na osmem mestu pa je z 19 uspešnimi strelci Košuta.

Domovci so bili vseskozi pod vrhom lestvice, žal pa so v ključnih srečanjih potegnili krajši konec zaradi nezbranosti in utrujenosti. Prvenstvo je premočno osvojila peterka Corridonija iz Foljana, ki je v 21 kolih prepustila nasprotnikom le štiri točke. Resnici na ljubo je treba povedati, da je bila letošnji favorit za prestop v D ligo peterka Albe iz Krmina, ki pa je po izjemnem začetku izgubila živce v drugem odločilnem srečanju proti Corridoniju ter si na ta način zapravila še poslednje možnosti v boju za najvišje mesto. Drugo mesto je zaslužno osvojila ekipa Gradeža, ki je prikazala solidno skupinsko igro.

Žal ne moremo mimo ugotovitve, da je bilo letošnje prvenstvo daleč najbolj dolgočasno in nekvallitetno. Kljub prošnji vseh nastopajočih društev, da bi uvedli na koncu povratnih kol prvenstva še dodatni play-off, v katerem bi se prve štiri ekipe pomerile za lovoriko najboljšega, je goriška košarkarska federacija odredila le dodatni zaključni del, ki je le podaljšal agonijo prvenstvenih bojov. Corridonija je namreč imel že tako veliko prednost, da so zadnja kola bila le gola formalnost. Kot kaže, bo prihodnje leto promocijsko prvenstvo ponovno kvalitetno, saj so iz D lige nazadovali trški Pom, ekipi Staranzana in goriškega Artea.

Trener Peter Brumen nam je o letošnjem prvenstvu povedal: »Pred prvenstvom oziroma na koncu prejšnje sezone smo izdelali plan, kako okrepiti postavbo. Žal se je ta plan le delno uresničil. Uvodni del treningov je prav tako potekal v okrnjenem sestavu, predvsem članske ekipe, kar se je v negativnem smislu odražalo v prvenstvenih naporih. Prav igralci, ki bi jim pospešeni trening za telesno pripravo največ doprinesel, so bili zaradi raznoraznih poškodb odsotni. Sicer sta se letos obisk in zavzetost na treningih izboljšala. Nekateri so potrdili svoje sposobnosti, kot npr. Livio Semolič, ki je s svojo taktično zrelo igro odločilno pripomogel k marsikateri zmagi, in center Valter Bric, ki je rasel iz tekme v tekmo, drugi pa, recimo Dušan Košuta, ki bi moral biti gonilna sila belo-rdečih, pa je odigral izjemno blede sezono.«

»Prvenstvo smo pričeli z dvema porazoma,« je še povedal Brumen, »najprej doma s kasnejšim zmagovalcem Corrido-

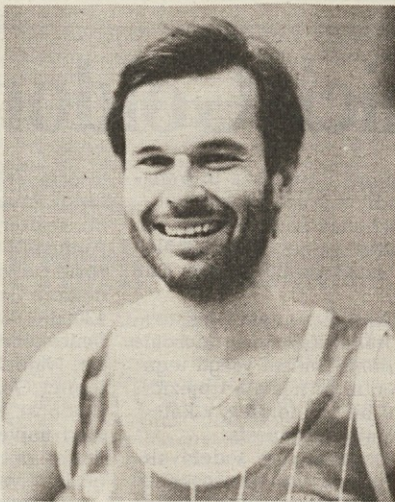
Valter Bric

nijem (nastopili smo sicer brez najboljšega strelca Puiattija), nato proti smešni ekipi rekreativcev v Vilešu. Klavrn začetek ni dal slutiti, da bi se dalo kaj konkretnega narediti. Ko pa smo se nekoliko ujeli, je prišla na vrsto še nesrečna tekma proti Krminu, na kateri so sicer vsi igrali izjemno, le najboljši strelac je povsem odpovedal. Vrh tega se je hudo poškodoval pomembni adut David Orzan, zato smo morali vseskozi vodeče zasledovati. Ta je bil žal usodni poraz v borbi za prvo mesto.«

»Najboljše tekme smo odigrali proti verjetno najmočnejši peterki prvenstva, to je Krminu,« je še menil Brumen, »čudijo pa me kar trije porazi proti Gradežu, ki mu že dve leti ne moremo do živega. Sicer glede na postavbo, ki smo jo letos imeli na razpolago, bi verjetno uspeli prvenstvo osvojiti, če bi vse potekalo po načrtih. Priprčan sem, da smo imeli najkvalitetnejšo postavbo lige. Vendar so poškodbe in odsotnosti zaradi delovnih obveznosti in opravil svoje.« (mar)

POSTAVA DOMA: Puiatti 398 (v povprečju 23,4 točke na tekmo), Košuta 253, Princič 153, Orzan 128, Battello 108, Bric 106, Dornik 101, Semolič 99, Gruzovin 26, Ambrosi 21, Kocjančič 16.

3 TOČKE: Puiatti 65, Košuta 19, Orzan 13, Battello 5, Semolič 4, Princič, Dornik in Ambrosi 1.

Livio Semolič

Gorica-Trst-Portorož
Kolesarski
maraton

V nedeljo ob 9.30 bo na Korzu Italia v Gorici štart mednarodne kolesarske dirke - maratona na 100 km dolgi progi Gorica-Trst-Portorož. Pomembna kolesarska prireditve, ki je namenjena tako amaterskim kot turističnim kolesarjem, je letos že osma po vrsti in tretjič s ciljem v Portorožu, prireja pa jo goriško športno društvo Pedale Gorizia pod pokroviteljstvom Pokrajine Gorica in zveze CONI v sodelovanju s portoroškim kolesarskim klubom ter z italijansko skupnostjo iz Pirana.

Sto kilometrov dolga pot bo popeljala tekmovalce do Gradišča ob Soči in Redipuglie, vse do Ronk, Tržiča, Sestljana ter po obalni cesti do Trsta. Tekmovalci bodo prestopili mejo na Škofijah, nato pa bodo nadaljevali mimo Kopra in Izole skozi Piran do Portoroža. Prihod je predviden za 13.30. Sledilo bo nagrajevanje v pivovarni Ljubljana. Vsi udeleženci bodo prejeli spominsko značko, italijansko najbolje uvrščeno moštvo bo deležno pokala rimskega župana, poslanca Carra, najbolje uvrščeni tuji ekipi bodo med drugim izročili tudi srebrno medaljo italijanskega predsednika Cossiga.

Letošnja udeležba bo nekoliko maj številna (lani so namreč nasteli kar 482 udeležencev), saj se je do sedaj prijavilo le okrog 100 tekmovalcev. Velika večina teh je iz Veneta. Sicer je najavilo svojo prisotnost tudi nekaj kolesarjev iz Ljubljane, iz Avstrije in Švice.

V nedeljo v tekmi za italijanski teniški pokal
Odločilno za Gajo

V nedeljo bo zadnje kolo 1. dela teniškega prvenstva za italijanski pokal, v katerem nastopa tudi moška ekipa Gaje. V gropajsko-padriškem društvu vlada pred tem kolom precejšnje pričakovanje, saj bo ravno to poslednje srečanje na terenih teniškega kluba v Tržiču odločalo o 1. mestu v skupini in s tem o napredovanju v finalno deželno fazo. Gajevci so skupaj s tržiškimi moštvom po 4 kolih nepremagani na 1. mestu lestvice, saj so tudi prejšnji konec tedna osvojili dve zmagi z gladkim 6:0; najprej v zaostalem srečanju proti TC Poggipaes, zatem pa še proti Dopolavoro Ferroviario iz Trsta.

Nedeljski zmagovalec bo napredoval v finalno fazo deželnega tekmovanja skupno s prvouvrščenimi iz ostalih petih skupin. Po dolgih letih nastopanja v tem tekmovanju je prvič, da se Gajina ekipa poteguje za tako visoko mesto. Dosedanji dobri rezultati pa vlivajo fantom novih moči pred najtežjo letošnjo tekmo.

Jutri bodo prvič nastopile tudi dekleta under 14. Gajo bosta zastopali Martina Kuferšin in Erika Race. Pred mladima igralkama je naporno prvenstvo, ki bo trajalo tja do 6. julija in v katerem se bosta vsakokrat pomerili v dveh srečanjih posamezno ter v igri dvojic. Jutri ju čaka gostovanje pri TC Versa.

Atman (Čupa) prvi
v razredu IMS DE

V nadaljevanju conskega prvenstva se je na nočni regati (Lignano - Rovinj, Gradež - Lignano) v konkurenci okrog 45 posadk zelo dobro odrezala tudi Čupina jadrnica Atman (Vuga), ki se je v kategoriji IMS DE uvrstila na drugo mesto. Zadnja regata prvenstva pa je bila obal-

na (Lignano - Gradež - Lignano), udeležilo pa se je je okrog 70 posadk. Vetrja je bilo malo, a rezultati Čupinih jadralcov so bili dobri: Saleb (Kriznič) je zasedel 3. mesto v kategoriji IMS C, Atman (Vuga) pa 4. v prej omenjeni kategoriji. Še posebej je treba čestitati posadki Atmana, saj je v seštevku točk z vseh regat osvojila absolutno prvo mesto v svoji kategoriji. (L.V.)

Čupini surfarji
na jezeru pri Bellunu

Čupini surfarji so se spet udeležili ene izmed številnih regat, ki se redno vrstijo na državni in deželni ravni. Tokrat so se podali na jezero Santa Croce pri Bellunu. Ob prihodu na jezero je udeležence prijetno presenetil neobičajno močan veter, ki je dosegel 16 m/sek. Kljub oblačnosti in zelo nizki temperaturi se je zbralo 32 navdušenih regatantov, pripravljenih, da si z zagrizenostjo priborijo zmago. Program regate je predvideval samo disciplino "slalom". V prvem dnevu je organizatorjem uspelo izpeljati štiri preizkušnje.

V nedeljo se je vreme izboljšalo; posijalo je sonce in zapihal je srednje močan termični veter. Tekmovalci so se na svojih lahkih in hitrih "slalom" deskah zopet pomerili na dolgi progi "slalom down-wind", ki je zahtevala, da so 5-krat zapovrstjo prečkali jezero. Tudi ta dan so izvedli 4 preizkušnje.

JK Čupa iz Sestljana so zastopali Andrej Sedmak, Erik Zobec in Paolo Kralj, ki je, žal, v eni izmed zadnjih preizkušenj zagrešil napako in izgubil dragoce-ne točke za končno lestvico; zasedel je drugo mesto. Erik Zobec se je zaradi nevrščnosti udeležil samo nedeljskih preizkušenj in vseeno zasedel dobro 10. mesto, medtem ko je Andrej Sedmak pristal na končnem 18. mestu. (P.K.)

danes igra za vas - danes igra za vas

Andrej Rudes

Andrej Rudes se je kot 17-letnik lotil atletike in odbojke pri Boru, že po enem letu pa se je navdušil za košarko, ko so pri Boru ustanovili košarkarsko sekcijo. Igral je od nižjih vse do D lige. Bil je tudi odgovoren za sekcijo minibasketa. Zaradi težav z zdravjem in drugih obveznosti je igranje in treniranje opustil leta 1973. Kasneje, leta 1986, je pri ZSSDI odgovarjal za košarko.

totocalcio

Cagliari - Bari	1
Cesena - Fiorentina	X 2
Genoa - Juventus	1
Lazio - Sampdoria	X
Lecce - Inter	X
Milan - Parma	X 2
Napoli - Bologna	1
Pisa - Roma	X
Torino - Atalanta	1 X 2
Ascoli - Lucchese	1
H.Verona - Udinese	1 X 2
Siena - Casertana	1 X
Ternana - Palermo	1 X

konjske dirke - konjske dirke

V Montecatiniju je glavni kandidat za zmago Lestac (sk. 2). Še najbolj bi mu znal biti nevaren Libiano Ep (sk. X), v sk. 1 pa bo treba paziti na Dalva.

Tudi druga dirka je v Montecatiniju, a prvo mesto bi moralo biti domena Lestizza Jet (sk. 2). V sk. X si omembe zasluži regularni Gil Ks, iz sk. 1 pa lahko med prvimi pride Iraleta.

In še tretja dirka bo v Montecatiniju. Tokrat bi poskusili bazo s sk. X, v kateri je najsolidnejši Gordon Effe. Na podobne dirke je vaju Donyo Sabuk (sk. 2), za končni uspeh pa naj bi se potegoval še Ignitron (sk. 1).

V Padovi bi se moral uveljaviti Erbusco (sk. X), nedavni zmagovalec podobne sheme. Če ne bo delala napak, lahko zmaga tudi kobila Lapstone (sk. 1). Omenimo še regularnega Eveltima (sk. 2).

Leviom (sk. 1) je glavni favorit v Nepilju. Za zmago se bo potegoval še Gerboamo (sk. X), najsolidnejši v sk. 1 pa je Icaro Lb.

Težka je napoved za dirko v Rimu. Zanesli bi se na sk. 1 z regularnim Nilom

Schitom. V odlični formi je Good Return (sk. X), preseneti pa lahko Norbart (sk. 2).

Dirka tris

Naši favoriti za dirko tris: 2) Ettore Mas, 6) Ivan Gius, 14) Lemy del Lupo. Za sistemiste: 22) Estac di Omar, 1) Le Roy Sbarra, 13) Gand.

totip

1. — prvi	2 X
drugi	1
2. — prvi	2
drugi	X 1
3. — prvi	X
drugi	2 1
4. — prvi	2
drugi	1 X
5. — prvi	2
drugi	X 1
6. — prvi	1
drugi	X 2

1. ženska odbojcarska divizija
Soča in Olympia
sklenili nastope

Na vrsti je bila zadnja tekma letošnjega prvenstva. Vrh lestvice je zasedla ekipa Alloys Italia iz Tržiča, ki je v dolgem prvenstvu prepustila nasprotnicam samo dve točki.

Slovenski ekipi Soča Cassa di Risparmio in Olympia se žal nista potegovali za višja mesta. Obe sta doživljali bodisi slabe trenutke, ko so se porazi vrstili kot na tekočem traku, kot tudi nekaj svetlih dni. Oba derbija je gladko osvojila soča, ki je tudi končala prvenstvo z nekoliko boljšim izkupičkom od Olympie.

AZZURRA - OLYMPIA 3:0 (15:13, 15:3, 15:11)

OLYMPIA: Bevilacqua, Bratina, Brisco, Bulfoni, K. in H. Corsi, Zotti, Komjanc, Princi, Fisher.

Ob zaključku sezone je Olympia na gostovanju pri petouvrščeni Azzurri doživela zaslužen poraz. Na igrišče je stopila brez prave motivacije, saj se je resneje upirala le v prvem setu, ki bi ga z večjo zagnanostjo lahko tudi osvojila.

Sicer je bila tekma dokaj slaba, kar je lahko tudi razumljivo, če povemo, da ni odločala o končni uvrstitvi. Vsekakor to ne more in ne sme biti opravičilo za pomanjkanje zagrizenosti.

(EZA)
Izidi 22. kola: Sanson - Libertas Cormons 3:0; Alloys Italia - Libertas Villesse 3:0; Svag Capriva - Corridoni 2:3; Farra - S. Luigi 1:3; Soča - Acli Ronchi 3:1; Azzurra - Olympia 3:0.

Lestvica: Alloys Italia 42, S. Luigi, Sanson 36, Farra 24, Azzurra 22, Corridoni, Libertas Villesse, Soča 18, Acli Ronchi 16, Olympia 14, Svag Capriva 8, Libertas Cormons 2 točki.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Goriška odbojcarska zveza je objavila uradno lestvico 1. moške divizije, v kateri so zadnje kolo odigrali prejšnji teden. V višjo ligo prestopi Acli Ronchi, ki je zbral 30 točk. Sledijo: Intrepida Mariano 28, Grado, Naš Prapor 22, Toriana 14, Olympia 12, Fincantieri 8, Corridoni in Libertas Cormons 4 točke.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

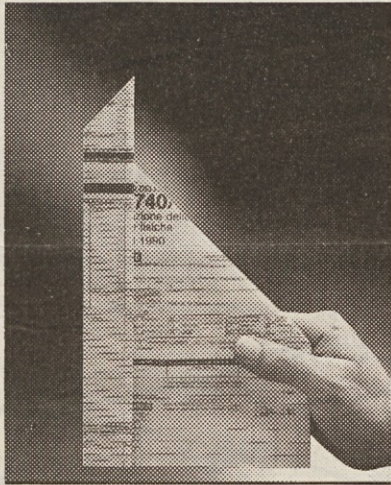
V tej konkurenci je bilo na sporedu predzadnje kolo. Na vrhu lestvice je stanje nespremenjeno, saj se bosta za napredovanje potegovali le dve ekipi, in sicer Libertas Gorizia in Sagrado.

Sovodnje so na spodnjem delu lestvice, vendar so tokrat počivale. Čaka jih še domače srečanje proti drugouvrščenemu Sagradu, ki bo igral na zmago v upanju, da Libertas Gorizia v tem kolu potegne krajši konec. Sovodnje torej čaka težka naloga.

Izidi 13. kola: Sagrado - Grado 3:0; Morarese - Toriana 3:2; Libertas Gorizia - Romans 3:0. Počitek: Sovodnje.

Lestvica: Libertas Gorizia 20, Sagrado 18, Grado 12, Morarese 10, Toriana, Sovodnje 8, Pro Romans 0 točk.

(MJ)

Z OSEM
OD TISOČ

DAVČNEGA PRIHODKA
NEKDO PODPIRA
TVOJO ŽUPNIJO.

Mnogi še vedno mislijo, da je osem od tisoč dodatni davek, ki ga je treba plačati. A vendar ni tako. To je delež vsedržavnega davčnega prihodka, ki je bil že vplačan. S svojim podpisom v ustreznem okencu (Chiesa cattolica) davčne prijavnice IRPEF 740, 101 (odvisni delavci) ali 201 (upokoјenci), kot se spodaj nakazuje, lahko nameniš ta osem od tisoč katoliški Cerkvi. Podpiši. To te nič ne stane, katoliška Cerkev pa lahko s tem veliko dobrega naredi. Za vse.

SCELTA DEL DICHIARANTE PER LA DESTINAZIONE DELL'OTTO PER MILLE DELL'IRPEF (in caso di scelta FIRMARE in UNO degli spazi sottostanti)			
Stato (a scopi sociali o umanitari)	Chiesa cattolica (a scopi religiosi o caritativi)	Unione Chiese cristiane avventiste del 7° giorno (a scopi sociali o umanitari)	Assemblee di Dio in Italia (a scopi sociali o umanitari)
	Carlo Romi		

S PODPISOM DOLOČI, KOMU NAJ GRE OSEM OD TISOČ PRIHODKA IRPEF.

KATOLIŠKA CERKEV V ITALIJI.

CEI Italijanska škofovska konferenca

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 8.00 din; mesečna naročnina 190.00 din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 24. maja 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristolri 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Spremembe v vladi nemirne Južne Koreje

SEUL — Da bi zmanjšal napetost v državi, je južnokorejski predsednik Roh Tae-Woo v sredo sprejel odstop predsednika vlade Roa Jai-Bonga, na mesto katerega bo moral imenovati novega človeka. Napovedal je tudi vrsto drugih zamenjav, govori se namreč o preimenovanju štirih ali petih ministrov. Neverjetno pa je, da bi odstopila celotna vlada, kot je zahtevala opozicija. Neredi, najhujši od leta 1987, so že terjali osem žrtev: en študent je padel pod streli policije, sedem se jih je v znak protesta zažgalo.

Predsednik Roh Tae-Woo je včeraj odredil svobodo za 258 od preko 1000 političnih jetnikov, ki so jih

aretirali na osnovi zakona o državi varnosti. Prostosti nista bila deležna duhovnik Moon Kju-Hjun in študentka Lim Soo-Kjong, ki sta se brez dovoljenja odpravila v Severno Korejo.

V Južni Koreji se je te dni mudil italijanski zunanji minister Gianni De Michelis, ki je tamkajšnjemu predsedniku potrdil, da bo Italija podprla zahtevo Južne Koreje za vstop v OZN, ko jo bo predstavila avgusta ali septembra. Poudaril je tudi, da mora prijateljstvo med državama sloneti na štirih točkah: uresničitvi svobodnega tržišča, demokraciji in pravni državi ter spoštovanju človekovih pravic.

Hude polemike glede stroškov za parado junakov iz Zaliva

WASHINGTON — V Združenih državah razsaja huda polemika glede umestnosti in glede stroškov za »mater vseh parad«, ki bi jo morali prirediti v ameriški zvezni prestolnici ob povratku vojakov, ki so se udeležili vojne proti Iraku. Za parado bi bilo treba odšteti, trdijo, 3 milijone dolarjev iz zveznega sklada, se pravi iz budžeta obrambnega ministrstva in drugih šest, ki pa naj bi jih prispevali razni sponzorji.

Da bi se izognili polemikam, so v obrambnem ministru povedali, da bodo skrčili tako število mož kot število letal in druge mehanizacije, ki naj bi se udeležili parade. Slavnostnega mimohoda naj bi se tako udeležilo samo 10 tisoč pripadnikov raznih rodov oboroženih sil, kar pa je povzročilo še večje negotovanje. Vojne proti Iraku se je namreč udeležilo približno pol milijona ljudi in nikakor ne bi bilo prav, trdijo, da bi bil nekdo prikrajšan za svoj trenutek slave.

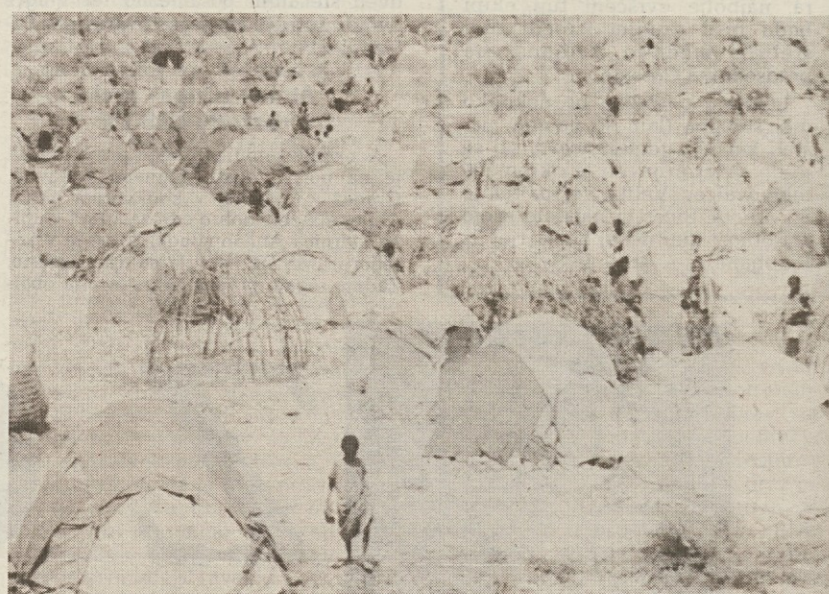
To pa ni edina polemika, ki razsaja v zvezi s parado: vrstijo se protesti proti udeležbi sirskega predstavništva. Sirija naj bi namreč bila neposredno vpletena v atentat na letalo boeing 747, ki je strmoglavilo pri škotskem Lockerbieju. Zato svojci nekaterih od skoraj 300 žrtev ogorčeno protestirajo proti prisotnosti Asadovih vojakov v paradi.

Ko smo že pri vojni v Zalivu naj povemo še, da si v ZDA še vedno niso na jasnem, koliko je ameriška odprava proti Iraku veljala državno upravo. Nekateri trdijo, da so za vojne stroške ameriški davkoplačevalci morali odšteti približno 40 milijard dolarjev, medtem kot trdi državno knjigovodstvo, da so stroški znašali 100 milijard dolarjev. Kakor koli že, Združenim državam bi zavezniki morali izplačati 53 milijard dolarjev kot njihov delež stroškov. Če je to res bi ZDA pospravile kar 13 milijard lir čistega dobička, kar znaša približno 16,5 tisoč milijard lir. Sicer pa v Ameriki ugotavljajo, da Nemčija še ni poravnala svoj dolg, ki znaša 6 milijard dolarjev, predvsem zaradi nasprotovanja socialistov, tako da so računi še vedno zelo odprti.

Tragedija tisočev Etiopcev, ki umirajo vsak dan od lakote in bolezni

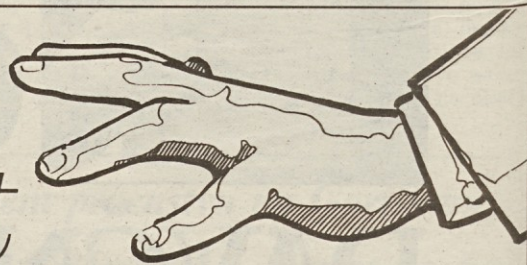
ADIS ABEBA — Medtem ko se stanje v Etiopiji iz dneva v dan slabša, prihajajo nove vesti o begu Rdečega Negusa Mengistuja iz države. Kaže, da sploh ni res, kar je rekel nov predsednik vlade Tesfaye Gebre-Kidane, češ da je pred odhodom obvestil vladu o svojem potovanju. Mengistu bi moral obiskati nekatere oddelke etiopske vojske, ki se bori proti gverilcem, nenadoma pa je njegovo letalo spremenilo smer in odletelo najprej v Nairobi, od tam pa v glavno mesto Zimbabveja Harare.

Tragično pa je stanje civilnega prebivalstva v državi. Sliki, ki ju objavljamo (Telefoto AP) sta samo blede podobe drame, ki se odvija v Etiopiji, kjer že vrsto let razsaja državljanska vojna. Od lakote in najrazličnejših bolezni umira vsak dan na tisoče ljudi. Pomoč, ki prihaja iz sveta pa je vse preveč krat plen vladne vojske, tako da prebivalstvo dobija le mrvice. Položaj je tak, da ni najmanjšega upanja, da bi se v bližnji bodočnosti izboljšalo.

24.
MAJ
PETEK

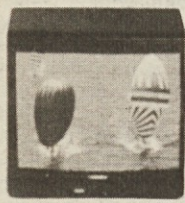
zagrabi priložnost

6 DNI IZREDNIH NAKUPOV

OD 20. DO 25. MAJA

JUTRO ti ponuja zlato

N. 15
BARVNI TV
GRUNDIG
P 40/440
548.000 lir

390.000

N. 40
WALKMAN
SONY
Wmb12-Wma10
54.000 lir

42.000

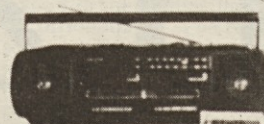
N. 30
ENOPOSTELJNA
VZMETNICA
ORTOP. TERAP.
ART. 1-2
113.000 lir

88.000

N. 50
PARFUM 30 ml.
TRESOR E.D.T.
Z RAZPRŠILCEM
37.000 lir

27.000

N. 150
RADIOREGISTR.
2 KASETI
JUMBO CP 226
83.000 lir

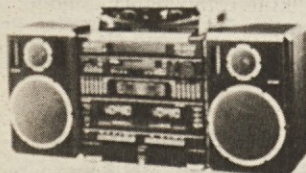
63.000

N. 40
MOKASINI
ZA NA BARKO
LAMBERJACK
64.000 lir

49.000

POPOLDNEVA ne smeš zamuditi

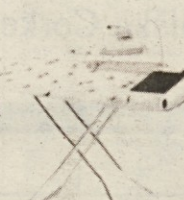
N. 40
RACK STEREO
DVOJNI CD
SHARP CDX 99
848.000 lir

698.000

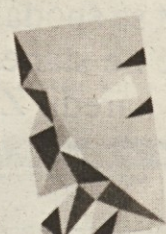
POLO Z ŽEPKOM
do prodaje
zaloge
9.000 lir

6.000

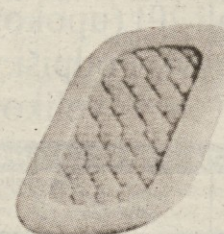
N. 50
LIKALNA
MIZA
P/LES
14.000 lir

10.000

N. 200
BRISAČA
ZA MORJE
cm. 70X140
6.000 lir

4.500

6 KOMPLETOV
ZA KOPALNICO
30% POPUSTA
do prodaje
zaloge

TRENIRKA
do prodaje
zaloge
32.000 lir

15.000

**M
ZETA**
MERCATONE ZETA

TRGOVSKI CENTER EMMEZETA

PALMANOVA (UD) - Pri izhodu z avtoceste

Urnik: 8.30-12.30/15.30-19.30 - V nedeljo in ponedeljek zaprto